

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.2.2017
COM(2016) 861 final

2016/0379 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om den inre marknaden för el

(omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Politisk bakgrund

EU-medborgare lägger en betydande del av sina inkomster på energi, och energi är en viktig insatsvara för den europeiska industrin. Samtidigt spelar energisektorn en central roll när det gäller skyldigheten att minska utsläppen av växthusgaser i unionen med minst 40 % fram till 2030, med en förväntad andel energi från förnybara energikällor på 50 % senast år 2030.

Förslagen till en omarbetning av direktivet om gemensamma regler för den inre marknaden för el, förordningen om elmarknaden och förordningen om inrättandet av en EU-byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter utgör delar av kommissionens större paket *Ren energi för alla européer (Clean Energy for All Europeans)* med olika initiativ. Paketet omfattar kommissionens centrala förslag för genomförande av energiunionen, såsom föreskrivs i energiunionens färdplan¹. I paketet ingår både lagstiftningsförslag och andra initiativ för att skapa en gynnsam ram för att uppnå konkreta fördelar för medborgare, sysselsättning, tillväxt och investeringar och samtidigt bidra till energiunionens alla fem dimensioner. De centrala prioriteringarna för paketet är således ”energieffektivitet först”, EU:s globala ledarskap inom förnybar energi och skäligena villkor för energikonsumenter.

Både Europeiska rådet² och Europaparlamentet³ har vid upprepade tillfällen betonat att en väl fungerande inre energimarknad är det bästa verktyget för att garantera överkomliga energipriser och trygg energiförsörjning, och för att möjliggöra integration och utveckling av större volymer el framställd från förnybara energikällor på ett kostnadseffektivt sätt. Konkurskraftiga priser är viktigt för att uppnå tillväxt och konsumentvälfärd i Europeiska unionen, och därför står de i centrum för EU:s energipolitik. Den nuvarande marknadsmodellen för elmarknaderna bygger på bestämmelserna i det tredje energipaketet⁴, som antogs 2009. Dessa bestämmelser har senare kompletterats med lagstiftning mot marknadsmissbruk⁵ och genomförandelagstiftning om regler för elhandel och nät drift⁶. EU:s

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken: *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik* (COM(2015) 080 final).

² Resultatet av rådets 3429:e möte (transport, telekommunikation och energi) den 26 november 2015 (14632/15), resultatet av rådets 3472:a möte (transport, telekommunikation och energi) den 6 juni 2016 (9736/16).

³ Europaparlamentets resolution av den 13 september 2016: En ny marknadsmodell för energimarknaderna (P8 T A(2016) 0333).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 55) (nedan kallat *eldirektivet*). Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 15) (nedan kallad *elförordningen*). Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 211, 14.8.2009, s. 1) (nedan kallad *Acer-förordningen*).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 326, 8.12.2011, s. 1). Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1348/2014 av den 17 december 2014 om rapportering av uppgifter för att genomföra artikel 8.2 och 8.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 363, 18.12.2014, s. 121).

inre energimarknad bygger på väletablerade principer, såsom rätten till tillgång för tredje part till elsystemen, fritt val av leverantörer för konsumenterna, robusta regler om åtskillnad, undanröjande av hinder för gränsöverskridande handel, marknadstillsyn som utförs av oberoende tillsynsmyndigheter på energiområdet samt EU-omfattande samarbete mellan tillsynsmyndigheter och nätoperatörer inom Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) och det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem (Entso).

Det tredje energipaketet har inneburit påtagliga framsteg för konsumenterna. Det har lett till ökad likviditet på de europeiska elmarknaderna och avsevärt ökad gränsöverskridande handel. Konsumenterna i många medlemsstater kan nu dra nytta av fler valmöjligheter. Ökad konkurrens bland annat på grossistmarknaderna har bidragit till att hålla grossistpriserna under kontroll. Nya konsumenträttigheter som införts genom det tredje energipaketet har klart förbättrat konsumenternas ställning på energimarknaderna.

Den senaste utvecklingen har medfört genomgripande förändringar på de europeiska elmarknaderna. Andelen el från förnybara energikällor (RES-E) har ökat kraftigt. Denna övergång till förnybara energikällor kommer att fortsätta eftersom det är en grundläggande förutsättning för att uppfylla unionens åtaganden enligt Parisavtalet om klimatförändringar. Den fysiska beskaffenheten hos el från förnybara energikällor – mer varierande, mindre förutsägbar och mer decentraliserad än traditionell produktion – kräver att marknadsregler och regler för nätdrift anpassas till marknadens mer flexibla natur. Parallellt har statliga ingripanden, som ofta utformats på ett icke samordnat sätt, lett till snedvridning av grossistmarknaden för el med negativa konsekvenser för investeringar och gränsöverskridande handel⁷. Stora förändringar sker också på tekniksidan. Handeln med el bedrivs i nästan hela Europa genom så kallad marknadskoppling, som anordnas gemensamt av elbörser och systemansvariga för överföringssystem. Digitaliseringen och den snabba utvecklingen av internetbaserade lösningar för elmätning och elhandel gör det möjligt för industrin, företagen och även hushållen att producera och lagra el och delta på elmarknaderna genom så kallad efterfrågefleksibilitet. Elmarknaden under nästa årtionde kommer att kännetecknas av mer intermittent och decentraliserad elproduktion, ett ökat inbördes beroende mellan medlemsstater och nya tekniska möjligheter för konsumenterna att sänka energikostnaderna och delta aktivt på elmarknaderna genom efterfrågefleksibilitet, egenförbrukning eller lagring.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 326, 8.12.2011, s. 1). Kommissionens förordning (EU) nr 543/2013 av den 14 juni 2013 om inlämnande och offentliggörande av uppgifter på elmarknaderna och om ändring av bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 (EUT L 163, 15.6.2013, s. 1). Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (EUT L 197, 25.7.2015, s. 24). Kommissionens förordning (EU) 2016/631 av den 14 april 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av generatorer (EUT L 112, 27.4.2016, s. 1). Kommissionens förordning (EU) 2016/1388 av den 17 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter för anslutning av förbrukare (EUT L 223, 18.8.2016, s. 10). Kommissionens förordning (EU) 2016/1447 av den 26 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av system för högspänd likström och likströmsanslutna kraftparksmoduler (EUT L 241, 8.9.2016, s. 1). Kommissionens förordning (EU) 2016/1719 av den 26 september 2016 om fastställande av riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet (EUT L 259, 27.9.2016, s. 42). Andra riktlinjer och nätföreskrifter har godkänts av medlemsstaterna och väntar på att antas.

⁷ Se kommissionens meddelande *Fullbordande av den inre marknaden för el och utnyttjande av offentliga ingrepp på bästa sätt* (C(2013) 7243 final, 5.11.2013).

Det aktuella initiativet för utformning av elmarknaden syftar således till att anpassa de nuvarande marknadsreglerna till nya marknadsrealiteter genom att göra det möjligt att föra över el dit där den bäst behövs och när den behövs som mest genom prissignaler utan snedvridning, samtidigt som man ger konsumenterna ökad makt, skördar största möjliga fördelar för samhället genom gränsöverskridande konkurrens och ger de rätta signalerna och incitamenten för att driva på de investeringar som behövs för att minska koldioxidutsläppen i energisystemet. Man kommer också att prioritera lösningar för energieffektivitet och bidra till målet att bli världsledande inom energiproduktion från förnybara energikällor och därmed bidra till unionens mål att skapa arbetstillfällen och tillväxt och attrahera investeringar.

Anpassning av marknadsregler

Gällande marknadsregler grundar sig på den produktionsteknik som varit dominerande under det senaste årtiondet, dvs. centraliserade, storskaliga kraftverk för fossila bränslen med begränsat deltagande från konsumenternas sida. Reglerna måste anpassas eftersom intermittent el från förnybara energikällor kommer att spela en allt större roll i produktionsmixen i framtiden och eftersom konsumenterna bör ges möjlighet att delta på marknaden om de så önskar. Kortfristiga elmarknader som möjliggör gränsöverskridande handel med el från förnybara energikällor är nyckeln till en framgångsrik integrering av sådan el på marknaden. Detta beror på att största delen av produktionen av el från förnybara energikällor kan beräknas exakt endast strax före den faktiska produktionen (beroende på väderrelaterade osäkerhetsfaktorer). Skapande av marknader som möjliggör deltagande med kort varsel innan den faktiska leveransen äger rum (s.k. intradags- eller balansmarknader) är ett avgörande steg för att göra det möjligt för producenter av el från förnybara energikällor att sälja sin energi på rättvisa villkor, och det kommer också att öka likviditeten på marknaden. Kortfristiga marknader kommer att skapa nya affärsmöjligheter för deltagare att erbjuda energilösningar som reserv under perioder med stor efterfrågan och brist på förnybar energiproduktion. Detta omfattar en möjlighet för konsumenterna (att anpassa sin efterfrågan, s.k. efterfrågefleksibilitet), systemansvariga för lagringssystem eller flexibla producenter. Medan variation kan vara mycket kostsam i små regioner, kan aggregering av intermittent produktion över större områden hjälpa konsumenterna att spara betydande summor. Integrerade kortfristiga marknader saknas dock fortfarande.

Bristerna i de nuvarande marknadsarrangemangen minskar energisektorns attraktivitet för nya investeringar. Ett ändamålsenligt sammanlänkat, marknadsbaserat energisystem där priserna följer marknadens signaler kommer att stimulera till nödvändiga investeringar i produktion och överföring av el på ett effektivt sätt och säkerställa att de görs där de behövs mest på marknaden, varigenom behovet av statligt planerade investeringar minskar.

Nationella marknadsregler (t.ex. pristak) och statliga ingripanden hindrar för närvarande priserna från att återspegla situationer där det råder brist på el. Dessutom avspeglar priszoner inte alltid en faktisk elbrist om de är dåligt utformade och i stället följer politiska gränser. Den nya marknadsutformningen syftar till att förbättra prissignalerna så att de fungerar som drivkraft för investeringar i områden där sådana behövs allra mest, och på ett sätt som återspeglar nätbegränsningar och centrum för efterfrågan snarare än nationella gränser. Prissignaler bör också möjliggöra en lämplig ersättning för flexibla resurser (bl.a. efterfrågefleksibilitet och lagring) eftersom dessa resurser är beroende av ersättning för kortare tidsperioder (t.ex. moderna gasvärmeverk som endast används vid toppbelastning, eller minskning av efterfrågan från industrin vid efterfrågetoppar eller stor påfrestning på systemet). Effektiva prissignaler säkerställer också en effektiv dirigerings av befintliga produktionsanläggningar. Det är därför absolut nödvändigt att se över alla befintliga regler

som snedvrider prisbildningen (t.ex. regler om prioriterad dirigerings för vissa anläggningar) för att aktivera och fullt ut utnyttja den flexibilitetspotential som efterfrågesidan kan erbjuda.

Konsumenterna i centrum på energimarknaden

Genom att fullständigt integrera industrin, näringslivet och hushållen som konsumenter i energisystemet kan man undvika betydande kostnader för reservproduktion, som konsumenterna annars skulle få betala i slutänden. Det ger också konsumenterna möjlighet att dra nytta av prissvängningar och tjäna pengar genom att delta på marknaden. Att få konsumenterna att delta aktivt är därför en nödvändig förutsättning för att energiomställningen ska kunna skötas framgångsrikt och kostnadseffektivt.

En ny giv för energikonsumenterna är ett centralt åtagande inom ramen för energiunionen. De nuvarande marknadsreglerna ger dock inte alltid konsumenterna möjlighet att dra nytta av dessa nya möjligheter. Även om konsumenterna kan producera och lagra el och hantera sin energianvändning lättare än någonsin, hindrar slutkundsmarknadens nuvarande utformning dem från att dra full nytta av dessa möjligheter.

I de flesta medlemsstater har konsumenterna föga eller inget incitament att ändra sina konsumtionsvanor med anledning av prisändringar på marknaderna, eftersom prissignaler i realtid inte förs vidare till slutkonsumenterna. Paketet för marknadens utformning är en möjlighet att leva upp till detta åtagande. Mer transparenta prissignaler i realtid kommer att uppmuntra konsumenterna att delta, antingen individuellt eller genom aggregering, och göra elsystemet mer flexibelt och därmed underlätta omställningen till el från förnybara energikällor. Förutom att den tekniska utvecklingen erbjuder stora möjligheter till energibesparingar för hushåll innebär den också att apparater och system såsom smarta vitvaror, elfordon, eluppvärmning, luftkonditionering och värmepumpar i isolerade byggnader och fjärrvärme och fjärrkyla automatiskt kan följa prissvängningar och i stor skala ge ett viktigt och flexibelt bidrag till elnätet. För att ge konsumenterna möjlighet att dra ekonomisk fördel av dessa nya möjligheter måste de ha tillgång till ändamålsenliga smarta system och till elleveransavtal med dynamiska priser som är kopplade till spotmarknaden. Utöver konsumenternas möjligheter att anpassa sin konsumtion till prissignaler håller nya tjänster på efterfrågesidan på att växa fram där nya marknadsaktörer erbjuder sig att förvalta ett antal konsumenters elanvändning genom att betala dem en ersättning för deras flexibilitet. Även om sådana tjänster redan uppmuntras i befintlig EU-lagstiftning finns det belegg för att dessa bestämmelser inte har varit effektiva när det gäller att avlägsna de viktigaste hindren för dessa tjänsteleverantörer att komma in på marknaden. Dessa bestämmelser måste skärpas för att främja sådana nya tjänster.

I många medlemsstater följer elpriserna inte tillgång och efterfrågan utan regleras av offentliga myndigheter. Prisreglering kan hämma utvecklingen av effektiv konkurrens, avhålla från investeringar och hindra framväxten av nya marknadsaktörer. Kommissionen åtog sig därför i den strategiska ramen för energiunionen⁸ att fasa ut reglerade priser under självkostnadspris och att uppmuntra medlemsstaterna att upprätta en färdplan för utfasning av alla reglerade priser. Den nya marknadsutformningen syftar till att säkerställa att leveranspriserna är fria från alla former av offentliga ingripanden, och att undantag görs endast i vederbörligen motiverade fall.

Snabbt sjunkande tekkostnader innebär att allt fler konsumenter kan minska sina energiräkningar genom att använda teknik av typen takmonterade solpaneler och batterier.

⁸ Se meddelandet *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik* (COM(2015) 080 final).

Egenproduktion hindras dock fortfarande av bristen på gemensamma regler för prosumenter. Lämpliga bestämmelser kan undanröja dessa hinder, t.ex. genom att garantera konsumenternas rätt att producera energi för eget bruk och sälja överskott till nätet, med hänsyn tagen till kostnaderna och fördelarna för systemet som helhet (t.ex. lämpligt bidrag till nätkostnaderna).

Lokala energisamhällen kan vara ett effektivt sätt att hantera energifrågor i lokala samhällen som använder den el de producerar antingen direkt eller för (fjärr)värme och kylning, med eller utan anslutning till distributionssystem. För att säkerställa att sådana initiativ kan utvecklas fritt kräver den nya marknadsutformningen att medlemsstaterna inför lämpliga rättsliga ramar för sådan verksamhet.

Idag är mer än 90 % av de intermittenta förnybara elkällorna anslutna till distributionsnät. Integreringen av lokal produktion i elnäten har i praktiken bidragit till en betydande höjning av nättarifferna för hushållskonsumenter. Dessutom har skatterna och avgifterna för att finansiera nätutbyggnad och investeringar i förnybar energi ökat drastiskt. Den nya marknadsutformningen och översynen av direktivet om förnybara energikällor gör det möjligt att åtgärda dessa brister, som kan få oproportionerligt stora följder för vissa privata konsumenter.

Nätkostnaderna kan minskas avsevärt om systemansvariga för distributionssystem ges möjlighet att hantera en del av de utmaningar som hänger samman med intermittent produktion mer lokalt (t.ex. genom styrning av lokala flexibilitetsresurser). Eftersom många systemansvariga för distributionssystem emellertid ingår i vertikalt integrerade företag som också är verksamma i leveransledet är lagstadgade garantier nödvändiga för att garantera de systemansvarigas neutralitet i deras nya funktioner, t.ex. när det gäller datahantering och vid användning av flexibilitet för att hantera lokala överbelastningar.

En annan viktig drivkraft för konkurrens och konsumentdeltagande är information. Kommissionens tidigare samråd och undersökningar har visat att konsumenterna klagar över bristen på öppenhet på elmarknaderna, vilket minskar deras förmåga att dra nytta av konkurrensen och delta aktivt på marknaderna. Konsumenterna känner sig inte tillräckligt informerade om alternativa leverantörer och tillgången på nya energitjänster, och de klagar på att erbjudanden och förfaranden för att byta leverantör är komplicerade. Reformen kommer också att säkerställa dataskydd eftersom en ökad användning av ny teknik (t.ex. smart mätning) kommer att generera en mängd energidata med högt kommersiellt värde.

Eftersom den nya marknadsutformningen sätter konsumenterna i centrum på energimarknaden är det viktigt att överväga hur det kan säkerställas att de mest utsatta i samhället skyddas och att det totala antalet energifattiga hushåll inte ökar ytterligare. Mot bakgrund av stigande nivåer av energifattigdom samt bristande klarhet om det lämpligaste sättet att ta itu med konsumenternas sårbarhet och energifattigdomen omfattar förslaget till ny marknadsutformning ett krav på att medlemsstaterna vederbörligen och regelbundet ska övervaka energifattigdom på grundval av principer som fastställs på EU-nivå. De ändrade direktiven om energieffektivitet och om byggnaders energiprestanda möjliggör ytterligare åtgärder för att ta itu med energifattigdom.

Trygg elförsörjning

En trygg elförsörjning är oumbärlig i moderna samhällen som är mycket beroende av el och internetdrivna system. Det är därför nödvändigt att bedöma om det europeiska elsystemet kan erbjuda tillräcklig produktion och flexibilitet för att säkerställa en tillförlitlig elförsörjning i

alla lägen (resurstillräcklighet). Att säkerställa försörjningstrygghet är inte endast en nationell skyldighet utan en grundpelare för europeisk energipolitik⁹. Detta beror på att försörjningstryggheten i ett fullt sammanlänkat och synkroniserat nät med välfungerande marknader kan organiseras mer effektivt och konkurrenskraftigt än på rent nationell grund. Nätstabiliteten i enskilda medlemsstater är ofta starkt beroende av elflöden från grannländer, och potentiella problem med försörjningstryggheten påverkar därför vanligtvis en hel region. Det mest effektiva sättet att åtgärda otillräcklig produktion på nationell nivå består därför ofta av regionala lösningar, som ger medlemsstaterna möjlighet att utnyttja produktionsöverskott i andra länder. Därför bör det införas en samordnad europeisk tillräcklighetsbedömning grundad på en gemensamt överenskommen metod för att få en realistisk bild av eventuella produktionsbehov, med beaktande av integreringen av elmarknaderna och potentiella flöden från andra länder. Om den samordnade tillräcklighetsbedömningen visar att kapacitetsmekanismer behövs i vissa länder eller regioner bör dessa mekanismer utformas på ett sådant sätt att snedvridningarna av den inre marknaden minimeras. För att undvika risken för splittrade nationella kapacitetsmekanismer som skapar nya hinder på marknaden och undergräver konkurrensen bör det därför fastställas tydliga och transparenta kriterier som minimerar snedvridningar av den gränsöverskridande handeln, maximerar användningen av efterfrågefleksibilitet och minskar påverkan på utfasningen av fossila bränslen¹⁰.

Stärkt regionalt samarbete

Den nära sammanlänkningen mellan EU:s medlemsstater via det gemensamma transeuropeiska nätet är unik i världen och en stor tillgång när det gäller att effektivt hantera energiomställningen. Utan denna möjlighet att förlita sig på produktions- eller förbrukningsresurser från andra medlemsstater skulle kostnaderna för energiomställningen öka väsentligt för konsumenterna. I dag förekommer systemdrift över gränserna mycket mer än tidigare. Detta beror på ökningen av intermittent och decentraliserad produktion tillsammans med en närmare integration av marknaderna, särskilt på korttidsmarknaderna. Detta innebär också att tillsynsmyndigheters och nätoperatörers nationella åtgärder kan ha en omedelbar effekt på andra EU-medlemsstater. Erfarenheterna har visat att icke samordnade nationella beslut kan leda till avsevärda kostnader för de europeiska konsumenterna.

Det faktum att vissa sammanlänkningar används endast till 25 % av sin kapacitet, ofta på grund av icke samordnade nationella begränsningar, och att medlemsstaterna inte har kunnat enas om lämpliga priszoner, visar att det behövs mer samordning mellan systemansvariga för överföringssystem och tillsynsmyndigheter. Framgångsrika exempel på frivilligt och obligatoriskt samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem, tillsynsmyndigheter och regeringar har visat att regionalt samarbete kan förbättra marknadens funktion och minska kostnaderna betydligt. På vissa områden, t.ex. när det gäller den marknadskopplingsmekanism som genomförts i hela EU, har samarbetet mellan systemansvariga för överföringssystem redan blivit obligatoriskt, och systemet med majoritetsbeslut för vissa frågor har visat sig framgångsrikt på områden där frivilligt samarbete (dvs. varje systemansvarig för överföringssystem har vetorätt) inte har lett till effektiva lösningar på regionala problem. Med avstamp i detta framgångsrika exempel bör obligatoriskt samarbete utvidgas till andra områden i regelverket. För detta ändamål skulle systemansvariga för överföringssystem kunna fatta beslut inom s.k. regionala operativa centrum om frågor där fragmenterade och icke samordnade nationella åtgärder kan ha en negativ inverkan på marknaden och konsumenterna

⁹ Se artikel 194.1 b i EUF-fördraget.

¹⁰ Se i detta sammanhang även förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om riskberedskap inom elsektorn, som tar upp riskerna för försörjningstryggheten för el i samband med hanteringen av krissituationer.

(t.ex. när det gäller systemdrift, kapacitetsberäkning för sammanlänkningar, försörjningstrygghet och riskberedskap).

Anpassning av tillsynen till regionala marknader

Det förefaller lämpligt att även anpassa tillsynen till de nya realiteterna på marknaden. Alla viktiga regleringsbeslut fattas för närvarande av nationella tillsynsmyndigheter, även i de fall där det finns ett behov av en gemensam regional lösning. Acer har fungerat väl när det gäller att tillhandahålla ett forum för samordning av nationella tillsynsmyndigheter med motstridiga intressen, men dess huvudsakliga funktion är i dagsläget begränsad till samordning, rådgivning och övervakning. Marknadsaktörerna samarbetar i allt större utsträckning över gränserna och fattar beslut i vissa frågor som rör nät drift och elhandel med kvalificerad majoritet på regional nivå eller t.o.m. på unionsnivå¹¹, men det finns ingen motsvarighet till dessa regionala beslutsförfaranden på tillsynssidan. Tillsynen är därför fragmenterad vilket innebär en risk för motstridiga beslut och onödiga förseningar. En förstärkning av Acers befogenheter i de gränsöverskridande angelägenheter som kräver ett samordnat regionalt beslut skulle bidra till ett snabbare och effektivare beslutsfattande i gränsöverskridande angelägenheter. De nationella tillsynsmyndigheterna skulle fatta beslut om dessa angelägenheter inom ramen för Acer genom majoritetsomröstning, så de skulle fortsätta att delta fullt ut i processen.

Entso för elns roll bör också definieras bättre för att stärka dess samordnande roll och göra dess beslutsprocess mer transparent.

Förtydligande av formuleringar

Slutligen kommer omarbetningen av elförordningen, förordningen om Acer och eldirektivet att användas för att göra några redaktionella förtydliganden av vissa befintliga regler och omformulera några av dem för att göra de mycket tekniska bestämmelserna i de tre rättsakterna mer begripliga, utan att ändra sakinnehållet i bestämmelserna.

• Förenlighet med andra bestämmelser och förslag på området

Initiativet om utformning av marknaden är starkt kopplat till andra lagstiftningsförslag på energi- och klimatområdet som läggs fram parallellt. Det rör sig bl.a. om initiativ för att förbättra EU:s energieffektivitet, ett paket om förnybar energi och det övergripande initiativet om styrnings- och rapporteringsmekanismer för energiunionen. Alla dessa initiativ syftar till att genomföra de åtgärder som krävs för att nå målet i form av en konkurrenskraftig, säker och hållbar energiunion. Syftet med att samla de olika initiativen, som består av flera påtryckningsmedel i form av både lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder, är att säkerställa största möjliga samstämmighet mellan de olika, men nära sammankopplade, politiska förslagen.

Även om det aktuella förslaget är inriktat på att uppdatera marknadsregler i syfte att göra en övergång till ren energi ekonomiskt fördelaktig verkar dessa bestämmelser i synergi med EU:s bredare klimat- och energipolitiska ramverk. Dessa kopplingar förklaras närmare i kommissionens konsekvensbedömning¹².

Förslaget är nära knutet till förslaget till ett omarbetat direktiv om förnybar energi genom att det tillhandahåller en ram för att uppnå målet för 2030 när det gäller förnybar energi, och även

¹¹ Se t.ex. artikel 9 i kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (EUT L 197, 25.7.2015, s. 24).

¹² [Publikationsbyrå: för in länk till konsekvensbedömning]

omfattar principer som gäller stödordningar för förnybar energi, vilket skulle göra dem mer marknadsorienterade, kostnadseffektiva och regionala vad tillämpningsområdet beträffar i de fall där medlemsstaterna väljer att ha kvar stödordningar. Dessa åtgärder som syftar till att integrera förnybara energiformer på marknaden, bl.a. bestämmelser om dirigerings-, marknadsrelaterade hinder för egenförbrukning och andra regler för marknadstillträde – som tidigare ingick i direktivet om förnybar energi – har nu integrerats i elförordningen och eldirektivet.

Förslaget till förordning om styrningen av energiunionen kommer att bidra till att säkerställa politisk samstämmighet genom att rationalisera medlemsstaternas planerings- och rapporteringsskyldigheter så att de på ett bättre sätt stödjer uppnåendet av de energi- och klimatmål som fastställs på EU-nivå. Detta nya planerings-, rapporterings- och övervakningsinstrument ska användas till att mäta temperaturen på de framsteg som görs i en medlemsstat vad gäller genomförandet av de krav för hela den europeiska marknaden som införs genom dessa rättsakter.

Förslaget till förordning om riskberedskap inom elsektorn kompletterar det här förslaget och är särskilt inriktat på statliga åtgärder för att hantera krissituationer inom elsektorn och för att förebygga kortsiktiga risker för elsystemet.

Det aktuella förslaget är nära förbundet med kommissionens konkurrenspolitik på energiområdet. Det tar framför allt hänsyn till resultaten av kommissionens branschutredning om kapacitetsmekanismer och säkerställer full överensstämmelse med kommissionens statsstödspolitik inom energisektorn.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget syftar till att genomföra de viktigaste målen för energiunionen, såsom de definieras i *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik*. Som redan nämnts överensstämmer paketets innehåll också med det engagemang som unionen nyligen åtagit sig på global nivå för att nå de ambitiösa klimatmål som fastställdes genom den överenskommelse som nåddes i Paris vid FN:s 21:a partskonferens (COP 21). Det aktuella förslaget stärker och kompletterar det förslag till översyn av EU:s system för handel med utsläppsrätter som lades fram i juli 2015.

Dessutom, eftersom ändringen av elmarknadens utformning syftar till att göra Europas energimarknad mer konkurrenskraftig och tillgänglig för ny energiteknik, bidrar förslaget också till uppnåendet av unionens mål att skapa sysselsättning och tillväxt. Genom att erbjuda marknadsmöjligheter för ny teknik kommer förslaget att främja spridningen av en rad tjänster och produkter som ger europeiska företag den fördel som ligger i att ligga först i den globala övergången till ren energi.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för de föreslagna åtgärderna är artikel 194 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), som konsoliderade och förtydligade EU:s befogenheter på energiområdet. Enligt artikel 194 i EUF-fördraget syftar EU:s energipolitik främst till att garantera att energimarknaden fungerar, garantera energiförsörjningen i unionen, främja energieffektivitet och energibesparingar samt utveckling av nya och förnybara energikällor, och främja sammanlänkade energinät.

Detta initiativ bygger också på en heltäckande uppsättning rättsakter som har antagits och uppdaterats under de senaste två årtiondena. Med målet att skapa en inre energimarknad har EU antagit tre på varandra följande lagstiftningspaket mellan 1996 och 2009 i det övergripande syftet att integrera marknader och avreglera nationella el- och gasmarknader. Dessa bestämmelser omfattar ett brett spektrum av aspekter, från marknadstillträde till transparens, konsumenträttigheter och tillsynsmyndigheters oberoende för att bara nämna några.

Med gällande lagstiftning och den allmänna utvecklingen mot ökad integration av energimarknaderna i åtanke bör det aktuella initiativet därför också ses som en del av en pågående insats för att säkerställa integrerade och effektivt fungerande europeiska energimarknader.

Den senaste tidens uppmaningar från Europeiska rådet¹³ och Europaparlamentet till insatser på EU-nivå för att fullborda den europeiska energimarknaden har också varit ytterligare skäl att vidta åtgärder.

- **Subsidiaritetsprincipen**

De föreslagna ändringarna av bestämmelserna i förordningen om elmarknaderna, direktivet om gemensamma regler för den inre marknaden för el och förordningen om inrättande av en europeisk byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter är nödvändiga för att uppnå syftet med en integrerad elmarknad inom EU, och kan inte uppnås lika effektivt på nationell nivå. Såsom anges närmare i utvärderingen av de omarbetade rättsakterna¹⁴ har erfarenheterna visat att isolerade nationella strategier har lett till förseningar i genomförandet av den inre energimarknaden, vilket leder till suboptimala och oförenliga lagstiftningsåtgärder, onödigt dubblering av ingripanden och förseningar när det gäller att åtgärda ineffektivitet på marknaden. Inrättandet av en inre energimarknad som erbjuder konkurrenskraftig och hållbar energi för alla kan inte uppnås på grundval av splittrade nationella regler i fråga om handel med energi, drift av det gemensamma nätet och en viss grad av produktstandardisering.

Den ökande sammanlänkningen av EU:s elmarknader kräver närmare samordning mellan nationella aktörer. Nationella politiska ingripanden inom elsektorn har direkt inverkan på angränsande medlemsstater på grund av det ömsesidiga energiberoendet och sammanlänkningarna av näten. Det blir allt svårare att på nationell nivå säkerställa elnätets stabilitet och en effektiv drift av detsamma eftersom ökningen av både gränsöverskridande handel, decentraliserad produktion och konsumentdeltagande ökar risken för spridningseffekter. Ingen stat kan effektivt agera på egen hand, och konsekvenserna av unilaterala åtgärder har blivit mer uttalade med tiden. Denna allmänna princip gäller hela spektrumet av åtgärder som införs genom det aktuella förslaget, vare sig det handlar om energihandel, driften av nätet eller konsumenternas faktiska deltagande.

Eftersom gemensamma regionala problem som kräver ett samordnat beslut ofta har betydande ekonomiska konsekvenser för enskilda medlemsstater har tidigare erfarenheter visat att frivilligt samarbete, även om det är nyttigt inom många områden för samarbete mellan medlemsstaterna, ofta inte lyckats lösa tekniskt komplicerade konflikter med betydande

¹³ I februari 2011 ställde Europeiska rådet upp målet att fullborda den inre energimarknaden senast 2014 och att utveckla sammanlänkade nät för att bryta vissa medlemsstaters isolering senast 2015. I juni 2016 efterlyste Europeiska rådet också en strategi för den inre marknaden på energiområdet med handlingsplaner som ska föreslås av kommissionen och som ska genomföras senast 2018.

¹⁴ [Publikationsnyrån: lägg till länk till konsekvensbedömning – utvärderingsavsnittet].

fördelningsmässiga effekter mellan medlemsstaterna¹⁵. Befintliga frivilliga initiativ, såsom det pentalateral energiforumet, är också begränsade i geografiskt hänseende eftersom de endast täcker delar av EU:s elmarknad och inte nödvändigtvis sammanför alla länder som är fysiskt mest sammanlänkade.

För att illustrera med ett konkret exempel kan icke samordnade nationella strategier rörande principerna för distributionstariffer snedvrider den inre marknaden i en omfattning som innebär att incitament att delta på marknaden kommer att vara mycket olika när det gäller decentraliserade produktions- eller energilagringstjänster. Då ny teknik införs och allt mer handel med energitjänster bedrivs över gränserna har EU:s åtgärder ett betydande värde genom att säkerställa lika villkor och effektivare marknadsresultat för alla berörda parter.

Acers samordnande funktion har anpassats till den nya utvecklingen på energimarknaderna, såsom det ökade behovet av samordning i samband med större gränsöverskridande energiflöden och den ökade produktionen av energi i form av intermittent el från förnybara energikällor (RES-E). Oberoende nationella tillsynsmyndigheter spelar en viktig roll när det gäller att utöva tillsyn över de nationella energisektorerna. Ett system där medlemsstaterna blir mer och mer beroende av varandra både vad gäller marknadstransaktioner och systemdrift kräver dock tillsyn över nationsgränserna. Acer är det organ som inrättats för att tillhandahålla sådan tillsyn när det gäller situationer som omfattar mer än två medlemsstater. Acers huvudsakliga roll som samordnare av de nationella tillsynsmyndigheternas åtgärder har bibehållits, begränsade ytterligare befogenheter har tilldelats Acer på de områden där splittrat nationellt beslutsfattande i frågor med gränsöverskridande betydelse skulle leda till problem eller inkonsekvenser på den inre marknaden. Exempelvis kräver inrättandet av regionala operativa centrum i [omarbetningen av elförordningen enligt förslaget i COM(2016) 861/2] överstatlig övervakning som måste utföras av Acer, eftersom de regionala operativa centrumen kan omfatta flera medlemsstater. På motsvarande sätt kräver införandet av en EU-omfattande samordnad tillräcklighetsbedömning i den [omarbetade elförordningen enligt förslaget i COM(2016) 861/2] ett godkännande av dess metod och beräkningar som endast kan tilldelas Acer eftersom tillräcklighetsbedömningen ska genomföras i flera medlemsstater.

Acers nya uppgifter kommer att kräva en förstärkning av byråns personal, men samtidigt kommer Acers samordnande roll att leda till minskad börda för de nationella myndigheterna, vilket frigör resurser på nationell nivå. Det föreslagna tillvägagångssättet kommer att förenkla regleringsförfarandena (t.ex. genom införande av direkt godkännande inom Acer i stället för 28 separata godkännanden). En samordnad utveckling av metoder (t.ex. vad gäller tillräcklighetsbedömningen) kommer att minska arbetsbördan för de nationella myndigheterna och eliminera merarbete på grund av potentiella problem som orsakas av icke samordnade nationella lagstiftningsåtgärder.

- **Proportionalitetsprincipen**

De politiska val som omfattas av elförordningen, eldirektivet och förordningen om Acer har till syfte att anpassa utformningen av elmarknaden till den allt större andelen decentraliserad produktion och till den tekniska utveckling som pågår.

De föreslagna reformerna är strikt inriktade på vad som är absolut nödvändigt för att uppnå de nödvändiga framstegen på den inre marknaden och låter medlemsstater, nationella tillsynsmyndigheter och nationella aktörer behålla maximalt med befogenheter och ansvar.

¹⁵ Se t.ex. diskussionen om hantering av överbelastning i Centraleuropa, där divergerande nationella intressen har lett till betydande förseningar på vägen mot större marknadsintegration.

Alternativ som innebär en mer långtgående harmonisering, t.ex. genom att föreslå en enda oberoende europeisk energitillsynsmyndighet, en enda integrerad europeisk systemansvarig för överföringssystem eller enklare förbud mot statliga ingripanden utan möjligheter till undantag, har konsekvent lämnats utan beaktande i konsekvensbedömningen. I stället syftar förslagen till väl avvägda lösningar som begränsar medlemsstaternas regleringsmöjligheter endast om ett samordnat agerande entydigt medför fler fördelar för konsumenten.

De alternativ som valts syftar till att skapa lika villkor bland alla produktionstekniker och till att undanröja snedvridningar av marknaden bl. a. för att förnybara energikällor ska kunna konkurrera på lika villkor på energimarknaden. Dessutom skulle alla marknadsaktörer ha ett ekonomiskt ansvar för att hålla systemet i balans. Hinder för tjänster som erbjuder större flexibilitet i nätet, t.ex. efterfrågefleksibilitetstjänster, kommer att undanröjas. Vidare ska åtgärderna syfta till att skapa en mer likvid kortfristig marknad, så att prissvängningar korrekt kan avspegla elbrist och erbjuda tillräckliga incitament för ett flexibelt nät.

I slutkundsledet kommer medlemsstaterna också att uppmanas att successivt fasa ut allmän prisreglering, till att börja med priser under självkostnadspris. Utsatta konsumenter kan skyddas av prisreglering under en övergångsperiod. För att ytterligare öka konkurrensen kommer användningen av uppsägningsavgifter att begränsas för att uppmuntra till leverantörsbyte. På samma sätt ska överordnade principer säkerställa att energiräkningar är tydliga och lätta att förstå, och icke-diskriminerande tillgång till konsumentdata kommer att beviljas samtidigt som man iakttar allmänna bestämmelser om skydd av personuppgifter.

I linje med utvecklingen av gränsöverskridande handel med el och den gradvisa marknadsintegrationen kommer den institutionella ramen att anpassas i linje med behovet av ytterligare regleringssamarbete och nya arbetsuppgifter. Åter ska ges ytterligare uppgifter, särskilt i den regionala driften av energisystemet, dock utan att det inkräktar på de nationella tillsynsmyndigheternas centrala roll för energiregleringen.

Alla alternativ kontrollerades ingående i den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget för att uppfylla kraven på proportionalitet. Det bör noteras i detta sammanhang att de föreslagna strategierna är en kompromiss mellan initiativ nedifrån och marknadsstyrning uppifrån. I linje med proportionalitetsprincipen ersätter åtgärderna inte på något sätt den roll som nationella regeringar, nationella tillsynsmyndigheter och systemansvariga för överföringssystem har när det gäller att utföra en rad kritiska uppgifter. Om något uppmuntras så är det nationella tillsynsmyndigheters effektivare regionala samarbete, både formellt och informellt, för att behandla frågor som uppkommer i samband med förvaltningen av elsystemet i en omfattning som står i proportion till problemets omfattning.

Långt ifrån att förespråka en strategi med ”fullständig harmonisering” syftar åtgärderna till att skapa lika villkor för alla marknadsaktörer, särskilt när marknadsmöjligheter sträcker sig över nationsgränser. Slutligen är en viss standardisering av regler och produkter en grundläggande förutsättning för effektiv elhandel över gränserna, eftersom beslut om driften av nätet skulle leda till otillfredsställande marknadsresultat om de överläts på enskilda medlemsstater och tillsynsmyndigheter som agerar isolerat. De direkta erfarenheterna av att utarbeta och anta gemensamma nät- och handelsregler (*nätföreskrifter* och *riktlinjer*) sedan det tredje energipaketet från 2009 har visat att det ligger ett tydligt mervärde i att tillsynsmyndigheter och nationella myndigheter sitter vid samma bord och enas om gemensamma regler och metoder, både på hög nivå och när det gäller tekniska principer.

Det råder en allt större skillnad i konkurrensnivå mellan slutkunds- och grossistmarknaderna, där slutkundsmarknaderna fortfarande släpar efter i fråga om tjänsteutbud och konkreta fördelar för konsumenterna. De föreslagna åtgärderna omfattar övervakning av

energifattigdom, transparens och tydlig konsumentinformation samt tillgång till data och kommer således inte att begränsa medlemsstaternas befogenheter mer än rimligt.

- **Val av regleringsform**

Förslaget kommer att ändra de centrala rättsakter som ingick i det tredje energipaketet. Dessa omfattar elförordningen (nr 714/2009) och eldirektivet (2009/72/EG) samt förordningen om inrättande av Acer (nr 713/2009). Valet att omarbete dessa rättsakter kommer att öka den rättsliga klarheten. En ändringsakt hade förmodligen visat sig otillräcklig för införandet av ett stort antal nya bestämmelser. Valet av regleringsform kräver därför en ändring av regler som redan antagits och genomförts, som en naturlig utveckling av gällande lagstiftning.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Kommissionens avdelningar har utvärderat den nuvarande lagstiftningsramen (tredje energipaketet) utifrån följande fem kriterier: relevans, genomslagskraft, effektivitet, samstämmighet och EU-mervärde. En fristående utvärdering har genomförts inom ramen för konsekvensbedömningen och resultaten av utvärderingen har beaktats i problembeskrivningen i samband med konsekvensbedömningen.

I utvärderingen konstaterades att syftet med det tredje energipaketet, dvs. att öka konkurrensen och undanröja hinder för gränsöverskridande konkurrens på elmarknaderna, i det stora hela har uppnåtts. En aktiv tillämpning av lagstiftningen har lett till positiva resultat för elmarknader och konsumenter, och marknaderna är generellt mindre koncentrerade och mer integrerade än år 2009. Vad gäller slutkundsmarknaderna har de nya konsumenträttigheter som infördes genom det tredje energipaketet klart förbättrat konsumenternas ställning på energimarknaderna.

Bestämmelserna i det tredje energipaketet har dock haft begränsad framgång när det gäller att utveckla den inre elmarknaden på ett antal områden, både på grossist- och slutkundsnivå. Allmänt taget visade utvärderingen att stora vinster fortfarande kan göras genom en förbättrad ram för utformning av marknaden, vilket framgår av outnyttjade allmänna samhällsekonomiska vinster och fördelar för konsumenterna. På grossistmarknadsnivå kvarstår hinder för gränsöverskridande handel och sammanlänkningskapacitet utnyttjas sällan fullt ut. Dessa har bland annat sitt upphov i otillräckligt samarbete mellan nationella nätoperatörer och tillsynsmyndigheter om gemensam användning av sammanlänkningskapacitet. Det nationella perspektivet hos de berörda parterna hindrar fortfarande verkningfulla gränsöverskridande lösningar i många fall och begränsar slutligen i övrigt gynnsamma gränsöverskridande flöden. Bilden är inte densamma på alla marknader och inom alla tidsramar då det råder varierande grad av integration på dagen före- och intradags- och balansmarknader.

På slutkundsmarknaderna skulle konkurrensen kunna förbättras avsevärt. Elpriserna varierar fortfarande kraftigt från medlemsstat till medlemsstat av icke-kommersiella skäl, och priserna har stigit stadigt för hushållen till följd av betydande ökning av fasta avgifter under de senaste åren. Dessa är nätavgifter, skatter och avgifter. Vad gäller konsumentskyddet har ökande energifattigdom samt bristande klarhet om det lämpligaste sättet att ta itu med konsumenternas sårbarhet och energifattigdomen varit ett hinder för en ytterligare fördjupning av den inre energimarknaden. Avgifter i samband med leverantörsbyte, t.ex. för uppsägning

av avtal, fortsätter att utgöra ett betydande ekonomiskt hinder för konsumenternas engagemang. Dessutom tyder det stora antalet klagomål som hänför sig till fakturering¹⁶ på att det fortfarande finns utrymme för att förbättra jämförbarheten och tydligheten i faktureringsinformationen.

Utöver bristerna när det gäller att nå de ursprungliga mål som eftersträvades med det tredje energipaketet har en rad nya utmaningar dykt upp som inte förutsågs när det tredje energipaketet utarbetades. Såsom nämns ovan inbegriper dessa den mycket kraftiga ökningen av förnybara energikällor för elproduktion, ökningen av statliga ingripanden på elmarknaderna för försörjningstrygghetsändamål och förändringar som sker på det tekniska planet. All denna nya utveckling har lett till betydande förändringar i det sätt på vilket marknaderna fungerar, särskilt under de senaste fem åren, så att den positiva effekten av reformerna för konsumenterna har dämpats och det uppstått en outnyttjad moderniseringspotential. Detta har gett upphov till en lucka i den gällande lagstiftningen om hur man ska hantera denna utveckling.

I linje med resultatet av utvärderingen och den tillhörande konsekvensbedömningen syftar det aktuella förslaget till att fylla tomrummet och presentera en ram som gör det möjligt att ta hänsyn till den tekniska utvecklingen inom sektorn samt till övergången till nya produktions- och konsumtionsmodeller i våra energisystem.

• **Samråd med berörda parter**

Som förberedelse inför detta initiativ har kommissionen genomfört flera offentliga samråd. Samråden var öppna för EU-medborgarna och medlemsstaternas myndigheter, marknadsaktörer och deras sammanslutningar, samt alla andra berörda parter, inbegripet små och medelstora företag och energikonsumenter.

Tre samråd och deras respektive resultat ska särskilt lyftas fram:

1) Vid ett offentligt samråd¹⁷ som genomfördes från den 15 november 2012 till den 7 februari 2013, *Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity*, behandlades frågor som rör resurstillräcklighet. Syftet var att inhämta berörda aktörers åsikter för att säkerställa resurstillräcklighet och en trygg elförsörjning på den inre marknaden.

Samrådet resulterade i 148 enskilda svar från offentliga organ, näringslivet (både från energiproducenter och energikonsumenter) och den akademiska världen. En detaljerad översikt över svaren på samrådet¹⁸ samt alla enskilda bidrag och en sammanfattning av resultaten¹⁹ har lagts ut på internet.

¹⁶ Europeiska kommissionen (2016), *Second Consumer market study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU*.

¹⁷ Europeiska kommissionen (2012), *Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity*:
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ Europeiska kommissionen (2012), *Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity*:
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

2) Ett offentligt samråd om slutkundsmarknaderna för el och slutkonsumenterna av el²⁰ genomfördes från den 22 januari 2014 till den 17 april 2014. Kommissionen fick in 237 svar på samrådet, varav cirka 20 % från energileverantörer, 14 % från systemansvariga för distributionssystem, 7 % från konsumentorganisationer och 4 % från nationella tillsynsmyndigheter. Ett stort antal enskilda medborgare deltog också i samrådet. En fullständig sammanfattning av svaren finns på kommissionens webbplats²¹.

3) Ett omfattande offentligt samråd²² om en ny modell för energimarknaderna genomfördes från den 15 juli 2015 till den 9 oktober 2015.

Kommissionen fick in 320 svar på detta samråd. Omkring 50 % av svaren kom från nationella och EU-täckande branschorganisationer. 26 % av svaren kom från företag verksamma inom energisektorn (leverantörer, mellanhänder och konsumenter) och 9 % från nätoperatörer. 17 nationella regeringar och flera nationella tillsynsmyndigheter bidrog också till samrådet. Även ett stort antal enskilda medborgare och akademiska institutioner deltog i samrådet. En detaljerad beskrivning av de berörda aktörernas synpunkter på vart och ett av de specifika alternativen finns i den konsekvensbedömning som åtföljer detta lagstiftningsinitiativ.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Utarbetandet av förslaget till förordning och konsekvensbedömningen baseras på ett omfattande material, som det hänvisas till i fotnoterna i konsekvensbedömningen. Materialet omfattar nästan 30 undersökningar och modelleringsverktyg, mestadels framtagna av oberoende externa parter, i syfte att bedöma specifika alternativ inom ramen för detta förslag. En fullständig förteckning över dessa finns i bilaga V till konsekvensbedömningen. Studierna omfattar en rad metoder, med fokus på kvantitativa uppskattningar av ekonomiska och sociala lönsamhetsanalyser.

Dessutom har kommissionen genomfört en branschutredning av nationella kapacitetsmekanismer vars preliminära resultat snabbt togs med som underlag i den förberedande fasen av det aktuella förslaget²³. Resultaten av dessa studier har kompletterat den ovan beskrivna omfattande återkopplingen från berörda parter och har på det hela taget gett kommissionen ett omfattande bevisunderlag att grunda de aktuella förslagen på.

- **Konsekvensbedömning**

Alla föreslagna åtgärder understöds av konsekvensbedömningen. Nämnden för lagstiftningskontroll avgav ett positivt yttrande den 7 november 2016. Det sätt på vilket synpunkterna från nämnden för lagstiftningskontroll har beaktats anges i bilaga I till konsekvensbedömningen.

I konsekvensbedömningen beaktades ett antal åtgärdsalternativ för varje problemområde. Dessa problemområden och de alternativa sätten för att lösa dem anges nedan:

²⁰ European Commission (2014): *Consultation on the retail energy market*:
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²² Europeiska kommissionen (2015): *Inledning av ett offentligt samråd om en ny marknadsmodell för energimarknaderna* (COM(2015) 340 final) <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

²³ *Interim Report of the Sector Inquiry on capacity Mechanisms*, C(2016) 2107 final.

Anpassning av utformningen av marknaden till ökningen av förnybar energi och den tekniska utvecklingen

Konsekvensbedömningen visar att nuvarande regler bör förbättras i syfte att skapa lika villkor för alla produktionstekniker och produktionsresurser genom att undanröja befintliga marknadssnedvridningar. Den tar upp regler som leder till diskriminering mellan resurser och som begränsar eller gynnar införandet av viss teknik i elnätet. Alla marknadsaktörer skulle ha det ekonomiska ansvaret för obalanser som drabbar nätet, och ersättningsvillkoren för alla resurser på marknaden skulle regleras på lika villkor. Hinder för efterfrågefleksibilitet skulle undanröjas. Det valda alternativet skulle också stärka kortfristiga marknader genom att föra dem närmare realtid för att skapa maximala möjligheter att tillgodose flexibilitetsbehov och genom att göra balansmarknaderna effektivare. Det valda alternativet omfattar åtgärder som skulle göra det möjligt att få in alla flexibla decentraliserade resurser för produktion, efterfrågan och lagring på marknaden, genom lämpliga incitament och en marknadsram som är bättre anpassad till dem och genom åtgärder för att skapa bättre incitament för systemansvariga för distributionssystem.

En lösning som inte omfattade lagstiftning lämnades utan beaktande eftersom den gav föga spelrum för att förbättra marknaden och säkerställa lika villkor för alla resurser. EU:s nuvarande regelverk är begränsat på de berörda områdena, eller till och med obefintligt på andra områden. Dessutom bedömdes frivilligt samarbete inte tillhandahålla en lämplig harmoniseringsnivå eller säkerhet på marknaden. Även alternativet att fullständigt harmonisera marknadsreglerna förkastades, eftersom ändringarna skulle kunna utgöra ett brott mot proportionalitetsprincipen och generellt skulle vara onödiga med hänsyn till den nuvarande situationen på de europeiska energimarknaderna.

Framtida investeringar i produktionskapacitet och icke samordnade kapacitetsmekanismer

Man bedömde olika åtgärdsalternativ som går utöver referensscenariot och som skiljer sig från varandra vad gäller graden av anpassning och samordning mellan medlemsstaterna på EU-nivå och vad gäller i vilken utsträckning marknadsaktörerna skulle vara beroende av betalningar på energimarknaden.

Alternativet med en ”renodlad energimarknad” skulle innebära tillräcklig förbättring och sammanlänkning av de europeiska marknaderna, så att de nödvändiga prissignalerna sänds ut för att främja investeringar i nya resurser på rätt plats. I ett sådant scenario krävs inte längre några kapacitetsmekanismer.

Det valda alternativet bygger på detta scenario med en renodlad energimarknad men utesluter inte möjligheten för medlemsstaterna att använda kapacitetsmekanismer, dock under förutsättning att dessa grundar sig på en gemensam metod för bedömning av resurstillräcklighet som med full insyn genomförs via Entso för el och Acer. Dessutom måste mekanismerna uppfylla krav på gemensam utformning för bättre kompatibilitet mellan nationella kapacitetsmekanismer och harmoniserat gränsöverskridande samarbete. Detta alternativ bygger på Europeiska kommissionens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 samt på branschutredningen om kapacitetsmekanismer.

Ett tillvägagångssätt som inte omfattar lagstiftning förkastades eftersom befintliga bestämmelser i EU-lagstiftningen inte är tillräckligt tydliga och välgrundade för hantering av de utmaningar som det europeiska elsystemet står inför. Dessutom kan det hända att man genom frivilligt samarbete inte kan åstadkomma tillräcklig harmonisering mellan alla medlemsstater eller säkerhet för marknaden. Det behövs lagstiftning på detta område för att ta itu med problemen på ett konsekvent sätt. Det alternativ där hela regioner eller i slutänden alla EU:s medlemsstater, baserat på regionala eller EU-täckande bedömningar av

produktionstillräckligheten, skulle vara tvungna att införa kapacitetsmekanismer förkastades eftersom det ansågs vara oproportionerligt.

Dåligt fungerande slutkundsmarknader: långsam utbyggnad och låg tjänstenivå

Det rekommenderade alternativet omfattar medlemsstaternas successiva utfasning av allmän prisreglering inom en tidsfrist som fastställs i EU-lagstiftningen, och gäller till att börja med priser under självkostnadspris. Detta alternativ möjliggör prisreglering under en övergångsperiod för utsatta konsumenter. Användningen av avgifter för uppsägning av avtal begränsas för att öka konsumenternas delaktighet. Konsumenternas förtroende för jämförande webbplatser ska främjas genom att nationella myndigheter inför ett certifieringsverktyg. Dessutom kommer övergripande principer och minimikrav på innehåll att säkerställa att energiräkningar är tydliga och lättbegripliga. Medlemsstaterna kommer också att vara skyldiga att övervaka antalet hushåll som berörs av energifattigdom. Slutligen säkerställs icke-diskriminerande tillgång till konsumentdata för att skapa förutsättningar för utveckling av nya tjänster för nya aktörer och energitjänsteföretag.

Andra alternativ som övervägts men förkastats omfattade följande: en fullständig harmonisering av konsumentlagstiftningen parallellt med ett omfattande konsumentskydd, undantag från prisregleringen på EU-nivå på grundval av antingen en konsumtionströskel eller en priströskel, en standardmodell för behandling av data, som en neutral marknadsaktör, t.ex. en systemansvarig för överföringssystem, skulle ansvara för, förbud mot alla avgifter för leverantörsbyte, inklusive avgifter för uppsägning av avtal, och partiell harmonisering av innehållet i energiräkningarna, och slutligen en EU-ram för att övervaka energifattigdom på grundval av en energieffektivitetsundersökning av bostadsbeståndet som utförs av medlemsstaterna samt förebyggande åtgärder för att undvika bortkoppling. Alla dessa alternativ förkastades med hänsyn till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Nästan alla berörda aktörer ansåg att det inte heller var ett ändamålsenligt alternativ att bibehålla status quo.

Förbättring av den institutionella ramen och byråns roll

Den institutionella ramen för det tredje paketet syftar till att främja samarbetet mellan nationella tillsynsmyndigheter och mellan systemansvariga för överföringssystem. Sedan Acer och Entso för el och Entso för gas inrättades har de spelat en central roll för framstegen mot en fungerande inre energimarknad. Den senaste utvecklingen på de europeiska energimarknaderna som behandlas i denna konsekvensbedömning och därpå följande initiativ om marknadens utformning kräver dock en anpassning av den institutionella ramen. Dessutom har genomförandet av det tredje paketet också belyst områden där det finns utrymme för förbättringar när det gäller den ram som är tillämplig på Acer och Entso för el och Entso för gas. Vad gäller alternativen för en reform av den institutionella ramen förkastades ett scenario med oförändrade förhållanden, eftersom det skulle skapa luckor när det gäller tillsyn och marknadsövervakning, till följd av nya marknadsbestämmelser som införs på andra håll i förslaget och den pågående utvecklingen av sekundärrätten på EU-nivå.

Dessutom övervägdes ett icke-lagstiftningsmässigt tillvägagångssätt med ”starkt genomförande” och frivilligt samarbete utan några nya, ytterligare åtgärder för att anpassa den institutionella ramen. Förbättrat genomförande av gällande lagstiftning innebär en fortsatt tillämpning av det tredje paketet och fullständigt genomförande av nätföreskrifter och riktlinjer som beskrivs under alternativet ”oförändrade förhållanden” – i kombination med ett starkt genomförande. Enbart ett starkt genomförande skulle emellertid inte innebära någon förbättring av den nuvarande institutionella ramen.

Ett lagstiftningsalternativ som omvandlar Acer till någonting som närmar sig ett alleuropeiskt tillsynsorgan övervägdes också men förkastades slutligen. För att byrån ska kunna spela en sådan roll krävs det en betydande förstärkning av Acers budget och personal, till följd av den starka koncentration av experter som blir nödvändig i byrån. Det är också lämpligt att bibehålla de nationella tillsynsmyndigheternas medverkan i byråns beslutsprocess och att inte systematiskt ersätta nationella tillsynsmyndigheters majoritetsbeslut med beslut som fattas av direktören.

Lagstiftningsalternativ för att förbättra Acer på grundval av den befintliga ramen beaktades också. Det alternativ som rekommenderas i konsekvensbedömningen gör det möjligt att anpassa EU:s institutionella ram till elsystemets nya realiteter. I alternativet beaktas även det åtföljande behovet av ytterligare regionalt samarbete och behovet av att fylla befintliga och förväntade regleringsluckor på energimarknaden, och därmed möjliggöra flexibilitet genom en kombination av ansatser nedifrån och uppifrån.

För att fylla den befintliga regleringsluckan vad gäller nationella tillsynsmyndigheters regleringsfunktioner på regional nivå skulle de politiska initiativen inom ramen för detta alternativ innehålla ett flexibelt regionalt regelverk för att stärka de nationella tillsynsmyndigheternas regionala samordning och beslutsfattande. Detta alternativ innebär att man inför ett system där de nationella tillsynsmyndigheternas beslut och övervakningen av vissa frågor samordnas regionalt (t.ex. av regionala operativa centrum och andra organ inom ramen för de föreslagna initiativen till utformning av marknaden) och där Acer ges en roll för att skydda EU:s intresse.

Grundläggande rättigheter

Detta förslag kan påverka flera av de grundläggande rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet följande: rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), rätten till skydd av personuppgifter (artikel 8), förbudet mot diskriminering (artikel 21), rätten till socialt stöd (artikel 34), tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (artikel 36), införandet av en hög nivå av miljöskydd (artikel 37) och rätten till ett effektivt rättsmedel (artikel 47).

Detta beaktas särskilt i ett antal bestämmelser om konsumentskydd, energifattigdom, skydd av utsatta kunder, tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, dataskydd och skydd av privatlivet.

En sammanfattning av konsekvensbedömningen finns på kommissionens webbplats²⁴ tillsammans med det positiva yttrandet från nämnden för lagstiftningskontroll.

• Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling

Förslaget kan öka de administrativa kraven, om än i begränsad omfattning. Lika villkor för all teknik att fullt ut delta på energimarknaderna skulle t.ex. medföra att denna teknik behöver uppfylla en rad krav på marknadsöverensstämmelse som kan skapa en viss administrativ arbetsbörda.

De åtgärder som planeras för att förbättra likviditeten på och integreringen av energimarknaderna kan också få vissa effekter på kort sikt för företagen eftersom de skulle behöva anpassa sig till nya arrangemang för energihandeln. Dessa effekter betraktas dock som små jämfört med referensscenariot utan åtgärder, eftersom de ekonomiska vinsterna med reformen i stor utsträckning skulle överstiga en eventuell kortfristig eller långfristig administrativ omorganisation.

²⁴ [Publikationsbyrån: för in länk till konsekvensbedömning]

Likaså kommer den successiva utfasningen av reglerade priser på medlemsstatsnivå att kräva att de nationella tillsynsmyndigheterna intensifierar sina insatser för att övervaka marknaderna, säkerställa effektiv konkurrens och garantera konsumentskydd. Dessa effekter kan kompenseras genom ökat konsumentdeltagande, vilket på ett naturligt sätt skulle främja konkurrensen på marknaden.

De olika aktiviteter som ska utföras enligt den nya institutionella strukturen ska också skapa en ny uppsättning krav på engagemang på administrativ nivå från nationella tillsynsmyndigheter och systemansvariga för överföringssystem. Detta omfattar bl.a. deltagande inom Acer och i de beslutsprocesser som leder till överenskommelse om metoder och praxis för en smidig gränsöverskridande energihandel.

De administrativa och ekonomiska konsekvenserna för företag och offentliga myndigheter för varje alternativ som övervägs beskrivs i detalj i kapitel 6 i konsekvensbedömningen.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget i detta paket har budgetkonsekvenser för resurserna på Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) som beskrivs i finansieringsöversikten till kommissionens förslag om en omarbetning av förordningen om inrättande av Acer. I allt väsentligt kräver de nya uppgifter som ska utföras av Acer, särskilt vad gäller bedömningen av systemets tillräcklighet och inrättandet av regionala operativa centrum, en infasning av upp till 18 ytterligare heltidsekvivalenter för byrån fram till 2020 samt motsvarande ekonomiska resurser. 5. **ÖVRIGA INSLAG**

• Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering

Kommissionen kommer att övervaka hur medlemsstater och andra aktörer genomför och följer de åtgärder som slutligen ska antas och att vidta åtgärder om och när så krävs. Dessutom kommer kommissionen, såsom den redan har gjort i samband med genomförandet av det tredje energipaketet, att tillhandahålla vägledande dokument som hjälp vid genomförandet av de antagna åtgärderna.

Vad gäller övervakningen och genomförandet kommer kommissionen att stödjas av Acer. Årlig rapportering från byrån, parallella utvärderingar som genomförs av kommissionen och rapportering från gruppen för samordning på elområdet är en del av det aktuella initiativet. Byrån kommer att uppmanas att ytterligare se över sina övervakningsindikatorer för att säkerställa deras fortsatta relevans för övervakningen av framstegen mot de mål som ligger till grund för dessa förslag, så att de återspeglas på ett adekvat sätt bland annat i Acers årliga marknadsövervakningsrapporter.

Parallellt med de föreslagna initiativen kommer kommissionen att lägga fram ett initiativ om styrningen av energiunionen som ska strama upp planerings-, rapporterings- och övervakningskraven. På grundval av initiativet om styrningen av energiunionen kommer kommissionens och medlemsstaternas nuvarande övervaknings- och rapporteringskrav som fastställts i det tredje energipaketet att integreras i övergripande läges- och övervakningsrapporter. Mer information om förenklingen av övervaknings- och rapporteringskraven finns i konsekvensbedömningen för styrningen av Energiunionen.

En mera omfattande behandling av övervakningsmekanismer och referensindikatorer finns i kapitel 8 i konsekvensbedömningen.

6. REDOGÖRELSE FÖR DE ENSKILDA BESTÄMMELSERNA I FÖRSLAGET

• Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el (omarbetning)

Kapitel I i förslaget till direktiv innehåller vissa klargöranden av direktivets mål och tillämpningsområde, och fokuseringen på konsumenter och den inre marknads betydelse och dess viktigaste principer framhävs. Dessutom uppdateras de viktigaste definitionerna som används i direktivet.

Kapitel II i förslaget till direktiv fastställer den allmänna principen att medlemsstaterna ska säkerställa att EU:s elmarknad är konkurrenskraftig, konsumentinriktad, flexibel och icke-diskriminerande. Det betonas att nationella åtgärder inte oskäligt bör hindra gränsöverskridande flöden, konsumentdeltagande eller investeringar. Vidare fastslås principen att leveranspriser ska vara marknadsbaserade, med förbehåll för motiverade undantag. I kapitlet klargörs också vissa principer som avser EU-elmarknadernas funktion, t.ex. rätten att välja leverantör. Det innehåller också uppdaterade bestämmelser om eventuella skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som medlemsstaterna kan ålägga energiföretag under vissa omständigheter.

Kapitel III i det föreslagna direktivet stärker befintliga konsumenträttigheter och inför nya rättigheter som syftar till att sätta konsumenterna i centrum för energimarknaderna, genom att säkerställa att de ges ökat inflytande och skyddas bättre. Dessutom fastställs regler om tydlig faktureringsinformation och om certifierade jämförelseverktyg. Kapitlet innehåller bestämmelser som säkerställer att konsumenterna får möjlighet att fritt välja och byta leverantör eller aggregatorer, har rätt till ett avtal med dynamiska priser och har möjlighet att delta i efterfrågefleksibilitet, egenproduktion och egenförbrukning av el. Varje konsument ska ha rätt att begära en smart mätare utrustad med en minimiuppsättning av funktioner. Det förbättrar också befintliga regler om konsumenternas möjlighet att dela med sig av sina data med leverantörer och tjänsteleverantörer genom att klargöra vilken roll de parter som ansvarar för uppgiftshanteringen har och genom att fastställa ett gemensamt europeiskt format som ska utvecklas av kommissionen inom ramen för en genomförandeakt. Syftet är också att säkerställa att energifattigdom åtgärdas av medlemsstaterna. Dessutom åläggs medlemsstaterna att fastställa ramar för oberoende aggregatorer och för efterfrågefleksibilitet enligt principer som gör det möjligt för dem att fullt ut delta på marknaden. Det fastställs en ram för lokala energisamhällen som kan delta i lokal produktion, distribution, aggregering, lagring och leverans av energi eller i tillhandahållandet av energieffektivitetstjänster. Det föreskrivs också vissa förtydliganden av befintliga bestämmelser om smarta mätare, gemensamma kontaktpunkter, rätt till tvistlösning utanför domstol, samhällsomfattande tjänster och utsatta konsumenter.

Kapitel IV i förslaget till direktiv föreskriver vissa klargöranden vad gäller de uppgifter som åligger systemansvariga för distributionssystem, särskilt avseende deras verksamhet i samband med upphandling av nättjänster för att säkerställa flexibilitet, integrering av elfordon och datahantering. Dessutom klargörs rollen för systemansvariga för distributionssystem när det gäller lagring och laddningsstationer för elfordon.

Kapitel V i förslaget till direktiv sammanfattar de allmänna regler som är tillämpliga på systemansvariga för överföringssystem, i stor utsträckning baserat på befintlig text, med endast några förtydliganden som rör stödtjänster och de nya regionala operativa centrumen.

Kapitel VI i det föreslagna direktivet, som innehåller bestämmelser om åtskillnad som tagits fram i samband med det tredje energipaketet, förblir oförändrat vad gäller de centrala materiella bestämmelserna om åtskillnad, särskilt med avseende på de tre ordningarna för

systemansvariga för överföringssystem (åtskilt ägande, oberoende systemansvarig och oberoende systemansvarig för överföring) samt med hänsyn till bestämmelserna om utnämning och certifiering av systemansvariga för överföringssystem. Det innehåller endast ett förtydligande om möjligheten för systemansvariga för överföringssystem att äga lager eller tillhandahålla stödtjänster.

Kapitel VII i förslaget till direktiv innehåller bestämmelser om inrättande, befogenheter och skyldigheter samt bestämmelser om hur de oberoende nationella energitillsynsmyndigheterna ska fungera. Förslaget betonar särskilt tillsynsmyndigheternas skyldighet att samarbeta med angränsande tillsynsmyndigheter och Acer om det rör sig om frågor av gränsöverskridande betydelse, och det uppdaterar förteckningen över tillsynsmyndigheternas uppgifter, bl.a. när det gäller tillsynen över de nyinrättade regionala operativa centrumen.

Kapitel VIII i förslaget till direktiv ändrar en del allmänna bestämmelser, bl.a. om undantag från direktivet, utövande av befogenheter som delegeras till kommissionen och till den kommitté som inrättats enligt kommittéförfarandet i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011.

De nya bilagorna till det föreslagna direktivet innehåller ytterligare krav om jämförelseverktyg, fakturering och faktureringsinformation och ändrar befintliga krav för smarta mätare och spridningen av dessa.

• Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den inre elmarknaden (omarbetning)

I kapitel I i den föreslagna förordningen anges tillämpningsområde och syfte och de definitioner av termer som används i förordningen. Det betonas hur viktiga icke snedvridna marknadssignaler är för att öka flexibiliteten, minska koldioxidutsläppen och främja innovationen, och de viktigaste definitionerna som används i förordningen uppdateras och kompletteras.

Kapitel II i den föreslagna förordningen inför en ny artikel som anger de huvudprinciper som ska respekteras i nationell energilagstiftning för att möjliggöra en fungerande inre elmarknad. Det innehåller även de huvudsakliga rättsliga principerna för elhandelsreglerna inom olika tidsramar för handel (balans-, intradags-, dagen före- och terminsmarknader), inklusive principer för prisbildning. I kapitlet klargörs principen om balanseringsansvar och tillhandahålls en ram för mer marknadskompatibla regler för dirigerings- och inskränkningar av produktion och efterfrågefleksibilitet, inbegripet villkoren för eventuella undantag.

Kapitel III i förslaget till förordning beskriver förfarandet för att fastställa elområden på ett samordnat sätt i linje med den översynsprocess som skapats genom förordning (EU) 2015/1222 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning²⁵. För att lösa det fortlöpande problemet med betydande nationella begränsningar av gränsöverskridande elflöden förtydligas villkoren för sådana exceptionella begränsningar, särskilt genom bestämmelser som ska säkerställa att import och export av el inte begränsas av nationella aktörer av ekonomiska skäl. Detta kapitel innehåller dessutom ändringar av befintliga principer för överförings- och distributionsnätstariffer och fastställer ett förfarande för att successivt sammanjämka metoderna för beräkning av överförings- och

²⁵ Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (EUT L 197, 25.7.2015, s. 24).

distributionstariffer. Det omfattar också ändrade bestämmelser för användningen av överbelastningsavgifter.

Kapitel IV i förslaget till förordning anger nya allmänna principer för att avhjälpa medlemsstaternas resurstillräcklighetsproblem på ett samordnat sätt. Det fastställer principer och ett förfarande för utveckling av en europeisk bedömning av resurstillräckligheten för att bättre kunna avgöra behovet av kapacitetsmekanismer och, om så är lämpligt, för medlemsstaternas fastställande av en standard för tillförlitlighet. Det klargör hur och under vilka förutsättningar kapacitetsmekanismer kan införas på ett marknadsförenligt sätt. Det förtydligar också marknadsförenliga principer för utformningen av kapacitetsmekanismer, inklusive regler för att ta del av kapacitet som finns i en annan medlemsstat och för att använda sammanlänkningslinjer. Det anger hur regionala operativa centrum, nationella systemansvariga för överföringssystem, Entso för el och nationella tillsynsmyndigheter via Acer kommer att delta i utvecklingen av tekniska parametrar för deltagande vad gäller kapacitet som finns i en annan medlemsstat samt operativa bestämmelser för deras deltagande.

Kapitel V i den föreslagna förordningen anger Entso för els uppgifter och skyldigheter och Acers övervakningsuppgifter i detta avseende, och klargör samtidigt Acers skyldighet att agera oberoende och för Europas bästa. Det definierar de regionala operativa centrumens uppdrag och anger kriterier och ett förfarande för fastställande av systemdriftsregioner som omfattas av varje regionalt operativt centrum samt de samordningsfunktioner som dessa centrum utför. Det fastställer också arbets- och organisationsformer, samrådskrav, krav och förfaranden för antagande av beslut och rekommendationer och ändring av dessa, styrelsens sammansättning och ansvarsområden samt ansvarsarrangemang för de regionala operativa centrumen. Kapitlet innehåller också bestämmelser om anslutning av kraftvärmeenheter som tidigare ingick i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet. Bestämmelserna om en tioårig nätutvecklingsplan, ersättning mellan systemansvariga för överföringssystem, informationsutbyte och certifiering förblir i stort sett oförändrade.

I kapitel VI i den föreslagna förordningen inrättas en europeisk enhet för systemansvariga för distributionssystem, fastställs ett förfarande för inrättande av denna enhet och dess arbetsuppgifter, även vad gäller samråd med berörda aktörer. Det innehåller också föreskrifter om samarbete mellan systemansvariga för distributionssystem och systemansvariga för överföringssystem när det gäller planering och drift av deras nät.

I kapitel VII i förslaget till förordning anges kommissionens befintliga befogenheter att anta delegerade akter i form av nätföreskrifter eller riktlinjer samt regler för detta. Det omfattar klargöranden vad gäller nätföreskrifters och riktlinjers rättsliga natur och antagandet av dessa samt utvidgar deras eventuella innehåll till följande områden: strukturer för distributionstariffer, regler för tillhandahållande av ej frekvensrelaterade stödtjänster, regler för efterfrågefleksibilitet, energilagring och inskränkning på förbrukningssidan, regler för it-säkerhet, regler för regionala operativa centrum samt inskränkning av produktion och dirigering av produktion och förbrukning. Det förenklar och effektiviserar förfarandet för utarbetande av elnätsföreskrifter och ger de nationella tillsynsmyndigheterna möjlighet att inom Acer besluta om frågor som gäller genomförandet av nätföreskrifter och riktlinjer. Dessutom görs den europeiska enheten för systemansvariga för distributionssystem och andra aktörer mer delaktiga i förfarandet för utarbetande av förslag till elnätsföreskrifter.

Kapitel VIII i den föreslagna förordningen omfattar slutbestämmelserna i förslaget till förordning. Det omfattar de befintliga reglerna för att undanta nya

likströmssammanlänkningar från vissa krav i eldirektivet och elförordningen och samtidigt klargöra förfarandet för nationella tillsynsmyndigheters senare ändringar av dessa undantag.

Bilagan till förslaget till förordning anger i detalj de uppgifter som tilldelas de regionala operativa centrum som inrättas genom förordningen.

- **Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättandet av en EU-byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (omarbetning)**

Generellt föreslås reglerna om Acer anpassas till den gemensamma strategi för EU:s decentraliserade byråer som Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen enats om (den gemensamma strategin)²⁶. Begränsade avvikelser från den gemensamma strategin är dock motiverade för Acers del i det här skedet.

Kapitel I i den föreslagna förordningen beskriver Acers roll, mål och uppgifter och typen av akter som byrån kan anta, och föreskriver bestämmelser om samråd och övervakning. Förteckningen över uppgifter har uppdaterats så att den omfattar de uppgifter inom övervakning av grossistmarknaden och gränsöverskridande infrastruktur som tilldelats Acer efter antagandet av förordningen.

Vad gäller antagandet av elnätsföreskrifter ges Acer större ansvar för att utarbeta och för kommissionen lägga fram de slutliga förslagen till en nätföreskrift, samtidigt som man behåller Entso för els roll som teknisk expert. Förslaget omfattar även att systemansvariga för distributionssystem ska vara formellt företrädare på EU-nivå, framför allt när det gäller utarbetande av förslag till nätföreskrifter, i linje med en ökning av deras ansvar. Byrån ges befogenhet att besluta om villkor, metoder och algoritmer för genomförandet av elnätsföreskrifter och riktlinjer.

För uppgifter på regional nivå som endast gäller ett begränsat antal nationella tillsynsmyndigheter införs ett regionalt beslutsförfarande. I detta syfte ska direktören avge ett yttrande om huruvida frågan huvudsakligen är av regional betydelse. Om tillsynsnämnden håller med om att detta är fallet bör en regional underkommitté till tillsynsnämnden utarbeta beslutet i fråga, som slutgiltigt ska antas eller förkastas av tillsynsnämnden själv. I annat fall ska tillsynsnämnden fatta beslut utan ingripande av en regional underkommitté.

I kapitlet fastställs även ett antal nya uppgifter för Acer när det gäller samordning av vissa funktioner som rör de regionala operativa centrumen inom byrån, tillsynen över nominerade elmarknadsoperatörer och godkännande av metoder och förslag som rör produktionstillräcklighet och riskberedskap.

Kapitel II i förordningen innehåller organisatoriska bestämmelser om styrelsen, tillsynsnämnden, direktören, överklagandenämnden samt, som en ny bestämmelse, regler om byråns arbetsgrupper. Samtidigt som flera enskilda bestämmelser anpassas till den gemensamma strategin för EU:s decentraliserade byråer eller till rådets nya omröstningsregler bibehålls de viktigaste inslagen i den rådande förvaltningsstrukturen, särskilt tillsynsnämnden.

Denna avvikelse från den gemensamma strategin i Acers fall är berättigad av följande skäl:

De viktigaste målen för EU:s elpolitik, dvs. försörjningstrygghet, ett rimligt elpris och minskade koldioxidutsläpp, kan mest effektivt uppnås genom en integrerad europeisk elmarknad. Följaktligen blir infrastrukturen för elöverföring alltmer sammanlänkad, ökande elvolymerna handlas över gränserna, produktionskapacitet delas på europeisk nivå och överföringssystemet drivs med beaktande av regionala och gränsöverskridande aspekter. De

²⁶ Se gemensamt uttalande av Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om decentraliserade byråer från den 19 juli 2012.

aktuella lagstiftningspaketen förstärker ytterligare dessa trender, som väntas leda till effektivitetsvinster som gynnar europeiska konsumenter.

En förutsättning för skapandet av en inre elmarknad är att öppna upp sektorn för konkurrens. Liksom inom andra sektorer av ekonomin har öppnandet av elmarknaden förutsatt nya regler, särskilt vad gäller överförings- och distributionssystemen och myndigheternas tillsyn. För detta ändamål har oberoende tillsynsmyndigheter införts. Dessa enheter har ett särskilt ansvar när det gäller att övervaka de nationella och europeiska regler som är tillämpliga på elsektorn.

När den gränsöverskridande handeln ökar och det regionala och europeiska sammanhanget beaktas i systemdriften har de nationella tillsynsmyndigheterna tvingats att i allt högre grad samordna sin verksamhet med de nationella tillsynsmyndigheterna i andra medlemsstater. Acer har utformats för att fungera som en plattform för detta samspel och har haft denna uppgift sedan byrån inrättades 2011. Tillsynsnämnden är den avdelning inom Acer där de flesta yttranden, rekommendationer och beslut utarbetas tillsammans med Acers personal. Tillsynsnämnden består av företrädare på hög nivå för de nationella tillsynsmyndigheterna och en företrädare för kommissionen som saknar rösträtt. De första åren av byråns existens har visat att tillsynsnämnden lyckats bidra effektivt till utförandet av byråns uppgifter.

Eftersom energimarknaderna fortfarande i stor utsträckning regleras på nationell nivå är de nationella tillsynsmyndigheterna aktörer med en nyckelroll för energimarknaderna. Acers huvudsakliga uppgift är inte att genomföra de lagstiftande befogenheter som delegerats till kommissionen, utan att samordna de regleringsbeslut som fattas av oberoende nationella tillsynsmyndigheter. Denna rollfördelning bibehålls i det stora hela i detta lagstiftningsförslag. I den nuvarande strukturen har man hittat en finjusterad jämvikt mellan de olika aktörerna, med hänsyn till särdragen hos den framväxande inre energimarknaden. Om jämvikten rubbas i detta skede äventyras genomförandet av de politiska initiativen i lagstiftningsförslagen, vilket skulle utgöra hinder för en ytterligare integrering av energimarknaden som är det främsta syftet med detta förslag. Det förefaller därför vara förhastat att överlåta beslutsbefogenheter till en styrelse som man gör i den gemensamma strategin. Därför förefaller det snarare lämpligt att behålla den nuvarande strukturen, som säkerställer att de nationella tillsynsmyndigheterna agerar utan något direkt ingripande från EU:s institutioner eller medlemsstaterna i specifika frågor. Samtidigt förutsätter tillsynsmyndigheternas övergripande arbete fortfarande EU-institutionernas godkännande som ges via program-, budget- och strategidokument. EU:s institutioner deltar också i administrativa frågor. Följaktligen föreslås inte någon ändring av den befintliga tillsynsnämndens struktur och verksamhet.

Det föreslås inte heller att styrelsemodellen ska anpassas till modellen för en styrelse enligt den gemensamma strategin. Byråns styrelse i dess nuvarande sammansättning har visat sig vara särskilt effektiv och funktionsduglig under de senaste åren. Byråns verksamhet garanteras av företrädare för Europaparlamentet, rådet och kommissionen.

Även om kommissionen i detta skede inte anser det lämpligt att anpassa byråns förvaltningsstruktur fullt ut till den gemensamma strategin kommer den att fortsätta att övervaka om de beskrivna avvikelserna från den gemensamma strategin fortfarande är motiverade, och nästa utvärdering planeras äga rum år 2021. Den utvärderingen kommer, utöver en bedömning av byråns mål, mandat och uppgifter, dessutom att vara särskilt inriktad på byråns förvaltningsstruktur.

Kapitel III i förslaget till förordning innehåller finansiella bestämmelser. Flera enskilda bestämmelser föreslås bli anpassade till den gemensamma strategin för EU:s decentraliserade byråer.

Kapitel IV i förslaget till förordning uppdaterar flera enskilda bestämmelser i linje med den gemensamma strategin och innehåller i övrigt i stort sett oförändrade bestämmelser om personal och ansvar.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om den inre marknaden för el

(omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av ~~fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen~~, ☒ fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ☒ särskilt artikel 95 ☒ 194.2 ☒,

med beaktande av ☒ Europeiska ☒ kommissionens förslag,

☒ efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten, ☒

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,

i enlighet med ☒ det ordinarie lagstiftnings ☒förfarandet, och

av följande skäl:

↓ ny

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009²⁷ har ändrats väsentligt flera gånger. Med anledning av nya ändringar bör den förordningen av tydlighetsskäl omarbetas.
-

↓ 714/2009 skäl 1 (anpassad)

⇒ ny

- (2) ⇒ Energiunionen syftar till att ge konsumenterna – hushåll och företag – trygg, hållbar och konkurrenskraftig energi till ett överkomligt pris. Historiskt har elsystemet dominerats av vertikalt integrerade, ofta offentligt ägda monopol med stora

²⁷

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 15).

centraliserade kärnkraftverk eller kraftverk för fossila bränslen. ⇐ Den inre marknaden för el som steg för steg har genomförts sedan 1999, syftar till att skapa en faktisk valmöjlighet ~~faktiska valmöjligheter~~ för alla konsument i ☒ unionen ☒ ~~gemenskapen~~, både enskilda medborgare och företag, nya affärsmöjligheter och ökad handel över gränserna. Detta ska leda till ökad effektivitet, konkurrenskraftiga priser och högre kvalitet på tjänsterna samt bidra till försörjningstrygghet och hållbarhet. ⇨ Den inre marknaden för el har ökat konkurrensen, särskilt på grossistnivån och i den gränsöverskridande handeln. Den kvarstår som grunden för en effektiv energimarknad. ⇐

↓ ny

- (3) Europas energisystem befinner sig mitt i sin mest genomgripande omvandling på årtionden och elmarknaden finns i centrum av denna omvandling. Det gemensamma målet att minska koldioxidutsläppen från energisystemet skapar nya möjligheter och utmaningar för marknadsaktörerna. Samtidigt ger den tekniska utvecklingen möjlighet till nya former av konsumentdeltagande och gränsöverskridande samarbete.
 - (4) Statliga ingripanden, som ofta utformas utan samordning har lett till ökande snedvridning av grossistmarknaden för el, med negativa konsekvenser för investeringar och gränsöverskridande handel.
 - (5) Gårdagens elkunder var helt passiva och köpte ofta el till reglerade priser som inte hade något direkt samband med marknaden. I framtiden måste kunderna få möjlighet att fullt ut delta på marknaden, med samma villkor som andra marknadsaktörer. För att integrera allt större andelar förnybar energi bör det framtida elsystemet utnyttja alla tillgängliga möjligheter till flexibilitet, särskilt efterfrågefleksibilitet och lagring. För att uppnå effektiva minskningar av koldioxidutsläpp till lägsta kostnad måste det också uppmuntra till energieffektivitet.
 - (6) Ökad marknadsintegrering och övergång till en mer varierande elproduktion kräver ökade insatser för att samordna nationell energipolitik med grannländer och utnyttja möjligheterna till gränsöverskridande elhandel.
-

↓ 714/2009 skälen 2–5

~~(2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el²⁸ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1228/2003 av 26 juni 2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel²⁹ har i hög grad bidragit till att skapa en sådan inre marknad för el.~~

~~(3) Det finns dock för närvarande hinder för att sälja el i en annan medlemsstat på lika villkor och utan diskriminering eller andra nackdelar i gemenskapen. Framför allt finns det ännu inte något icke-diskriminerande nättillträde eller någon myndighets tillsyn som är lika effektiv i alla medlemsstater, och isolerade marknader kvarstår.~~

~~(4) I kommissionens meddelande av den 10 januari 2007 ”En energipolitik för Europa” framhävdes betydelsen av att fullborda den inre marknaden för el och skapa lika villkor för~~

²⁸ EUT L 176, 15.7.2003, s. 37.

²⁹ EUT L 176, 15.7.2003, s. 1.

~~alla elbolag i gemenskapen. Kommissionens meddelande av den 10 januari 2007 "Utsikterna för den inre el- och gasmarknaden" och kommissionens meddelande "Utredning i enlighet med artikel 17 i förordning (EG) nr 1/2003 av de europeiska gas- och elsektorerna (slutrapport)" visade att nuvarande regler och åtgärder varken skapar den ram som krävs eller medför att det skapas sammanlänkningskapacitet för att målet om en välfungerande, effektiv och öppen inre marknad ska kunna uppnås.~~

~~(5) Förutom att den gällande regleringen behöver genomföras fullt ut bör den reglering av den inre marknaden för el som anges i förordning (EG) nr 1228/2003 anpassas i enlighet med dessa meddelanden.~~

↓ ny

- (7) Regelverket har utvecklats så att el kan handlas i hela unionen. Denna utveckling har fått stöd genom antagandet av flera nätföreskrifter och riktlinjer för integrering av elmarknaderna. Dessa nätföreskrifter och riktlinjer innehåller bestämmelser om marknadsregler, systemdrift och nätanslutning. För att säkerställa full transparens och öka rättssäkerheten bör också de viktigaste principerna för marknadsfunktion och kapacitetstilldelning inom tidsramarna för balans-, dagen före-, intradags- och förhandsmarknaden antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet och sammanföras i en enda rättsakt.
- (8) Grundläggande marknadsprinciper bör uttrycka att elpriser ska bestämmas på grundval av tillgång och efterfrågan. Dessa priser bör signalera när det behövs el och därmed tillhandahålla marknadsbaserade incitament till investeringar i flexibilitet, t.ex. flexibel produktion, sammanlänkning, efterfrågeflexibilitet eller lagring.
- (9) Minskade utsläpp av koldioxid i elsektorn, med förnybar energi som utgör en stor del av marknaden, är ett centralt mål för energunionen. I takt med att unionen rör sig mot en utfasning av fossila bränslen i energisektorn och ökad användning av förnybara energikällor är det mycket viktigt att marknaden undanröjer befintliga hinder för gränsöverskridande handel och uppmuntrar till investeringar i stödjande infrastruktur, t.ex. mer flexibel produktion, sammanlänkning, efterfrågeflexibilitet och lagring. För att stödja denna övergång till intermittent och decentraliserad produktion, och säkerställa att energimarknadens principer ligger till grund för unionens framtida elmarknader, är ett förnyat fokus på kortfristiga marknader och bristprissättning av avgörande betydelse.
- (10) Kortfristiga marknader kommer att förbättra likviditet och konkurrens genom att ge fler resurser möjlighet att delta fullt ut på marknaden, särskilt sådana som är mer flexibla. En effektiv bristprissättning kommer att uppmuntra marknadsaktörerna att vara tillgängliga när de behövs som mest på marknaden och säkerställa att de kan täcka sina kostnader på grossistmarknaden. Det är därför mycket viktigt att i möjligaste mån säkerställa att administrativa och implicita pristak tas bort så att bristpriserna kan stiga upp till värdet för förlorad last. När de kortfristiga marknaderna och bristprissättningen är helt integrerade i marknadsstrukturen kommer de att bidra till att andra åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten, t.ex. kapacitetsmekanismer, kan tas bort. Samtidigt bör bristprissättning utan pristak på grossistmarknaden inte äventyra möjligheten till tillförlitliga och stabila priser för slutkunderna, framför allt hushåll samt små och medelstora företag.

- (11) Undantag från grundläggande marknadsprinciper, t.ex. balanseringsansvar, marknadsbaserad dirigering eller inskränkning och omdirigering dämpar flexibilitetssignalerna och utgör hinder för utvecklingen av lösningar i form av t.ex. lagring, efterfrågefleksibilitet eller aggregering. Även om undantag fortfarande är nödvändiga för att undvika onödig administrativ börda för vissa aktörer, särskilt hushåll och små och medelstora företag, så är omfattande undantag som gäller hela teknikformer inte förenliga med målet att uppnå marknadsbaserade och effektiva minskningar av koldioxidutsläppen, och bör därför ersättas av mer riktade åtgärder.
-

↓ 714/2009 skäl 16

- (12) En fungerande konkurrens på den inre marknaden för el förutsätter icke-diskriminerande och transparenta avgifter för användningen av nät och de sammanlänkande ledningarna i överföringssystemet. Den tillgängliga kapaciteten för dessa förbindelser bör vara de största möjliga som är förenliga med säkerhetsstandarderna för säker nätdrift.
-

↓ 714/2009 skäl 17 (anpassad)

- (13) Det är viktigt att undvika att de olika säkerhets-, drifts- och planeringsstandarder som används av de systemansvariga ☒ för överföringssystemen ☒ i medlemsstaterna leder till snedvridning av konkurrensen. Dessutom bör det råda transparens för marknadsaktörerna vad gäller tillgänglig överföringskapacitet och de säkerhets-, planerings- och driftsstandarder som påverkar den tillgängliga överföringskapaciteten.
-

↓ ny

- (14) För att på ett effektivt sätt styra nödvändiga investeringar måste priserna också ge signaler om el var behövs som mest. I ett områdesbaserat elsystem förutsätter korrekta lokaliseringssignaler ett enhetligt, objektiva och tillförlitligt fastställande av elområden genom en transparent process. För att säkerställa en effektiv drift och planering avseende unionens elnät och tillhandahålla effektiva prissignaler för ny produktionskapacitet, efterfrågefleksibilitet eller överföringsinfrastruktur bör elområden återspegla strukturell överbelastning. I synnerhet bör kapacitet mellan elområden inte minskas för att lösa intern överbelastning.
- (15) En effektiv utfasning av fossila bränslen i elsystemet via marknadsintegrering kräver ett systematiskt undanröjande av hinder för den gränsöverskridande handeln för att motverka fragmentering av marknaden och göra det möjligt för unionens energikunder att till fullo dra nytta av fördelarna med integrerade elmarknader och konkurrens.
-

↓ 714/2009 skäl 10

- (16) I denna förordning bör de grundläggande principerna för tariffsystem och tilldelning av kapacitet fastställas, samtidigt som förordningen bör möjliggöra antagande av riktlinjer för ytterligare relevanta principer och metoder för att främja en snabb anpassning till förändrade förhållanden.

↓ 714/2009 skäl 22

- (17) Hanteringen av problemen med överbelastning bör ge korrekta ekonomiska signaler till de systemansvariga för överföringssystemen och till marknadsaktörerna och grundas på marknadsmekanismer.

↓ 714/2009 skäl 11 (anpassad)

- (18) På en öppen, konkurrensutsatt marknad bör systemansvariga ☒ för överföringssystem ☒ som via sina nät överför ☒ gränsöverskridande transitflöden av el ☒ ~~el över gränserna~~ kompenseras för kostnader i samband med detta av dem som är systemansvariga för de överföringssystem ☒ där de gränsöverskridande flödena börjar och för de system där dessa flöden slutar ☒ ~~från vilka de gränsöverskridande kraftflödena härstammar och för de system dessa flöden överförs till.~~

↓ 714/2009 skäl 12 (anpassad)

- (19) ☒ Inbetalningar och utbetalningar ☒ ~~Betalningar och intäkter~~ som uppstår genom ☒ kompensation ☒ ~~kompensationsbetalningar~~ mellan systemansvariga ☒ för överföringssystem ☒ bör beaktas när de nationella nättarifferna fastställs.

↓ 714/2009 skäl 13

- (20) Det faktiska belopp som betalas för gränsöverskridande tillträde till systemet kan variera avsevärt, beroende på vilka systemansvariga för överföringssystem som berörs och till följd av strukturella skillnader i de tariffsystem som tillämpas i medlemsstaterna. En viss grad av harmonisering är därför nödvändig för att undvika snedvridning av handeln.

↓ 714/2009 skäl 21

- (21) Det bör finnas regler för användningen av intäkter som härrör från hanteringen av överbelastning, såvida inte sammanlänkningens särdrag motiverar ett undantag från dessa regler.

↓ ny

- (22) För att ge lika villkor för alla marknadsaktörer bör nättariffer tillämpas på ett sätt som inte leder till diskriminering mellan produktion som är ansluten på distributionsnivå i jämförelse med produktion som är ansluten på överföringsnivå, vare sig positiv eller negativ. De bör inte leda till att energilagring diskrimineras, och bör inte verka hämmande på deltagande i efterfrågeflexibilitet eller utgöra ett hinder för förbättringar av energieffektiviteten.

- (23) För att öka transparens och jämförbarhet i prissättningen, om en bindande harmonisering inte betraktas som tillräcklig, bör rekommendationer om tariffmetoder utfärdas av den europeiska byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (nedan kallad *byrån*) som inrättats genom [omarbetning av förordning (EG) nr 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2].
- (24) För att bättre säkerställa optimala investeringar i det transeuropeiska nätet och möta utmaningen där livskraftiga projekt för sammanlänkning inte kan förverkligas på grund av bristande prioritering på nationell nivå bör användningen av intäkter från överbelastning omprövas och tillåtas endast i syfte att säkerställa tillgänglighet och bibehålla eller öka sammanlänkingskapaciteten.

↓ 714/2009 skäl 7 (anpassad)

- (25) För att elöverföringsnäten i ☒ unionen ☒ ~~gemenskapen~~ ska kunna fungera på bästa sätt och för att möjliggöra gränsöverskridande handel med och leveranser av el, bör det upprättas ett europeiskt nätverk av systemansvariga för överföringssystem för el ☒ (ENTSO-E, *European Network of Transmission System Operators for Electricity*, nedan kallat ☒ *Entso för el*). Arbetsuppgifterna för Entso för el bör genomföras i överensstämmelse med ☒ unionens ☒ ~~gemenskapens~~ konkurrensregler, som även fortsättningsvis ska gälla för beslut av Entso för el. Entso för el:s uppgifter bör vara väldefinierade och arbetssättet bör säkerställa effektivitet, transparens och att Entso för el är representativt. Nätföreskrifter som utarbetas av Entso för el är inte avsedda att ersätta de nödvändiga nationella nätföreskrifterna för inhemskt bruk. Eftersom större framsteg kan göras via regionala insatser, ska de systemansvariga för överföringssystemen inrätta regionala nivåer inom den övergripande samarbetsorganisationen och samtidigt se till att resultaten på regional nivå överensstämmer med nätföreskrifter och icke-bindande tioåriga nätutvecklingsplaner på ☒ unionsnivå ☒ ~~gemenskapsnivå~~. Medlemsstaterna bör främja samarbete och övervaka nätets effektivitet på regional nivå. Det regionala samarbetet bör vara förenligt med utvecklingen mot en konkurrensutsatt och effektiv inre marknad för el.

↓ ny

- (26) En robust bedömning av resurstillräckligheten för hela unionen på medellång till lång sikt bör utföras av Entso för el för att ge en objektiv grund för bedömningen av frågor som rör tillräcklighet. Hantering av resurstillräcklighetsfrågor med hjälp av kapacitetsmekanismer bör baseras på EU:s bedömning.
- (27) Den bedömning av resurstillräckligheten på medellång till lång sikt (från tio år framåt till ett år framåt) som fastställs i denna förordning har ett annat syfte än de säsongsbundna prognoserna (sex månader framåt) i enlighet med artikel 9 [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862]. Bedömningar på medellång till lång sikt används främst för att bedöma behovet av kapacitetsmekanismer, medan säsongsbundna prognoser används för att varna för risker som kan uppstå under de följande sex månaderna och som sannolikt kommer att leda till en avsevärd försämring av elförsörjningsläget. Regionala operativa centrum utför dessutom regionala tillräcklighetsbedömningar såsom definieras i EU-lagstiftningen om drift av elöverföringssystem. Dessa tillräcklighetsbedömningar är

mycket kortsiktiga (från en vecka framåt till en dag framåt) och används i samband med driften av systemet.

- (28) Medlemsstaterna bör, innan de inför kapacitetsmekanismer, bedöma snedvridning till följd av lagstiftning som bidrar till resurstillräcklighetsproblem. De bör vara skyldiga att vidta åtgärder för att undanröja de konstaterade snedvridningarna, inklusive en tidsplan för genomförandet. Kapacitetsmekanismer bör endast införas för de återstående problem som inte kan hanteras genom att sådana snedvridningar undanröjs.
- (29) Medlemsstater som avser att införa kapacitetsmekanismer bör utarbeta resurstillräcklighetsmål genom en transparent och kontrollerbar process. Medlemsstaterna bör ha frihet att sätta sina egna önskade nivåer för försörjningstrygghet.
- (30) Huvudprinciper för kapacitetsmekanismer bör fastställas, på grundval av principerna för statligt stöd på miljö- och energiområdet och resultaten av GD Konkurrens branschutredning om kapacitetsmekanismer. Kapacitetsmekanismer som redan införts bör ses över mot bakgrund av dessa principer. Om den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet visar att det inte finns något tillräcklighetsproblem bör ingen ny kapacitetsmekanism inrättas och inga nya kapacitetsåtaganden enligt redan införda mekanismer göras. Tillämpningen av regler för kontroll av statligt stöd i enlighet med artiklarna 107–109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska alltid följas.
- (31) Detaljerade regler för att underlätta effektivt gränsöverskridande deltagande i andra kapacitetsmekanismer än sådana som gäller strategiska reserver bör fastställas. Systemansvariga för överföringssystem på båda sidor om en gräns bör underlätta för intresserade producenter som vill delta i kapacitetsmekanismer i andra medlemsstater. De bör därför beräkna den kapacitet som ger möjlighet till gränsöverskridande deltagande, möjliggöra sådant deltagande och kontrollera tillgängligheten. De nationella tillsynsmyndigheterna bör verkställa de gränsöverskridande reglerna i medlemsstaterna.
- (32) Mot bakgrund av skillnaderna i nationella energisystem och tekniska begränsningar hos befintliga elnät kommer det bästa sättet att uppnå framsteg inom marknadsintegreringen ofta att finnas på regional nivå. Regionalt samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem bör därför stärkas. För att kunna säkerställa ett effektivt samarbete bör ett nytt regelverk föreskriva starkare regional styrning och tillsyn, inklusive genom att stärka byråns beslutsbefogenheter i gränsöverskridande frågor. Ett närmare samarbete mellan medlemsstaterna kan också behövas i krissituationer för att öka försörjningstryggheten och begränsa snedvridningen av marknaden.
- (33) Samordningen mellan systemansvariga för överföringssystem på regional nivå har formaliserats genom obligatoriskt deltagande för systemansvariga för överföringssystem i regionala säkerhetssamordnare, vilket bör kompletteras med en förstärkt institutionell ram genom inrättandet av regionala operativa centrum. Inrättandet av regionala operativa centrum bör ta hänsyn till befintliga regionala samordningsinitiativ och stödja den alltmer integrerade driften av elsystem i hela unionen, och därmed säkerställa att de fungerar effektivt och säkert.
- (34) Den geografiska räckvidden för regionala operativa centrum bör möjliggöra att de kan spela en effektiv samordnande roll genom optimering av driften hos systemansvariga för överföringssystem inom större regioner.

- (35) Regionala operativa centrum bör utföra uppgifter där regionaliseringen ger ett mervärde jämfört med om uppgifterna utförs på nationell nivå. De regionala operativa centrumens uppgifter bör omfatta de uppgifter som innehas av regionala säkerhetssamordnare samt ytterligare uppgifter avseende systemdrift, marknadsdrift och riskberedskap. Realtidsdrift av elsystemet bör inte ingå i de funktioner som innehas av regionala operativa centrum.
- (36) Regionala operativa centrum bör främst verka till förmån för regionens system- och marknadsdrift och inte till förmån för någon enskild enhet. Regionala operativa centrum bör därför för vissa funktioner ha beslutsbefogenheter att agera och rikta insatser som systemansvariga för överföringssystem i systemdriftsregionen ska genomföra, och för övriga funktioner ha en starkt rådgivande roll.
- (37) Entso för el bör säkerställa att de åtgärder som vidtas av regionala operativa centrum samordnas över regionernas gränser.
- (38) För att öka effektiviteten i unionens eldistributionsnät och säkerställa ett nära samarbete med systemansvariga för överföringssystem och Entso för el bör en europeisk enhet för unionens systemansvariga för distributionssystem (även kallad *EU DSO-enheten*) inrättas. Arbetsuppgifterna för EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem bör vara väldefinierade och arbetssättet bör säkerställa att enheten är effektiv, transparent och representativ för unionens systemansvariga för distributionssystem. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem bör ha ett nära samarbete med Entso för el om utarbetandet och genomförandet av nätföreskrifterna, i tillämpliga fall, och bör arbeta med att ge vägledning om bland annat integrering av decentraliserad produktion och lagring i distributionsnät eller andra områden som rör förvaltningen av distributionsnät.

↓ 714/2009 skäl 6 (anpassad)

- (39) Det krävs ~~i synnerhet~~ ett ökat samarbete och en ökad samordning mellan de systemansvariga för överföringssystemen för att utarbeta nätföreskrifter för tillhandahållande och förvaltning av ett effektivt och transparent tillträde till överföringsnäten över gränserna, samt en samordnad och tillräckligt långsiktig planering och sund teknisk utveckling av ~~☒~~ unionens ~~☒~~ gemenskapens överföringsnät, inbegripet skapande av sammanlänkningskapacitet, med vederbörlig hänsyn till miljön. Dessa nätföreskrifter bör följa de ramriktlinjer av icke-bindande karaktär (ramriktlinjer) som har utarbetats av byrån ~~för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter, som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter³⁰ (nedan kallad byrån)~~. Byrån bör ges en roll när det gäller att på grundval av faktiska omständigheter se över utkast till nätföreskrifter, bland annat deras överensstämmelse med ramriktlinjerna, och den bör kunna rekommendera att kommissionen antar dem. Byrån bör lämpligen även få utvärdera föreslagna ändringar av nätföreskrifterna och bör kunna rekommendera att kommissionen antar dem. De systemansvariga för överföringssystemen bör bedriva verksamheten i sina nät enligt dessa nätföreskrifter.

30

Se sidan 1 i detta nummer av EUT.

↓ 714/2009 skäl 24

- (40) För att säkerställa att den inre marknaden för el fungerar väl bör det införas förfaranden som ger kommissionen möjlighet att anta beslut och riktlinjer om bl.a. tariffsystem och kapacitetstilldelning, och som samtidigt säkerställer att medlemsstaternas tillsynsmyndigheter är delaktiga i denna process, i förekommande fall genom sin europeiska sammanslutning. Tillsynsmyndigheterna har, tillsammans med övriga berörda myndigheter i medlemsstaterna, en viktig uppgift när det gäller att bidra till att den inre marknaden för el fungerar väl.

↓ 714/2009 skäl 8 (anpassad)

- (41) Samtliga marknadsaktörer har ett intresse av det arbete som förväntas av Entso för el. En effektiv samrådsprocess är därför viktig och befintliga strukturer som inrättats för att underlätta och effektivisera processen, ~~exempelvis Ucte (Union for the Coordination of Transmission of Electricity)~~, ☒ via ☒ de nationella tillsynsmyndigheterna eller byrån bör spela en viktig roll.

↓ 714/2009 skäl 9 (anpassad)

- (42) För att öka transparensen när det gäller hela elöverföringsnätet i ☒ unionen ~~☒ gemenskapen~~ bör Entso för el utarbeta, offentliggöra och regelbundet uppdatera en ☒ unionsomfattande ~~☒ gemenskapsofattande~~ tioårig nätutvecklingsplan (☒ nedan kallad ~~unionsomfattande~~ ~~☒ gemenskapsofattande~~ *nätutvecklingsplan*). Denna nätutvecklingsplan bör omfatta hållbara elöverföringsnät och nödvändiga regionala sammanlänkningslinjer som behövs på grund av kommersiella eller försörjningstrygghetsmässiga hänseenden.

↓ ny

- (43) Erfarenheterna från utarbetandet och antagandet av nätföreskrifter har visat att det är lämpligt att förenkla förfarandet för utarbetandet genom att klargöra att byrån har rätt att granska utkast till elnätföreskrifter innan de läggs fram för kommissionen.

↓ 714/2009 skäl 14

~~Ett ordentligt system med långsiktiga lokaliseringssignaler är nödvändigt och bör grundas på principen att nivån på avgifterna för nättillträde bör återspegla den balans mellan produktion och förbrukning i det berörda området som skapas på grundval av en differentiering av producenternas och/eller konsumenternas nättillträdesavgifter.~~

↓ 714/2009 skäl 15

~~Det skulle vara olämpligt att tillämpa avståndsrelaterade tariffer eller, förutsatt att det finns lämpliga lokaliseringssignaler, särskilda tariffer som endast betalas av exportörer eller importörer utöver den allmänna avgiften för tillträde till det nationella nätet.~~

↓ 714/2009 skäl 18

~~Marknadsövervakningen, som de senaste åren har utövats av de nationella tillsynsmyndigheterna och av kommissionen, har visat att hittills gällande krav på transparens och bestämmelser om tillträde till infrastruktur inte är tillräckliga för att garantera en verklig, välfungerande, öppen och effektiv inre marknad för el.~~

↓ 714/2009 skäl 19

~~Lika tillgång till information om systemets fysiska status och effektivitet är nödvändigt så att alla marknadsaktörer har möjlighet att bedöma den övergripande situationen när det gäller tillgång och efterfrågan och att identifiera orsakerna till förändringar av grossistpriset. Detta innebär mer exakt information om elproduktion, tillgång och efterfrågan, vilket innebär prognoser, nät- och sammanlänkningskapacitet, kraftflöden och underhåll, balanshållning och reservkapacitet.~~

↓ 714/2009 skäl 23 (anpassad)

- (44) Investeringar i viktig ny infrastruktur bör prioriteras, samtidigt som man bör se till att den inre marknaden för el fungerar korrekt. För att kunna förstärka de positiva effekterna av undantagna ~~☒~~ likströmssammanlänknings ~~☒~~ likströmslänkar med avseende på konkurrensen och försörjningstryggheten bör det göras en prövning av marknadens intresse i projektets planeringsfas och bestämmelser för att hantera överbelastning bör antas. När likströmslänkar är dragna över mer än en medlemsstats territorium bör byrån, som en sista åtgärd, behandla ansökan om undantag i syfte att bättre beakta dess gränsöverskridande följder och underlätta administrationen. Med tanke på den exceptionella riskprofilen för dessa undantagna stora infrastrukturprojekt bör det ges möjlighet att tillfälligt undanta företag med leverans- och produktionsintressen från samtliga bestämmelser om åtskillnad för de projekt som berörs. Undantag som beviljas i enlighet med förordning (EG) nr 1228/2003³¹ fortsätter att gälla fram till det planerade slutdatum som fastställts i beslutet om beviljande av undantag.

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1228/2003 av den 26 juni 2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel (EUT L 176, 15.7.2003, s. 1).

↓ 714/2009 skäl 25

~~De nationella tillsynsmyndigheterna bör se till att bestämmelserna i denna förordning och riktlinjerna som antas med stöd av denna förordning följs.~~

↓ 714/2009 skäl 20 (anpassad)

- (45) För att öka förtroendet för marknaden måste marknadsaktörerna kunna vara säkra på att företag som missbrukar sin ställning kan bli föremål för effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner. De behöriga myndigheterna bör ges befogenhet att göra en ☒ ändamålsenlig undersökning ~~☒ fullständig bedömning~~ av påståenden om missbruk av marknadsställning. Det är därför nödvändigt att ge de behöriga myndigheterna tillgång till uppgifter om operativa beslut som fattas av elhandelsföretag. På elmarknaden fattas många relevanta beslut av producenterna, som bör hålla information om sådana beslut lätt tillgänglig för de behöriga myndigheterna under en fastställd period. De behöriga myndigheterna bör dessutom regelbundet kontrollera att de systemansvariga för överföringssystemen efterlever reglerna. Små producenter, utan egentlig möjlighet att snedvrida marknaden, bör undantas från det kravet.
-

↓ 714/2009 skäl 26

- (46) Medlemsstaterna och de behöriga nationella myndigheterna bör åläggas att förse kommissionen med relevant information. Kommissionen bör behandla denna information konfidentiellt. Vid behov bör kommissionen kunna begära in relevant information direkt från de berörda företagen, under förutsättning att de behöriga nationella myndigheterna underrättas.
-

↓ 714/2009 skäl 27 (anpassad)

- (47) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och ☒ säkerställa ~~☒ se till~~ att de ☒ genomförs ~~☒ tillämpas~~. Sanktionerna måste vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.
-

↓ 714/2009 skäl 28

~~De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter³².~~

³² EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

↓ 714/2009 skäl 29

~~Kommissionen bör särskilt ges befogenhet att fastställa eller anta de riktlinjer som behövs för den nivå av harmonisering som minst krävs för att målen med denna förordning ska uppnås. Eftersom dessa åtgärder har en allmän räckvidd och avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den med nya icke väsentliga delar, måste de antas i enlighet med det föreskrivande förfarandet med kontroll i artikel 5a i beslut 1999/468/EG.~~

↓ ny

- (48) Medlemsstaterna och energigemenskapens avtalsslutande parter bör ha ett nära samarbete om alla frågor som rör utvecklingen av en integrerad elhandelsregion och bör inte vidta åtgärder som äventyrar den fortsatta integreringen av elmarknaderna eller försörjningstryggheten i medlemsstater och avtalsslutande parter.
- (49) I syfte att säkerställa en lägsta harmoniseringsnivå som krävs för en effektivt fungerande marknad bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på områden som är grundläggande för marknadsintegrering. Dessa bör omfatta geografiskt område för regionalt samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem, belopp för kompensationsbetalningar mellan systemansvariga för överföringssystem, antagande och ändring av nätföreskrifter och riktlinjer, liksom tillämpning av undantagsbestämmelser för nya sammanlänknings. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016³³. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelsen av delegerade akter.
-

↓ 714/2009 skäl 30 (anpassad)

- (50) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att upprätta en harmoniserad ram för gränsöverskridande elhandel, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på ☒ unionsnivå ☒ gemenskapsnivå, kan ☒ unionen ☒ gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget ☒ om Europeiska unionen ☒ . I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

³³ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

↓ 714/2009 skäl 31

~~Med tanke på de många ändringarna av förordning (EG) nr 1228/2003 är det av tydlighets- och effektivitetsskäl önskvärt att bestämmelserna i fråga omarbetas och ställs samman till en enda ny förordning.~~

↓ 714/2009 (anpassad)

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

☒ Syfte, tillämpningsområde och definitioner ☒

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna förordning är

↓ ny

- (a) att lägga grunden för ett effektivt uppnående av målen för den europeiska energunionen, och särskilt klimat- och energiramen för 2030³⁴, genom att med hjälp av marknadens signaler uppnå ökad flexibilitet, minskade koldioxidutsläpp och ökad innovation,
 - (b) att fastställa grundläggande principer för välfungerande, integrerade elmarknader, som möjliggör icke-diskriminerande marknadstillträde för alla tillhandahållare av resurser och för elkunder, ger mer inflytande till konsumenterna, möjliggör efterfrågefleksibilitet och energieffektivitet, underlättar aggregering av decentraliserad produktion och förbrukning, och bidrar till att minska koldioxidutsläppen i ekonomin genom att möjliggöra marknadsintegrering och marknadsbaserad ersättning för el som produceras från förnybara källor.
-

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

~~ca)~~ att fastställa rättvisa regler för gränsöverskridande elhandel, och därmed stärka konkurrensen på den inre marknaden för el, med beaktande av de nationella och regionala marknadernas särdrag; detta ☒ omfattar ☒ ~~kommer att innebära~~ att det inrättas en kompensationsmekanism för gränsöverskridande flöden av el och att det införs harmoniserade

³⁴ COM(2014) 015 final.

principer för avgifter för gränsöverskridande överföring och tilldelning av tillgänglig kapacitet för sammanlänknings mellan de nationella överföringssystemen,

~~de~~) att underlätta genomförandet av en väl fungerande och transparent grossistmarknad med hög nivå av elförsörjningstrygghet. Denna förordning innehåller mekanismer för att harmonisera reglerna för gränsöverskridande elhandel.

Artikel 2

Definitioner

1. För tillämpningen av denna förordning ska definitionerna i artikel 2 i ~~Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el~~, [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] $\Rightarrow$, i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011³⁵, i artikel 2 i kommissionens förordning (EU) nr 543/2013³⁶ och i artikel 2 i [omarbetning av direktivet om förnybar energi] $\Leftarrow$ gälla, ~~med undantag för definitionen av sammanlänkning som ska ersättas med följande: sammanlänkning: en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan medlemsstater och som kopplar samman medlemsstaternas nationella överföringssystem.~~
2. Dessutom gäller följande definitioner:
 - (a) *tillsynsmyndighet*: de tillsynsmyndigheter som avses i artikel 57~~35~~.1 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] ~~direktiv 2009/72/EG~~.
 - (b) *gränsöverskridande flöde*: ett fysiskt flöde av el i en medlemsstats överföringsnät som uppstår genom påverkan av producent~~☒~~ - ~~☒~~ och/eller ~~☒~~ kund ~~☒~~konsumentverksamhet utanför den medlemsstaten på dess överföringsnät.
 - (c) *överbelastning*: en situation där $\Rightarrow$ alla begäranden från marknadsaktörer om handel mellan två elområden inte kan tas om hand därför att de avsevärt skulle påverka de fysiska flödena genom nätelement som inte kan klara dessa flöden $\Leftarrow$ ~~en sammanlänkning mellan nationella nät för överföring på grund av kapacitetsbrist i berörda sammanlänknings och/eller nationella överföringssystem inte kan ta emot alla de fysiska flöden som uppstår genom internationell handel, som marknadsaktörerna efterfrågar.~~
 - ~~(d) *deklarerad export*: avsändande av el från en medlemsstat på grundval av det bakomliggande kontraktsvillkoret att ett samtidigt motsvarande mottagande (deklarerad import) kommer att ske i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.~~
 - ~~(e) *deklarerad transitering*: situation då deklarerad export av el äger rum och den utsedda transportvägen för transaktionen går genom ett land där elen varken kommer att avsändas eller samtidigt motsvarande mottagas.~~

³⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 326, 8.12.2011, s. 1).

³⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 543/2013 av den 14 juni 2013 om inlämnande och offentliggörande av uppgifter på elmarknaderna och om ändring av bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 (EUT L 163, 15.6.2013, s. 1).

- ~~(f) deklarerad import: mottagande av el i en medlemsstat eller ett tredje land som äger rum samtidigt som el avsänds (deklarerad export) i en annan medlemsstat.~~
- ~~(g)~~ (d) *ny sammanlänkning*: en sammanlänkning som inte ☒ var ☒# färdig den 4 augusti 2003.
-

↓ ny

- (e) *strukturell överbelastning*: överbelastning i överföringssystemet som är förutsägbar, geografiskt stabil över tiden och ofta återkommer under normala förhållanden i elkraftsystemet.
- (f) *marknadsoperatör*: en enhet som tillhandahåller en tjänst med vilken bud för att sälja el matchas med bud för att köpa el.
- (g) *nominerad elmarknadsoperatör* (även kallad *NEMO*): en marknadsoperatör som av den behöriga myndigheten utsetts att utföra arbetsuppgifter i samband med gemensam dagen före- eller intradagskoppling.
- (h) *värde för förlorad last*: en uppskattning i euro/MWh av det högsta elpris som kunder är villiga att betala för att undvika strömbavbrott.
- (i) *balansering*: alla åtgärder och processer, inom alla tidsramar, genom vilka systemansvariga för överföringssystem fortlöpande säkerställer att systemfrekvensen bibehålls inom ett fördefinierat stabilitetsområde och att nödvändiga reserver upprätthålls med hänsyn till den kvalitet som krävs.
- (j) *balansenergi*: energi som används av systemansvariga för överföringssystem för balansering.
- (k) *leverantör av balanstjänst*: en marknadsaktör som tillhandahåller balansenergi och/eller balanskapacitet för systemansvariga för överföringssystem.
- (l) *balanskapacitet*: en mängd kapacitet som en leverantör av balanstjänster har accepterat att upprätthålla och för vilken leverantören av balanstjänster accepterat att lämna in bud på motsvarande mängd balansenergi till den systemansvarige för överföringssystemet under avtalets löptid.
- (m) *balansansvarig part*: en marknadsaktör eller dennes valda företrädare som ansvarar för aktörens obalanser på elmarknaden.
- (n) *avräkningsperiod för obalanser*: den tidsenhet som används för beräkning av obalansen hos en balansansvarig part.
- (o) *obalanspris*: priset för en obalans, vare sig det är positivt, noll eller negativt, för varje avräkningsperiod för obalanser och för obalans uppåt respektive nedåt.
- (p) *område för obalanspris*: det område för vilket ett obalanspris beräknas.
- (q) *förkvalificeringsprocess*: process för att kontrollera att en leverantör av balanskapacitet uppfyller de krav som ställs av de systemansvariga för överföringssystemen.
- (r) *reservkapacitet*: den mängd frekvenshållningsreserver, frekvensåterställningsreserver eller ersättningsreserver som måste finnas tillgänglig för den systemansvarige för överföringssystemet.

- (s) *prioriterad inmatning*: inmatning från kraftverk på grundval av andra kriterier än den ekonomiska rangordningen av bud, och i system med central dirigerings även nätbegränsningar, som ger prioritet till inmatning från särskilda teknikformer för elproduktion.
- (t) *kapacitetsberäkningsregion*: det geografiska område där samordnad kapacitetsberäkning tillämpas.
- (u) *kapacitetsmekanism*: en administrativ åtgärd för att säkerställa att önskad nivå uppnås när det gäller försörjningstryggheten, genom ersättning till resurser för att de är tillgängliga, med undantag för åtgärder som rör stödtjänster.
- (v) *strategisk reserv*: en kapacitetsmekanism där resurser utnyttjas endast om dagen före- och intradagsmarknaderna inte lyckats bestämma ett clearingpris, systemansvariga för överföringssystem har uttömt sina balansresurser för att upprätta en jämvikt mellan tillgång och efterfrågan, och obalanser på marknaden under de perioder där reserverna utnyttjades avräknas med hjälp av värdet för förlorad last.
- (w) *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller kriterierna i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU³⁷.
- (x) *demonstrationsprojekt*: ett projekt som visar upp teknik som är den första av sitt slag inom unionen och som representerar en viktig innovation som med god marginal överträffar tidigare känd teknik.

Kapitel II

Allmänna regler för elmarknaden

Artikel 3

Principer för elmarknadernas funktion

1. Medlemsstaterna, nationella tillsynsmyndigheter, systemansvariga för överföringssystem, systemansvariga för distributionssystem och marknadsoperatörer ska säkerställa att elmarknaderna fungerar i enlighet med följande principer:
 - (a) Prisbildningen ska baseras på tillgång och efterfrågan.
 - (b) Åtgärder som hindrar en prisbildning baserad på tillgång och efterfrågan eller är hämmande för utvecklingen av mer flexibel produktion, koldioxidsnål produktion eller mer flexibel efterfrågan ska undvikas.
 - (c) Kunderna ska kunna utnyttja marknadsmöjligheter och ökad konkurrens på slutkundsmarknaderna.
 - (d) Konsumenters och småföretags marknadsdeltagande ska möjliggöras genom aggregering av produktion från flera produktionsanläggningar eller last från flera förbrukningsanläggningar, så att de kan ge gemensamma erbjudanden på elmarknaden och hanteras gemensamt i elsystemet, med förbehåll för konkurrensregler i EU:s fördrag.

³⁷

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

- (e) Marknadsreglerna ska stödja utfasningen av fossila bränslen i ekonomin genom att möjliggöra integrering av el från förnybara energikällor samt ge incitament till energieffektivitet.
- (f) Marknadsreglerna ska tillhandahålla lämpliga incitament till investeringar i produktion, lagring, energieffektivitet och efterfrågefleksibilitet för att tillgodose marknadens behov och därmed säkerställa försörjningstryggheten.
- (g) Hinder för gränsöverskridande elflöden och gränsöverskridande transaktioner på elmarknaderna och berörda tjänstemarknader ska undvikas.
- (h) Marknadsreglerna ska sörja för regionalt samarbete där detta är effektivt.
- (i) Alla produktions-, lagrings- och förbrukningsresurser ska delta på lika villkor på marknaden.
- (j) Alla producenter ska vara direkt eller indirekt ansvariga för att sälja den el som de producerar.
- (k) Marknadsreglerna ska möjliggöra framsteg inom forskning och utveckling som kan förverkligas och utnyttjas till nytta för samhället.
- (l) Marknadsreglerna ska möjliggöra en effektiv dirigering av produktionstillgångar och efterfrågefleksibilitet.
- (m) Marknadsreglerna ska möjliggöra inträde och utträde för elproduktions- och elhandelsföretag baserat på deras bedömning av den ekonomiska och finansiella livskraften i deras verksamhet.
- (n) Långsiktiga möjligheter till risksäkring, vilket gör det möjligt för marknadsaktörer att risksäkra sig mot prisvolatilitet på marknadsmässiga grunder samt undanröja osäkerhet om framtida avkastning på investerat kapital ska kunna handlas på börser på ett transparent sätt, med förbehåll för konkurrensregler i EU:s fördrag.

Artikel 4

Balanseringsansvar

1. Alla marknadsaktörer ska eftersträva ett system i balans och vara ekonomiskt ansvariga för de obalanser de orsakar i systemet. De ska antingen vara balansansvariga parter eller delegera ansvaret till en balansansvarig part efter eget val.
2. Medlemsstaterna får föreskriva undantag från balanseringsansvaret för
 - (a) demonstrationsprojekt,
 - (b) produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en installerad elproduktionskapacitet på mindre än 500 kW,
 - (c) anläggningar som tar emot stöd som godkänts av kommissionen enligt unionens regler för statligt stöd i enlighet med artiklarna 107–109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och som tagits i drift före [Publikationsbyrå: ikraftträdandet]. Medlemsstaterna får, med förbehåll för unionens regler om statligt stöd, ge incitament till marknadsaktörer som är helt eller delvis befriade från balanseringsansvar att acceptera balanseringsansvar mot lämplig ersättning.

3. Från och med den 1 januari 2026 ska punkt 2 b tillämpas endast på produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en installerad elproduktionskapacitet på mindre än 250 kW.

Artikel 5

Balansmarknaden

1. Alla marknadsaktörer ska ha tillgång till balansmarknaden, antingen individuellt eller genom aggregering. Regler och produkter för balansmarknaden ska respektera behovet att ta hand om en allt större andel intermittent produktion samt ökat utnyttjande av efterfrågefleksibilitet och införande av ny teknik.
2. Balanseringstjänster ska organiseras på ett sådant sätt att man säkerställer icke-diskriminering mellan marknadsaktörerna, med hänsyn tagen till olika teknisk förmåga till produktion i intermittenta förnybara energikällor, efterfrågefleksibilitet och lagring.
3. Balansenergi ska upphandlas separat från balanskapacitet. Upphandlingsprocesserna ska vara transparenta samtidigt som konfidentialitet ska respekteras.
4. Balansmarknader ska säkerställa driftsäkerhet och samtidigt medge största möjliga utnyttjande och en effektiv tilldelning av kapacitet mellan elområden för alla tidsramar i enlighet med artikel 15.
5. Marginalprissättning ska användas för avräkningen av balansenergi. Marknadsaktörer ska ha möjlighet att lämna bud så nära realtid som möjligt, och åtminstone efter stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden på intradagsmarknaden i enlighet med artikel 59 i kommissionens förordning (EU) nr 2015/1222³⁸.
6. Obalanserna ska avräknas till ett pris som återspeglar realtidsvärdet för energi.
7. Dimensioneringen av reservkapacitet ska utföras på regional nivå i enlighet med punkt 7 i bilaga I. Regionala operativa centrum ska stödja de systemansvariga för överföringssystemen i fastställandet av den balanskapacitet som behöver upphandlas i enlighet med punkt 8 i bilaga I.
8. Upphandlingen av balanskapacitet ska underlättas på regional nivå i enlighet med punkt 8 i bilaga I. Upphandlingen ska baseras på en primär marknad och organiseras på ett sådant sätt att den är icke-diskriminerande mellan marknadsaktörer som deltar förkvalificeringsprocessen, individuellt eller genom aggregering.
9. Upphandlingen av balanskapacitet uppåt och balanskapacitet nedåt ska utföras var för sig. Upphandlingen ska avtalas högst en dag före tillhandahållandet av balanskapacitet och avtalsperioden ska vara högst en dag.
10. Systemansvariga för överföringssystem ska offentliggöra information nära realtid om aktuell balansstatus i sina kontrollområden, obalanspriset och priset för balansenergi.

³⁸ Kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (EUT L 197, 25.7.2015, s. 24).

Artikel 6

Dagen före- och intradagsmarknader

1. Systemansvariga för överföringssystem och nominerade elmarknadsoperatörer ska tillsammans organisera hanteringen av de integrerade dagen före- och intradagsmarknaderna, på grundval av marknadskoppling enligt förordning (EU) nr 2015/1222. Systemansvariga för överföringssystem och nominerade elmarknadsoperatörer ska samarbeta på unionsnivå eller, om så är lämpligare, på regional nivå för att maximera effektiviteten och ändamålsenligheten i unionens dagen före- och intradagshandel med elektricitet. Skyldigheten att samarbeta får inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i unionens konkurrenslagstiftning. Systemansvariga för överföringssystem och nominerade marknadsoperatörer ska, i sina funktioner som rör elhandel, vara föremål för tillsyn av tillsynsmyndigheter och byrån i enlighet med artikel 59 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] och artiklarna 4 och 9 i [omarbetning av förordning (EG) nr 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2].
2. Dagen före- och intradagsmarknader ska
 - (a) organiseras på ett sådant sätt att de är icke-diskriminerande,
 - (b) maximera marknadsaktörernas förmåga att bidra till att undvika obalanser i systemet,
 - (c) maximera marknadsaktörernas möjligheter att delta i gränsöverskridande handel så nära realtid som möjligt och i alla elområden,
 - (d) tillhandahålla priser som avspeglar marknadsprinciperna och ger marknadsaktörerna en tillförlitlig grund för att komma överens om långsiktiga produkter för risksäkring,
 - (e) säkerställa driftsäkerhet och samtidigt möjliggöra maximalt utnyttjande av överföringskapacitet,
 - (f) vara transparenta samtidigt som konfidentialitet ska respekteras,
 - (g) säkerställa att handeln sker anonymt,
 - (h) inte göra någon åtskillnad mellan handel inom ett elområde och handel mellan elområden.
3. Marknadsoperatörer ska ha rätt att utveckla produkter och handelsmöjligheter som passar marknadsaktörernas krav och behov och säkerställa att alla marknadsaktörer får tillgång till marknaden, individuellt eller genom aggregering. De ska respektera behovet att ta hand om en allt större andel intermittent produktion samt ökat utnyttjande av efterfrågeflexibilitet och införande av ny teknik.

Artikel 7

Handel på dagen före- och intradagsmarknader

1. Marknadsoperatörer ska ge marknadsaktörer möjlighet att handla energi så nära realtid som möjligt, och åtminstone fram till den stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden på intradagsmarknaden som fastställs i enlighet med artikel 59 i förordning (EU) nr 2015/1222.

2. Marknadsoperatörer ska ge marknadsaktörer möjlighet att handla med energi för tidsintervall som är minst lika korta som avräkningsperioden för obalanser på både dagen före- och intradagsmarknaderna.
3. Marknadsoperatörer ska tillhandahålla produkter för handel på dagen före- och intradagsmarknaderna som är tillräckligt små, så att bud kan lämnas på 1 MW eller mindre, för att möjliggöra effektivt deltagande med efterfrågefleksibilitet, energilagring och småskalig förnybar energi.
4. Senast den 1 januari 2025 ska avräkningsperioden för obalanser vara 15 minuter i alla kontrollområden.

Artikel 8

Terminsmarknader

1. I enlighet med förordning (EU) nr 2016/1719 ska de systemansvariga för överföringssystemen utfärda långsiktiga överföringsrättigheter eller ha vidtagit likvärdiga åtgärder så att marknadsaktörerna, särskilt ägare till produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor, kan risksäkra priser över elområdesgränser.
2. Långsiktiga överföringsrättigheter ska tilldelas på ett transparent, marknadsbaserat och icke-diskriminerande sätt genom en gemensam tilldelningsplattform. Långsiktiga överföringsrättigheter ska vara garanterade och kunna överlåtas mellan marknadsaktörer.
3. Marknadsoperatörer ska, med iakttagande av fördragets konkurrensregler, kunna utveckla terminsprodukter för risksäkring, även på lång sikt, för att ge marknadsaktörerna, särskilt ägare till produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor, lämpliga möjligheter att skydda sig mot ekonomiska risker till följd av prisvariationer. Medlemsstaterna får inte begränsa sådan risksäkring till handel inom en medlemsstat eller ett elområde.

Artikel 9

Prisbegränsningar

1. Det får inte finnas någon högsta gräns för grossistpriset på el, undantaget om den sätts till värdet för förlorad last, fastställt i enlighet med artikel 10. Det får inte finnas någon lägsta gräns för grossistpriset på el, undantaget om det sätts till ett värde på minus 2 000 EUR eller mindre och, om det uppnås eller förväntas uppnås, sätts till ett lägre värde för påföljande dag. Denna bestämmelse ska tillämpas på bland annat bud och clearingpris inom alla tidsramar och omfatta balansenergi och obalanspriser.
2. Genom undantag från punkt 1 och till och med den [Publikationsbyrå: två år efter ikraftträdandet] får marknadsoperatörer tillämpa gränsvärden på de maximala clearingpriserna för dagen före- och intradagstidsramarna i enlighet med artiklarna 41 och 54 i förordning (EU) nr 2015/1222. Om gränsvärdena uppnås, eller förväntas uppnås, ska de höjas för påföljande dag.
3. Systemansvariga för överföringssystem får inte vidta några åtgärder för att ändra grossistpriserna. Alla dirigeringsorder ska rapporteras till den nationella tillsynsmyndigheten inom en dag.

4. Medlemsstaterna ska kartlägga de strategier och åtgärder som tillämpas inom deras territorium och som skulle kunna bidra till att indirekt begränsa prisbildning, inklusive begränsning av bud som rör aktivering av balansenergi, kapacitetsmekanismer, åtgärder från de systemansvariga för överföringssystemen, åtgärder avsedda att ifrågasätta marknadsresultat eller förhindra missbruk av dominerande ställning, eller ineffektivt definierade elområden.
5. Om en medlemsstat har konstaterat en strategi eller åtgärd som skulle kunna användas för att begränsa prisbildningen ska den vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja eller, om detta inte är möjligt, mildra verkningarna på budgivningen. Medlemsstaterna ska lämna en rapport till kommissionen senast den [Publikationsbyrån: *sex månader efter ikraftträdandet*] och närmare beskriva de åtgärder de har vidtagit eller avser att vidta.

Artikel 10

Värde för förlorad last

1. Senast [Publikationsbyrån: ett år efter ikraftträdandet] ska medlemsstaterna fastställa en enda uppskattning av värdet för förlorad last (VoLL, *Value of Lost Load*) på deras eget territorium, uttryckt i euro/MWh. Uppskattningen ska rapporteras till kommissionen och offentliggöras. Medlemsstaterna får fastställa olika värden för förlorad last för olika elområden om de har flera elområden inom sina respektive territorier. Vid fastställandet av värdet för förlorad last ska medlemsstaterna tillämpa den metod som utarbetas enligt artikel 19.5.
2. Medlemsstaterna ska uppdatera sina uppskattningar minst vart femte år.

Artikel 11

Dirigering av produktion och efterfrågefleksibilitet

1. Dirigering av kraftproduktionsanläggningar och efterfrågefleksibilitet ska vara icke-diskriminerande och marknadsbaserad, om inte annat föreskrivs i punkterna 2–4.
2. Systemansvariga för överföringssystem ska vid dirigering av elproduktionsanläggningar prioritera produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme från små produktionsanläggningar eller produktionsanläggningar som utnyttjar ny teknik eller högeffektiv kraftvärme enligt något av följande:
 - (a) Produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en installerad elproduktionskapacitet på mindre än 500 kW.
 - (b) Demonstrationsprojekt för innovativa teknikformer.
3. Om den totala kapaciteten hos produktionsanläggningar som omfattas av prioriterad inmatning enligt punkt 2 överstiger 15 % av den totala installerade produktionskapaciteten i en medlemsstat ska punkt 2 a tillämpas endast på tillkommande produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en installerad elproduktionskapacitet på mindre än 250 kW.

Från och med den 1 januari 2026 ska punkt 2 a tillämpas endast på produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med en installerad elproduktionskapacitet på mindre än 250 kW eller, om tröskeln enligt den första meningen i denna punkt har nåtts, på mindre än 125 kW.

4. Produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme, som har driftsatts före [Publikationsbyrån: ikraftträdandet] och som när de driftsattes var föremål för prioriterad inmatning enligt artikel 15.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU eller artikel 16.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG³⁹ ska även fortsättningsvis vara föremål för prioriterad inmatning. Prioriterad inmatning ska inte längre tillämpas från och med den dag då produktionsanläggningen är föremål för betydande ändringar, vilket ska vara fallet åtminstone när ett nytt anslutningsavtal krävs eller produktionskapaciteten ökas.
5. Prioriterad inmatning får inte äventyra en säker drift av elsystemet, får inte användas för att rättfärdiga inskränkningar i gränsöverskridande kapacitet utöver vad som föreskrivs i artikel 14 och ska baseras på transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

Artikel 12

Omdirigering och inskränkning

1. Inskränkning eller omdirigering av produktion och omdirigering av efterfrågefleksibilitet ska baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier.
2. De resurser som inskränks eller omdirigeras ska väljas bland de produktions- eller förbrukningsanläggningar som lämnar bud för inskränkning eller omdirigering med hjälp av marknadsbaserade mekanismer, och de ska ersättas ekonomiskt. Icke-marknadsbaserad inskränkning eller omdirigering av produktion eller efterfrågefleksibilitet får användas endast om inget marknadsbaserat alternativ finns tillgängligt, om alla tillgängliga marknadsbaserade resurser använts, eller om antalet produktions- eller förbrukningsanläggningar som är tillgängliga i området och lämpliga för tillhandahållande av tjänsten är för lågt för att säkerställa en effektiv konkurrens. Tillhandahållandet av marknadsbaserade resurser ska vara öppet för produktion oavsett teknik, för lagring och för efterfrågefleksibilitet, inklusive för operatörer som finns i andra medlemsstater, såvida detta inte är tekniskt ogenomförbart.
3. De berörda systemansvariga ska minst en gång per år rapportera till den behöriga tillsynsmyndigheten om inskränkning eller omdirigering nedåt avseende produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme och om de åtgärder som vidtagits för att minska behovet av en sådan inskränkning eller omdirigering nedåt i framtiden. Inskränkning eller omdirigering av produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme ska vara föremål för ersättning enligt punkt 6.

³⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16).

4. Med förbehåll för kraven som rör upprätthållandet av nätets tillförlitlighet och säkerhet och på grundval av transparenta och icke-diskriminerande kriterier som definieras av de behöriga nationella myndigheterna ska systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem göra följande:
 - (a) Garantera överförings- och distributionsnätens förmåga att överföra el som produceras från förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme med minsta möjliga inskränkning eller omdirigering. Detta ska inte hindra att nätplaneringen tar hänsyn till begränsad inskränkning eller omdirigering om detta visar sig vara mer ekonomiskt effektivt och inte överstiger 5 % av den installerade kapaciteten som utnyttjar förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme i det aktuella nätområdet.
 - (b) Vidta lämpliga nät- och marknadsrelaterade driftsåtgärder för att minimera inskränkningar eller omdirigering nedåt av el som produceras från förnybara energikällor och högeffektiv kraftvärme.
5. Om icke marknadsbaserad omdirigering nedåt eller inskränkning utnyttjas ska följande principer tillämpas:
 - (a) Produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor ska bli föremål för omdirigering nedåt eller inskränkning endast om inga andra alternativ finns eller om andra lösningar skulle leda till oproportionerliga kostnader eller risker för näsäkerheten.
 - (b) Produktionsanläggningar som utnyttjar högeffektiv kraftvärme ska bli föremål för omdirigering nedåt eller inskränkning endast om inga andra alternativ än inskränkning eller omdirigering nedåt av produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor finns, eller om andra lösningar skulle leda till oproportionerliga kostnader eller risker för näsäkerheten.
 - (c) Egenproducerad el från produktionsanläggningar som utnyttjar förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme och som inte matas in i överförings- eller distributionsnätet får inskränkas endast om ingen annan lösning finns för att lösa näsäkerhetsproblem.
 - (d) Omdirigering nedåt eller inskränkning enligt leden a–c ska vara vederbörligen motiverad på ett transparent sätt. Motiveringen ska ingå i rapporten enligt punkt 3.
6. Om icke marknadsbaserad inskränkning eller omdirigering utnyttjas ska den vara föremål för ekonomisk ersättning från den systemansvarige som efterfrågar inskränkningen eller omdirigeringen till ägaren av den produktions- eller förbrukningsanläggning som inskränks eller omdirigeras. Ersättningen ska minst vara lika med det högsta av de följande elementen:
 - (a) Extra driftskostnader till följd av inskränkningen eller omdirigeringen, t.ex. extra bränslekostnader i fråga om omdirigering uppåt, eller tillhandahållande av reservvärme i fråga om omdirigering nedåt eller inskränkning av produktionsanläggningar som utnyttjar högeffektiv kraftvärme.
 - (b) 90 % av nettointäkterna från den försäljning av el på dagen före-marknaden som produktions- eller förbrukningsanläggningen skulle ha inbringat utan begäran om inskränkning eller omdirigering. Om ekonomiskt stöd beviljats till produktions- eller förbrukningsanläggningar, baserat på den mängd el som produceras eller förbrukas, ska uteblivet ekonomiskt stöd anses vara en del av nettointäkterna.

Kapitel III

Tillträde till nät och hantering av överbelastning

AVSNITT 1

TILLDELNING AV KAPACITET

Artikel 13

Definition av elområden

1. Elområdesgränser ska baseras på långsiktiga, strukturella överbelastningar i överföringsnätet och elområden får inte innehålla sådana överbelastningar. Elområdeskonfigurationen i unionen ska utformas på ett sådant sätt att ekonomisk effektivitet och möjligheter till gränsöverskridande handel maximeras samtidigt som försörjningstryggheten upprätthålls.
2. Varje elområde ska överensstämma med ett område för obalanspris.
3. För att garantera en optimal definition av elområden i nära sammanlänkade områden ska en översyn av elområden utföras. Denna översyn ska innebära analys av elområdeskonfigurationen på ett samordnat sätt, med deltagande av intressenter som påverkas, från alla medlemsstater som påverkas, genom att följa processen i enlighet med artiklarna 32–34 i förordning (EU) nr 2015/1222. Byrån ska godkänna och får begära ändringar av den metod och de antaganden som ska användas i processen för översyn av elområden, och även de alternativa elområdeskonfigurationer som övervägs.
4. De systemansvariga för överföringssystem som deltar i översynen av elområden ska lägga fram ett förslag för kommissionen om att ändra eller behålla elområdeskonfigurationen. Kommissionen ska på grundval av detta förslag anta ett beslut om att ändra eller behålla elområdeskonfigurationen [*senast sex månader efter denna förordnings ikraftträdande – datum införs av Publikationsbyrån*] eller senast sex månader efter färdigställandet av den elområdeskonfiguration som inletts i enlighet med artikel 32.1 a, b eller c i förordning (EU) nr 2015/1222, beroende på vad som inträffar sist.
5. Det beslut som avses i punkt 4 ska baseras på resultatet av översynen av elområden och förslaget från de systemansvariga för överföringssystemen om att behålla eller ändra elområdena. Beslutet ska motiveras, särskilt i fråga om eventuella avvikelser från resultatet av elområdesöversynen.
6. Om ytterligare elområdesöversyner inleds enligt artikel 32.1 a, b eller c i förordning (EU) nr 2015/1222 får kommissionen anta ett beslut senast sex månader efter slutförandet av den elområdesöversynen.
7. Kommissionen ska samråda med berörda intressenter om sina beslut enligt denna artikel innan de antas.
8. Kommissionens beslut ska ange datum för genomförandet av en ändring. Genomförandedatumet ska balansera behovet av snabb förändring med praktiska

överväganden, inbegripet terminshandel med elektricitet. Kommissionen får fastställa lämpliga övergångsarrangemang som en del av sitt beslut.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

Artikel ~~144~~6

Allmänna principer om ☒ kapacitetstilldelning och ☒ hantering av överbelastning

1. Problem med överbelastning i nätet ska åtgärdas med icke-diskriminerande, marknadsbaserade lösningar som ger effektiva ekonomiska signaler till berörda marknadsaktörer och berörda systemansvariga. Problem med överbelastning i nätet ska ~~företadesvis~~ lösas med metoder som inte bygger på transaktioner, dvs. metoder som inte innefattar ett val mellan enskilda marknadsaktörers kontrakt. ⇒ När den systemansvarige för överföringssystemet vidtar driftsåtgärder för att säkerställa att den systemansvariges överföringssystem förblir i normaldrifttillstånd ska den systemansvarige ta hänsyn till inverkan från dessa åtgärder på angränsande kontrollområden och samordna dessa åtgärder med andra systemansvariga för överföringssystem som påverkas, så som föreskrivs i förordning (EU) 1222/2015. ⇐
2. Förfaranden för att inskränka handeln får endast tillämpas i nödfall när den systemansvarige för ☒ överföringssystemet ~~☒ överföringsnätet~~ tvingas vidta omedelbara åtgärder och omdirigering eller motköp inte är möjliga. Alla sådana förfaranden ska tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Utom vid fall av force majeure ska marknadsaktörer få kompensation för inskränkning av tilldelad kapacitet.
3. Den maximala kapaciteten hos sammanlänkningarna och/eller de överföringsnät som påverkar gränsöverskridande flöden ska ställas till marknadsaktörernas förfogande och uppfylla säkerhetsnormerna för säker nätdrift. ⇒ Motköp och omdirigering, inklusive gränsöverskridande omdirigering, ska utnyttjas för att maximera tillgänglig kapacitet, undantaget om det påvisas att detta inte är förmånligt för den ekonomiska effektiviteten på unionsnivå. ⇐

↓ ny

4. Kapacitet får tilldelas endast med hjälp av explicita kapacitetsauktioner eller implicita auktioner som omfattar både kapacitet och energi. Båda metoderna kan samexistera för samma sammanlänkning. För intradagshandel ska kontinuerlig handel utnyttjas, som får kompletteras med auktioner.
5. De högsta buden under en given tidsram ska vinna, oavsett om de är implicita eller explicita. Utom för nya sammanlänkningsnät som omfattas av ett undantag enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 1228/2003, artikel 17 i förordning (EG) 714/2009 eller artikel 59, är det inte tillåtet att fastställa acceptpriser inom ramen för kapacitetstilldelningsmetoderna.
6. Kapaciteten ska kunna handlas fritt på sekundär basis, under förutsättning att den systemansvarige för överföringssystemet informeras tillräckligt lång tid i förväg. Om

en systemansvarig för överföringssystem vägrar genomföra en sekundär handel (transaktion) måste detta på ett tydligt och transparent sätt meddelas och förklaras för alla marknadsaktörer av den systemansvarige för överföringssystemet och meddelas tillsynsmyndigheten.

7. Systemansvariga för överföringssystem får inte begränsa mängden av sammanlänkningskapacitet som ska göras tillgänglig för andra marknadsaktörer för att lösa överbelastning inom sitt eget kontrollområde eller som ett sätt att hantera flöden över en gräns mellan två kontrollområden som konstateras även utan någon transaktion, dvs. flöden som berör flera kontrollområden men orsakas av inmatning och uttag i ett och samma kontrollområde.

På begäran av en systemansvarig för överföringssystem får den berörda tillsynsmyndigheten bevilja ett undantag från första stycket om det är nödvändigt för att upprätthålla driftsäkerhet eller om det är förmånligt för den ekonomiska effektiviteten på unionsnivå. Ett sådant undantag, som inte får gälla inskränkning av redan tilldelad kapacitet enligt punkt 5, ska tidsbegränsas och strikt begränsas till vad som är nödvändigt, och undvika diskriminering mellan interna utbyten och utbyten mellan elområden. Innan ett undantag beviljas ska den berörda tillsynsmyndigheten samråda med tillsynsmyndigheterna i andra medlemsstater som utgör en del av den kapacitetsberäkningsregion som påverkas. Om en tillsynsmyndighet motsätter sig det föreslagna undantaget ska byrån besluta om undantaget enligt artikel 6.8 a i [omarbetning av förordning (EG) nr 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2]. Motiveringen och skälen för undantaget ska offentliggöras. Om ett undantag beviljas ska de berörda systemansvariga för överföringssystemen utarbeta och offentliggöra en metod och projekt som ska ge en långsiktig lösning på det problem som undantaget gäller. Undantaget ska upphöra när tidsfristen uppnås eller så snart lösningen tillämpas, beroende på vilket som inträffar först.

↓ 714/2009 (anpassad)

~~4.8.~~ Marknadsaktörerna ska i god tid före den relevanta operativa perioden informera de berörda systemansvariga för överföringssystemen huruvida de har för avsikt att använda tilldelad kapacitet. Tilldelad kapacitet som inte utnyttjas ska återföras till marknaden på ett öppet, transparent och icke-diskriminerande sätt.

~~5.9.~~ De systemansvariga för överföringssystemen ska, i den mån det är tekniskt möjligt, ☒ netta ~~skap~~ kapacitetsbehoven för elflöden i motsatt riktning över den överbelastade sammanlänkningsförbindelsen för att maximalt utnyttja kapaciteten hos denna förbindelse. Med fullständig hänsyn tagen till driftsäkerheten ska handel som minskar överbelastning aldrig avslås.

↓ ny

10. De finansiella konsekvenserna av att de skyldigheter som är förbundna med kapacitetstilldelning inte uppfylls ska bäras av dem som är ansvariga för denna underlåtelse. Om marknadsaktörerna inte använder den kapacitet som de har åtagit sig att använda eller, när det gäller kapacitet som utauktionerats explicit, inte handlar på sekundär basis eller ger tillbaka kapaciteten i tid, ska de förlora rättigheterna till denna kapacitet och betala en avgift som avspeglar kostnaderna. Alla avgifter som

avspeglar kostnaderna för outnyttjad kapacitet ska vara motiverade och proportionerliga. En systemansvarig som inte uppfyller sina skyldigheter ska vara skyldig att kompensera marknadsaktören för dennes förlust av kapacitetsrättigheter. Följdsador ska inte beaktas i detta hänseende. De viktigaste begreppen och metoderna för att fastställa ansvar vid bristande fullgörande av åtagandena ska fastställas i förväg med hänsyn till de finansiella följderna och ska granskas av den eller de berörda nationella tillsynsmyndigheterna.

Artikel 15

Tilldelning av kapacitet mellan elområden för olika tidsramar

1. Systemansvariga för överföringssystem ska på nytt beräkna tillgänglig kapacitet mellan elområden åtminstone efter stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden på dagen före-marknaden och intradagsmarknaden. Systemansvariga för överföringssystem ska i nästa tilldelning av kapacitet mellan elområden tilldela den tillgängliga kapaciteten mellan elområden plus eventuell återstående kapacitet mellan elområden som inte tidigare tilldelats och eventuell kapacitet mellan elområden som frigörs av innehavare av fysiska överföringsrättigheter från tidigare tilldelningar.
2. Om kapaciteten mellan elområden är tillgänglig efter stängningstid för kapacitetstilldelning mellan elområden på intradagsmarknaden ska systemansvariga för överföringssystem utnyttja kapaciteten mellan elområdena för att utbyta balansenergi eller hantera processen för nettnings av obalanser.
3. Systemansvariga för överföringssystem ska använda de metoder som utvecklats i nätföreskrifter och riktlinjer för balansering, i tillämpliga fall, för att tilldela kapacitet mellan elområden för utbyte av balanskapacitet eller delning av reserver enligt artikel 5.4 och 5.7.
4. Systemansvariga för överföringssystem får inte öka den säkerhetsmarginal som beräknas enligt förordning (EU) nr 2015/1222 på grund av utbytet av balanskapacitet eller delningen av reserver.

↓ 714/2009 (anpassad) ⇒ ny

AVSNITT 2

⊠ NÄTAVGIFTER OCH INTÄKTER FRÅN ÖVERBELASTNING ⊠

Artikel ~~16~~44

Avgifter för tillträde till näten

1. De avgifter som tas ut av nätoperatörerna för tillträde till näten ⇒ , inklusive avgifter för anslutning till näten, avgifter för användning av näten och, i tillämpliga fall, avgifter för därmed sammanhängande förstärkningar av näten, ⇐ ska vara transparenta, beakta behovet av nÄtsäkerhet ⇒ och nÄtflexibilitet ⇐ och spegla de

faktiska kostnaderna, i den mån dessa kostnader motsvaras av effektiva och strukturellt jämförbara nätoperatörers kostnader, samt tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. ⇒ De ska särskilt tillämpas på ett sådant sätt att de inte leder till diskriminering mellan produktion som är ansluten på distributionsnivå i jämförelse med produktion som är ansluten på överföringsnivå, vare sig positiv eller negativ. De får inte leda till diskriminering av energilagring, och får inte verka hämmande på deltagande i efterfrågefleksibilitet. Utan att det påverkar punkt 3 ⇐ får avgifterna inte vara avståndsrelaterade.

↓ ny

2. Tariffer ska ge lämpliga incitament för de systemansvariga för överförings- och distributionssystem, på både kort och lång sikt, till att öka effektiviteten, inklusive energieffektiviteten, främja marknadsintegreringen och försörjningstryggheten och ge stöd till investeringar och relaterad forskningsverksamhet.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

~~2.3.~~ Vid behov ska den tariffnivå som tillämpas för producenter och/eller konsumenter tillhandahålla lokaliseringssignaler på ☒ unionsnivå ~~☒ gemenskapsnivå~~ och beakta de nätförluster och överbelastningar som orsakats, liksom investeringskostnader för infrastruktur.

~~3.4.~~ När avgifterna för nättillträde fastställs, ska följande beaktas:

- (a) ☒ Inbetalningar och utbetalningar ~~☒ Betalningar och intäkter~~ som uppstår på grund av kompensationsmekanismen mellan de systemansvariga för överföringssystemen.
- (b) Både faktiska ☒ utbetalningar och inbetalningar ~~☒ betalningar som gjorts och mottagits~~, och betalningar som förväntas för kommande tidsperioder, som beräknas på grundval av tidigare perioder.

~~4.5.~~ Fastställandet av avgifterna för nättillträdet enligt denna artikel får inte påverka de avgifter för ~~deklarerad export och deklarerad import~~ som uppstår av den hantering av ☒ överbelastning ~~☒ överkapacitet~~ som avses i artikel ~~1416~~.

~~5.6.~~ Det får inte tas ut någon särskild nätavgift för enskilda ☒ transaktioner avseende ~~☒ gränsöverskridande handel ⇐ deklarerad eltransit~~ ☒ med el ~~☒~~.

↓ ny

7. Distributionstariffer ska avspegla kostnaderna för systemanvändarnas, inklusive aktiva kunders, användning av distributionsnätet och får differentieras på grundval av systemanvändarnas förbruknings- eller produktionsprofiler. Om medlemsstater har genomfört införandet av smarta mätersystem får tillsynsmyndigheter införa tidsdifferentierade nättariffer som avspeglar användningen av nätet på ett sätt som är transparent och förutsebart för konsumenten.
8. Tillsynsmyndigheter ska ge incitament till systemansvariga för distributionssystem till att upphandla tjänster för driften och utvecklingen av sina nät och till att integrera

innovativa lösningar i distributionssystemen. För detta ändamål ska tillsynsmyndigheter betrakta alla relevanta kostnader som berättigade och ta med dessa i distributionstariffer, och införa prestationsmål för att ge de systemansvariga incitament till att öka effektiviteten, inklusive energieffektiviteten, i sina nät.

9. Senast den [*Publikationsbyrå: ange specifikt datum – tre månader efter ikraftträdandet*] ska byrån lämna en rekommendation riktad till tillsynsmyndigheterna om en gradvis konvergens för metoder för överförings- och distributionstariffer. Denna rekommendation ska åtminstone omfatta följande:
 - (a) Förhållandet mellan tariffer som tillämpas på producenter och på konsumenter.
 - (b) De kostnader som ska täckas med tariffer.
 - (c) Tidsdifferentierade nättariffer.
 - (d) Lokaliseringssignaler.
 - (e) Förhållandet mellan överförings- och distributionstariffer, inbegripet principer som rör icke-diskriminering.
 - (f) Metoder för att säkerställa transparens i tariffernas fastställande och struktur.
 - (g) Grupper av nätanvändare som omfattas av tariffer, inklusive undantag till tariffer.
10. Utan att det påverkar tillämpningen av vidare harmonisering genom delegerade akter enligt artikel 55.1 k ska tillsynsmyndigheterna ta vederbörlig hänsyn till byråns rekommendation när de godkänner eller fastställer överföringstariffer eller metoder för dessa i enlighet med artikel 59.6 a i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2].
11. Byrån ska övervaka genomförandet av sin rekommendation och lämna en rapport till kommissionen senast den 31 januari varje år. Den ska uppdatera rekommendationen minst en gång vartannat år.

Artikel 17

Intäkter från överbelastning

1. Förfaranden för hantering av överbelastning för en i förväg angiven tidsram får generera intäkter endast vid överbelastning som uppstår under den tidsramen, utom då det handlar om nya sammanlänkningskapaciteter som befriats från ett undantag i enlighet med artikel 7 i förordning (EG) nr 1228/2003, artikel 17 i förordning (EG) nr 714/2009 eller artikel 59. Förfarandet för fördelningen av dessa intäkter ska granskas av tillsynsmyndigheterna och det får vare sig snedvridda tilldelningsförfarandet till förmån för en part som begär kapacitet eller energi eller utgöra hinder för minskad överbelastning.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

~~2.6.~~ Alla inkomster från tilldelning av ~~sammanlänkning~~ ☒ sammanlänkningskapacitet ☒ ska användas för följande ändamål, nämligen

- (a) garantier för att den tilldelade kapaciteten faktiskt är tillgänglig, ~~och/eller~~

- (b) nätinvesteringar för att bibehålla eller öka överföringskapaciteten, särskilt sådana som avser nya sammanlänkningslinjer.

Om intäkterna inte på ett effektivt sätt kan användas för ändamålen i första stycket a och/eller b, $\Rightarrow$ ska de placeras på ett separat internkonto för framtida användning för dessa ändamål. $\Leftarrow$ ~~får de, förutsatt att de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter godkänner det, användas, upp till ett högst belopp som ska fastställas av dessa tillsynsmyndigheter, som en intäkt som ska beaktas av tillsynsmyndigheterna när de godkänner metoder för att beräkna nättariffer och/eller fastställer dessa.~~

~~Den resterande delen av intäkterna ska placeras på ett separat internkonto tills det blir möjligt att använda den för de ändamål som avses i första stycket a och/eller b. Tillsynsmyndigheten ska informera byrån om det godkännande som avses i andra stycket.~~

↓ ny

3. Användningen av intäkter i enlighet med punkt 2 a och 2 b ska följa en metod som föreslås av byrån och godkänns av kommissionen. Byråns förslag ska lämnas in till kommissionen senast den [Publikationsbyrån: tolv månader efter ikraftträdandet] och godkännas inom sex månader.

Byrån får på eget initiativ eller på begäran från kommissionen uppdatera metoden, och kommissionen ska godkänna den uppdaterade metoden senast sex månader efter det att den lämnats in.

Före inlämnandet till kommissionen ska byrån samråda om metoden enligt artikel 15 i [omarbetning av förordning (EG) nr 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2].

Metoden ska åtminstone beskriva de villkor enligt vilka intäkterna får användas med avseende på punkt 2 a och 2 b och de villkor enligt vilka, samt hur länge, de får placeras på ett separat internkonto för framtida användning för dessa ändamål.

4. Systemansvariga för överföringssystem ska i förväg tydligt fastställa hur eventuella intäkter från överbelastning kommer att användas, och rapportera om den faktiska användningen av dessa intäkter. Årligen, och senast den 31 juli varje år, ska de nationella tillsynsmyndigheterna offentliggöra en rapport som slår fast beloppet för de intäkter som samlats in för den tolv månadersperiod som slutar den 30 juni samma år, och hur dessa intäkter har använts, inklusive de specifika projekt där intäkterna använts eller det belopp som placerats på ett separat konto, tillsammans med en verifikation att denna användning är förenlig med denna förordning och den metod som utarbetats i enlighet med punkt 3.

Kapitel IV

Resurstillräcklighet

Artikel 18

Resurstillräcklighet

1. Medlemsstaterna ska övervaka resurstillräckligheten inom sina territorier på grundval av den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet enligt artikel 19.
2. Om den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet konstaterar ett resurstillräcklighetsproblem ska medlemsstaterna kartlägga alla snedvridningar till följd av lagstiftning som orsakat eller bidragit till att problemet uppstått.
3. Medlemsstaterna ska offentliggöra en tidsplan för antagande av åtgärder för att undanröja alla konstaterade snedvridningar till följd av lagstiftning. Medlemsstater ska när de hanterar resurstillräcklighetsproblem särskilt överväga att undanröja snedvridningar till följd av lagstiftning, möjliggöra bristprissättning och utveckla sammanlänkningar, energilagring, åtgärder på efterfrågesidan och energieffektivitet.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

Artikel 19

⊠ Europeisk bedömning av resurstillräcklighet ⊠

~~4.1. — I den europeiska ⇒ bedömningen av resurstillräckligheten ⇐ försörjningsprognos som avses i punkt 3 b ska anges elsystemets sammantagna tillräcklighet för den befintliga och förväntade efterfrågan på el ⇒ för varje år under en tioårsperiod från dagen för bedömningen. ⇐ för den kommande femårsperioden och för perioden 5–15 år räknat från datumet för den prognosen. Den europeiska försörjningsprognosen ska bygga på nationella försörjningsprognoser utarbetade av var och en av de systemansvariga för överföringssystemen.~~

↓ ny

2. Entso för el ska senast den [Publikationsbyrå: sex månader efter denna förordnings ikraftträdande] till byrån lämna in ett utkast till den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet, på grundval av de principer som föreskrivs i punkt 4.
3. Systemansvariga för överföringssystem ska förse Entso för el med de data som Entso för el behöver för att varje år genomföra den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet. Entso för el ska genomföra bedömningen varje år.
4. Den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet ska baseras på en metod som ska säkerställa att bedömningen
 - (a) genomförs på elområdesnivå och omfattar åtminstone alla medlemsstater,

- (b) baseras på lämpliga scenarier för förväntad tillgång och efterfrågan, inklusive en ekonomisk bedömning av sannolikheten för avställning och nybyggnation av produktionsanläggningar samt åtgärder för att nå energieffektivitetsmål, och lämpliga antaganden om känslighet för grossistpriser och prisutvecklingen för kol,
 - (c) på lämpligt sätt beaktar bidragen från alla resurser, inklusive befintlig och framtida energiproduktion, energilagring och efterfrågestyrning, samt och import- och exportmöjligheter och deras bidrag till flexibel systemdrift,
 - (d) förutser den sannolika inverkan av de åtgärder som avses i artikel 18.3,
 - (e) inbegriper scenarier utan befintliga eller planerade kapacitetsmekanismer,
 - (f) baseras på en marknadsmodell med hjälp av den flödesbaserade metoden, när detta är tillämpligt,
 - (g) tillämpar probabilistiska beräkningar,
 - (h) tillämpar åtminstone indikatorerna
 - ”förväntad energi ej levererad” (*expected energy not served*) och
 - ”förväntad belastningsförlust” (*loss of load expectation*),
 - (i) kartlägger orsakerna till eventuella resurstillräcklighetsproblem, särskilt om den är en nät- eller resursbegränsning, eller båda.
5. Senast den [Publikationsbyrån: *sex månader efter denna förordnings ikraftträdande*] ska Entso för el till byrån lämna in ett utkast till metod för att beräkna
- (a) värdet för förlorad last,
 - (b) kostnaden för ny resurs (*cost of new entry*) avseende produktion eller efterfrågefleksibilitet, och
 - (c) tillförlitlighetsnormen uttryckt som ”förväntad energi ej levererad” och ”förväntad belastningsförlust”.
6. Förslagen enligt punkterna 2 och 5 samt resultatet av den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet enligt punkt 3 ska vara föremål för föregående samråd och godkännande från byrån enligt det förfarande som fastställs i artikel 22.

Artikel 20

Tillförlitlighetsnorm

1. När medlemsstater tillämpar kapacitetsmekanismer ska de ha en tillförlitlighetsnorm som på ett transparent sätt anger deras önskade nivå för försörjningstryggheten.
2. Tillförlitlighetsnormen ska fastställas av den nationella tillsynsmyndigheten på grundval av metoden enligt artikel 19.5.
3. Tillförlitlighetsnormen ska beräknas med hjälp av värdet för förlorad last (*Value of Lost Load*) och kostnaden för ny resurs (*Cost of New Entry*) för en viss tidsram.
4. De parametrar som avgör vilken kapacitetsmängd som upphandlas inom kapacitetsmekanismen ska godkännas av den nationella tillsynsmyndigheten.

Gränsöverskridande deltagande i kapacitetsmekanismer

1. Andra mekanismer än strategiska reserver ska vara öppna för direkt deltagande av kapacitetsleverantörer i en annan medlemsstat, förutsatt att det finns en nätanslutning mellan denna medlemsstat och det elområde som tillämpar mekanismen.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att utländsk kapacitet som kan tillhandahålla likvärdiga tekniska prestanda som inhemsk kapacitet har möjlighet att delta i samma konkurrenspräglade process som den inhemska kapaciteten.
3. Medlemsstaterna får inte begränsa den kapacitet som finns på deras territorium från att delta i kapacitetsmekanismer i andra medlemsstater.
4. Gränsöverskridande deltagande i marknadsomfattande kapacitetsmekanismer får inte ändra eller på annat sätt påverka planerade och fysiska flöden mellan elområden och medlemsstater, vilka uteslutande ska avgöras genom resultatet av kapacitetstilldelning enligt artikel 14.
5. Kapacitetsleverantörer ska kunna delta i mer än en mekanism för samma leveransperiod. De ska vara föremål för betalningar till följd av otillgänglighet i händelse av otillgänglighet, och föremål för två eller flera betalningar till följd av otillgänglighet om det råder samtidig brist i två eller flera elområden där kapacitetsleverantören är bunden av avtal.
6. Regionala operativa centrum som inrättas enligt artikel 32 ska varje år beräkna den maximala kapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för deltagande av utländsk kapacitet, med hänsyn till den förväntade tillgången till sammanlänknings- och sannolikheten för att systempåfrestningar inträffar samtidigt i det system där mekanismen tillämpas och det system där den utländska kapaciteten finns. En beräkning krävs för varje elområdesgräns.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att den kapacitet kopplad till nya resurser som avses i punkt 6 tilldelas berättigade kapacitetsleverantörer på ett transparent, icke-diskriminerande och marknadsbaserat sätt.
8. En eventuell skillnad i kostnad för utländsk och inhemsk kapacitet som uppstår genom den tilldelning som avses i punkt 7 ska tillfalla systemansvariga för överföringssystem och delas dem emellan enligt den metod som avses i punkt 10 b. De systemansvariga för överföringssystemen ska använda sådana intäkter för de ändamål som fastställs i artikel 17.2.
9. Den systemansvarige för överföringssystemet där den utländska kapaciteten finns ska
 - (a) fastställa om intresserade kapacitetsleverantörer kan tillhandahålla den tekniska prestanda som krävs av den kapacitetsmekanism i vilken kapacitetsleverantören avser att delta, och registrera kapacitetsleverantören i registret som berättigad kapacitetsleverantör,
 - (b) utföra tillgänglighetskontroller när så är lämpligt.
10. Senast den [Publikationsbyrå: sex månader efter denna förordnings ikraftträdande] ska Entso för el till byrån lämna in
 - (a) en metod för att beräkna den maximala kapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för gränsöverskridande deltagande och som avses i punkt 6,

- (b) en metod för att fördela de intäkter som avses i punkt 8,
- (c) gemensamma regler för att utföra tillgänglighetskontroller som avses i punkt 9 b,
- (d) gemensamma regler för att bestämma när en betalning till följd av otillgänglighet ska förfalla,
- (e) villkor för driften av det register som avses i punkt 9 a,
- (f) gemensamma regler för att kartlägga kapacitet som är berättigad att delta enligt vad som avses i punkt 9 a.

Förslaget ska vara föremål för föregående samråd och godkännande från byrån enligt det förfarande som fastställs i artikel 22.

11. Byrån ska kontrollera om kapaciteten har beräknats i enlighet med den metod som avses i punkt 10 a.
12. Nationella tillsynsmyndigheter ska säkerställa att gränsöverskridande deltagande i kapacitetsmekanismer organiseras på ett effektivt och icke-diskriminerande sätt. De ska särskilt föreskriva lämpliga administrativa arrangemang för ett gränsöverskridande indrivande av betalningar till följd av otillgänglighet.
13. Tilldelad kapacitet som avses i punkt 7 ska kunna överlåtas mellan berättigade kapacitetsleverantörer. Berättigade kapacitetsleverantörer ska anmäla eventuella överlåtelser enligt vad som avses i punkt 9 a.
14. Senast den [Publikationsbyrån: *två år efter denna förordnings ikraftträdande*] ska Entso för el upprätta och driva registret enligt vad som avses i punkt 9 a. Registret ska vara öppet för alla berättigade kapacitetsleverantörer, för de system som tillämpar mekanismerna och för de systemansvariga för överföringssystemen.

Artikel 22

Godkännandeförfarande

1. När det hänvisas till denna artikel ska förfarandet i punkterna 2–4 tillämpas på godkännandet av ett förslag som lämnas in av Entso för el.
2. Entso för el ska före inlämnandet av förslaget leda en samrådsprocess som omfattar alla berörda intressenter, nationella tillsynsmyndigheter och andra nationella myndigheter.
3. Inom tre månader från dagen för mottagande ska byrån antingen godkänna eller ändra förslaget. I det senare fallet ska byrån samråda med Entso för el innan byrån antar det ändrade förslaget. Det antagna förslaget ska offentliggöras på byråns webbplats senast tre månader efter dagen då de föreslagna dokumenten mottogs.
4. Byrån får när som helst begära ändringar av det godkända förslaget. Inom sex månader från en sådan begäran ska Entso för el lämna ett utkast till föreslagna ändringarna till byrån. Inom tre månader från dagen då förslaget tas emot ska byrån justera eller godkänna ändringarna och offentliggöra dem på sin webbplats.

Artikel 23

Principer för utformning av kapacitetsmekanismer

1. För att ta itu med återstående frågor som inte kan undanröjas genom åtgärder enligt artikel 18.3 får medlemsstaterna införa kapacitetsmekanismer, med förbehåll för bestämmelserna i denna artikel och unionens regler om statligt stöd.
2. Om en medlemsstat önskar införa en kapacitetsmekanism ska den samråda om den föreslagna mekanismen åtminstone med de angränsande medlemsstater med vilka den är elektriskt sammankopplad.
3. Kapacitetsmekanismer får inte leda till onödigt snedvridning av marknaden och inte begränsa den gränsöverskridande handeln. Den kapacitetsmängd som ingår i ett åtagande enligt mekanismen får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att lösa problemet.
4. Produktionskapacitet för vilken ett slutligt investeringsbeslut har fattats efter [Publikationsbyrån: ikraftträdandet] ska vara berättigad att delta i en kapacitetsmekanism endast om dess utsläpp ligger under 550 g CO₂/kWh. Produktionskapacitet med utsläpp på minst 550 g CO₂/kWh får inte ingå i åtaganden enligt kapacitetsmekanismer fem år efter denna förordnings ikraftträdande.
5. Om den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet inte har fastställt ett resurstillräcklighetsproblem får medlemsstaterna inte tillämpa kapacitetsmekanismer.

Artikel 24

Befintliga mekanismer

Medlemsstater som tillämpar kapacitetsmekanismer vid [Publikationsbyrån: ikraftträdandet] ska anpassa sina mekanismer för att efterleva artiklarna 18, 21 och 23 i denna förordning.

↓ 714/2009 (anpassad)

Kapitel V

⊠ Drift av överföringssystem ⊠

Artikel 25

Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el (Entso för el)

1. ~~Alla systemansvariga~~ ⊠ Systemansvariga ⊠ för överföringssystemen ~~för el~~ ska samarbeta på ⊠ unionsnivå ~~⊠ gemenskapsnivå~~ genom Entso för el för att verka för att den inre elmarknaden fullbordas och fungerar väl samt för att gynna gränsöverskridande handel och säkerställa optimal förvaltning, samordnad drift och sund teknisk utveckling av det europeiska elöverföringsnätet.

↓ ny

2. Entso för el ska vid utförandet av sina uppgifter enligt unionsrätten verka för Europas bästa, oberoende av enskilda nationella intressen eller de nationella intressena hos systemansvariga för överföringssystem, och bidra till att målen i den politiska ramen för klimat- och energifrågor för perioden 2020–2030 uppnås på ett effektivt och hållbart sätt, särskilt genom att bidra till en effektiv integrering av el som produceras från förnybara energikällor och till ökad energieffektivitet.

↓ 714/2009

⇒ ny

Artikel 265

Inrättande av Entso för el

1. ~~Senast den 3 mars 2011 ska~~ De systemansvariga för överföringssystemen för el ska till kommissionen och byrån lämna in ett utkast till stadgar, en förteckning över medlemmar och ett utkast till arbetsordning, inklusive regler för hur samrådet ska gå till mellan intressenterna i Entso för el som nu ska inrättas.
2. Inom två månader från mottagandet ska byrån, efter formellt samråd med organisationer som representerar samtliga berörda parter, särskilt systemanvändare, inklusive kunder, lämna ett yttrande till kommissionen om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning.
3. Kommissionen ska lämna ett yttrande om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning med beaktande av det yttrande som byrån ska avge enligt punkt 2 och inom tre månader från mottagandet av byråns yttrande.
4. Inom tre månader från mottagandet av kommissionens ⇒ positiva ⇐ yttrande ska de systemansvariga för överföringssystemen inrätta Entso för el samt anta och offentliggöra dess stadgar och arbetsordning.

↓ ny

5. De dokument som avses i punkt 1 ska lämnas in till kommissionen och till byrån i händelse av ändringar av dokumenten, eller på motiverad begäran från kommissionen eller från byrån. Byrån och kommissionen ska avge ett yttrande i enlighet med punkterna 2–4.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

Artikel 278

Uppgifter för Entso för el

~~1. Entso för el ska utarbeta nätföreskrifter inom de områden som anges i punkt 6 i den här artikeln på uppmaning av kommissionen i enlighet med artikel 6.6.~~

~~2.1. Entso för el får~~ ⇒ ska göra följande ⇔:

a) Utarbeta nätföreskrifter inom de områden som anges i ~~punkt 6~~ artikel 55.1 för uppnåendet av de mål som anges i artikel 254 ~~om dessa nätföreskrifter inte hänför sig till områden som omfattas av en uppmaning från kommissionen till nätverket. Dessa nätföreskrifter ska föreläggas byrån för yttrande. Entso för el ska ta vederbörlig hänsyn till detta yttrande.~~

~~3. Entso för el ska anta~~

b) ☒ Anta och ☐ offentliggöra ☒ en icke-bindande ☒ unionsomfattande ☒ gemenskapsomfattande tioårig nätutvecklingsplan, (☒ nedan kallad ☒ unionsomfattande ☒ gemenskapsomfattande nätutvecklingsplan), ~~inklusive en europeisk försörjningsprognos, vartannat år.~~

↓ ny

c) Utarbeta och anta förslag som rör den europeiska bedömningen av resurstillräcklighet enligt artikel 19.2, 19.3 och 19.5 och de tekniska specifikationerna för gränsöverskridande deltagande i kapacitetsmekanismer enligt artikel 21.10.

↓ 714/2009 (anpassad)

~~(e)~~ (d) ☒ Anta ☒ rekommendationer för samordningen av det tekniska samarbetet mellan ☒ unionens ☒ gemenskapens och tredjeländers systemansvariga för överföringssystem.

↓ ny

- (e) Anta en ram för samarbete och samordning mellan regionala operativa centrum.
(f) Anta ett förslag till definition av den systemdriftsregion som omfattas av varje regionalt operativt centrum.

↓ 347/2013 (anpassad)
⇒ ny

~~(e)~~ (g) ☒ Anta ☒ gemensamma verktyg för att säkerställa samordnad nät drift under normala omständigheter och vid nödsituationer, inklusive gemensamma kriterier för klassificering av

nätincidenter, och forskningsplaner ⇒, inklusive förverkligande av dessa planer genom ett effektivt forskningsprogram ⇐. Dessa verktyg ska innehålla specifikationer om bland annat

- i) ändamålsenlig information om hur samordningen av driften kan förbättras, inklusive lämplig information dagen före, under dagen och i realtid, samt hur ofta denna information lämpligast bör insamlas och vidarebefordras,
- ii) teknikplattformen för informationsutbyte i realtid och, när så är lämpligt, teknikplattformarna för insamling, behandling och överföring av den övriga information som avses i led i, samt för genomförandet av de förfaranden som är ägnade att öka samordningen av driften mellan de systemansvariga för överföringssystemen, med målsättningen att samordningen ska bli unionsomfattande,
- iii) hur de systemansvariga för överföringssystemen gör information om driften tillgänglig för andra systemansvariga för överföringssystem eller för någon annan ☒ enhet ☒ instans som vederbörligen fått i uppdrag att stödja dem med samordningen av driften, samt för byrån, och
- iv) att de systemansvariga för överföringssystemen ska utse en kontaktpunkt för att besvara förfrågningar från andra systemansvariga för överföringssystem eller från någon instans som vederbörligen har fått ett uppdrag i enlighet med led iii, eller byråns förfrågningar om sådan information.

~~Entso för el ska sända in de specifikationer som antagits med stöd av leden i iv till byrån och kommissionen senast den 16 maj 2015.~~

~~Inom tolv månader efter det att specifikationerna antagits ska byrån utfärda ett yttrande i vilket den bedömer huruvida specifikationerna på ett tillräckligt sätt bidrar till främjandet av gränsöverskridande handel och till att säkerställa att det europeiska elöverföringsnätet sköts optimalt, drivs under samordnade former, används effektivt och omfattas av en sund teknisk utveckling.~~

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

~~(d)~~ (h) ☒ Anta ☒ ett årsarbetsprogram.

~~(e)~~ (i) ☒ Anta ☒ en årsrapport.

~~(j)~~ (f) ☒ Genomföra och anta ☒ årliga försörjningsprognoser för sommar och vinter ⇒ säsongsbundna prognoser ⇐ ☒ i enlighet med artikel 9.2 i [förordningen om riskberedskap, enligt förslag i COM(2016) 862] ☒.

~~4. I den europeiska försörjningsprognos som avses i punkt 3 b ska anges elsystemets sammantagna tillräcklighet för den befintliga och förväntade efterfrågan på el för den kommande femårsperioden och för perioden 5–15 år räknat från datumet för den prognosen. Den europeiska försörjningsprognosen ska bygga på nationella försörjningsprognoser utarbetade av var och en av de systemansvariga för överföringssystemen.~~

↓ ny

2. Entso för el ska rapportera till byrån om konstaterade brister när det gäller hur regionala operativa centrum inrättas och hur de utför sina uppgifter.
 3. Entso för el ska offentliggöra protokollen från sina års-, styrelse- och kommittémöten och tillhandahålla allmänheten regelbunden information om sitt beslutsfattande och sin verksamhet.
-

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

~~5. 4.~~ Årsarbetsprogrammet enligt punkt ~~1 h 3 d~~ ska innehålla en förteckning och beskrivning av de nätföreskrifter som ska utarbetas, en samordningsplan för nätdriften samt forsknings- och utvecklingsverksamhet som ska utföras det året och en preliminär tidsplan.

~~9. 5.~~ Entso för el ska ställa all information till förfogande som krävs för att byrån ska kunna genomföra uppgifterna enligt artikel ~~29.19.1~~. ⇒ Systemansvariga för överföringssystem ska ställa all information till förfogande som krävs för att Entso för el ska kunna genomföra uppgifterna enligt föregående mening. ⇐

~~6. 12.~~ På begäran av kommissionen ska Entso för el lämna sina synpunkter till kommissionen i samband med antagande av riktlinjerna i enlighet med artikel ~~57.18~~.

~~7. Nätföreskrifterna ska utarbetas för gränsöverskridande nätfrågor och marknadsintegrationsfrågor och ska inte påverka medlemsstaternas rätt att fastställa nationella nätföreskrifter som inte har någon inverkan på den gränsöverskridande handeln.~~

~~8. Entso för el ska övervaka och analysera tillämpningen av de nätföreskrifter och riktlinjer som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 6.11 och deras inverkan på harmonisering av regler som syftar till att underlätta marknadsintegrering. Entso för el ska avlägga rapport till byrån och redovisa resultaten av analysen i den årliga rapport som avses i punkt 3 e i den här artikeln.~~

Artikel ~~28.10~~

Samråd

1. När Entso för el utarbetar ⇒ förslag i enlighet med de uppgifter som avses i artikel 27.1 ⇐ ~~nätföreskrifterna, utkastet till gemenskapssamfattande nätutvecklingsplan och årsarbetsprogrammet enligt artikel 8.1, 8.2 och 8.3,~~ ska det i ett tidigt skede och på ett öppet och transparent sätt ha omfattande samråd med alla berörda ☒ intressenter ☒ ~~aktörer på marknaden~~, särskilt med de organisationer som företräder alla intressenter, i enlighet med den arbetsordning de förfaranderegler som avses i artikel ~~26 5.1~~. Samrådet ska inkludera nationella tillsynsmyndigheter och andra nationella myndigheter, elhandels- och producentföretag, systemanvändare, inklusive kunder, systemansvariga för distributionssystemen, inklusive berörda branschorganisationer, tekniska organ och intressentplattformar. Samrådet ska ha till syfte att identifiera synpunkter och förslag från alla berörda parter i beslutsprocessen.
2. Samtliga dokument och protokoll från sammanträden med anknytning till de samråd som avses i punkt 1 ska offentliggöras.

3. Innan ⇒ förslagen i enlighet med artikel 27.1 ⇐ ~~årsarbetsprogrammet och nätföreskrifterna enligt artikel 8.1, 8.2 och 8.3~~ antas, ska Entso för el redovisa de synpunkter som framförts under samrådsförfarandet och hur dessa synpunkter har beaktats. Om synpunkterna inte har beaktats, ska skälen till det anges.

Artikel ~~299~~

Byråns övervakningsuppgifter

1. Byrån ska övervaka att Entso ⇨ för el ⇨ genomför sina uppgifter enligt artikel ~~27.1, 27.2 och 27.3~~ ~~8.1, 8.2 och 8.3~~ och rapportera till kommissionen.

Byrån ska övervaka hur Entso för el genomför de nätföreskrifter som har utarbetats enligt artikel ~~55.14~~ ~~8.2~~ och de nätföreskrifter som har utarbetats enligt artikel ~~6.1~~ ~~6.10~~ men som inte har antagits av kommissionen enligt artikel 6.11. Om Entso för el inte har genomfört sådana nätföreskrifter ska byrån begära att Entso för el avger en vederbörligen motiverad förklaring till varför detta inte har skett. Byrån ska informera kommissionen om denna förklaring och avge ett yttrande över den.

Byrån ska övervaka och analysera genomförandet av de nätföreskrifter och riktlinjer som antagits av kommissionen i enlighet med artikel ~~54.1~~ ~~6.11~~ och deras inverkan på harmoniseringen av de regler som syftar till att underlätta marknadsintegrering samt på icke-diskriminering, verklig konkurrens och en väl fungerande marknad, samt rapportera till kommissionen.

2. Entso för el ska lämna utkastet till ⇨ unionsomfattande ⇨ ~~gemenskapsumfattande~~ nätutvecklingsplan, utkastet till årsarbetsprogram med information om samrådsprocessen och övriga dokument som avses i artikel ~~27.1~~ ~~8.2~~ till byrån för yttrande.

Inom två månader från mottagandet ska byrån lämna ett motiverat yttrande, tillsammans med rekommendationer till Entso för el och kommissionen, om byrån anser att utkastet till årsarbetsprogrammet eller utkastet till ⇨ unionsomfattande ⇨ ~~gemenskapsumfattande~~ nätutvecklingsplan som lagts fram av Entso för el inte medverkar till icke-diskriminering, verklig konkurrens och en väl fungerande marknad eller till en tillräcklig grad av gränsöverskridande sammanlänknings med tillträde för tredjepart.

↓ 347/2013 (anpassad)

Artikel ~~3011~~

Kostnader

Kostnaderna för den verksamhet som bedrivs av Entso för el och som avses i artiklarna ~~25–29~~ och ~~54–57~~ ~~4–12~~ ⇨ i den här förordningen ⇨ och i artikel 11 i förordning (EU) nr 347/2013 ska bäras av de systemansvariga för överföringssystemen och tas med i ⇨ tariffberäkningen ⇨ ~~avgiftsberäkningen~~. Tillsynsmyndigheterna får godkänna dessa kostnader endast om de är rimliga och lämpliga.

Artikel ~~31~~12

Regionalt samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem

1. De systemansvariga för överföringssystemen ska inleda regionalt samarbete inom ramen för Entso för el för att bidra till den verksamhet som anges i artikel 27.1, 27.2 och 27.3 ~~8.1, 8.2 och 8.3~~. De ska särskilt offentliggöra en regional investeringsplan vartannat år, och får fatta investeringsbeslut baserade på denna regionala investeringsplan. ⇒ Entso för el ska främja samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem på regional nivå och därmed säkerställa driftskompatibilitet, kommunikation och övervakning avseende de uppgifter som utförs regionalt resultat inom de områden som ännu inte är harmoniserade på unionsnivå ⇐
2. De systemansvariga för överföringssystemen ska främja driftslösningar som säkerställer optimal hantering av nätet och främja utvecklingen av energiutbyte, samordnad tilldelning av gränsöverskridande kapacitet efter icke-diskriminerande marknadsbaserade metoder, med vederbörligt beaktande av fördelarna med implicita auktioner för kortfristig tilldelning och integrering av balansmekanismer och mekanismer för reservkraft.
3. Kommissionen får i syfte att uppnå målen i punkterna 1 och 2 fastställa de regionala samarbetsstrukturernas geografiska utsträckning med beaktande av befintliga regionala samarbetsstrukturer. Varje medlemsstat får främja samarbete i mer än ett geografiskt område. ⇒ Kommissionen har befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 63 när det gäller det geografiska område som omfattas av varje regional samarbetsstruktur. ⇐ ~~Den åtgärd som avses i första meningen, vilken avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 23.2.~~ I detta syfte ska kommissionen samråda med byrån och Entso för el.

Artikel 32

Inrättande av och uppdrag för regionala operativa centrum

1. Senast den [Publikationsbyrån: *tolv månader efter ikraftträdandet*] ska alla systemansvariga för överföringssystem inrätta regionala operativa centrum i enlighet med de kriterier som fastställs i detta kapitel. Regionala operativa centrum ska inrättas på territoriet i en av medlemsstaterna i den region där centrumet ska vara verksamt.

2. Regionala operativa centrum ska organiseras i en juridisk form enligt vad som avses i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG⁴⁰.
3. Regionala operativa centrum ska genom att utföra uppgifter av regional betydelse komplettera den roll som innehas av systemansvariga för överföringssystem. De ska fastställa driftslösningar för att säkerställa en effektiv, säker och tillförlitlig drift av det sammanlänkade överföringssystemet.

Artikel 33

Geografisk omfattning för regionala operativa centrum

1. Entso för el ska senast [Publikationsbyrå: sex månader efter denna förordnings ikraftträdande] till byrån lämna ett förslag som definierar vilka systemdriftsregioner som omfattas av regionala operativa centrum, med beaktande av befintliga regionala säkerhetssamordnare, på grundval av följande kriterier:
 - (a) Nättopologin, inklusive elkraftsystemens sammanlänkingsgrad och grad av inbördes beroende när det gäller flöden.
 - (b) Systemens synkrona förbindelser.
 - (c) Regionens storlek, som ska omfatta minst en kapacitetsberäkningsregion.
 - (d) Den geografiska optimeringen av balansresurser.
2. Inom tre månader från mottagandet ska byrån antingen godkänna förslaget till systemdriftsregioner eller föreslå ändringar. I det senare fallet ska byrån samråda med Entso för el innan den antar ändringarna. Det förslag som antas ska offentliggöras på byråns webbplats.

Artikel 34

Uppgifter för regionala operativa centrum

1. Varje regionalt operativt centrum ska utföra alla följande uppgifter i den systemdriftsregion där det är inrättat, och regionala operativa centrum ska utföra åtminstone följande uppgifter, som beskrivs mer ingående i bilaga I:
 - (a) Samordnad kapacitetsberäkning.
 - (b) Samordnad säkerhetsanalys.
 - (c) Utarbetande av gemensamma systemmodeller.
 - (d) Bedömning av enhetligheten i systemskyddsplaner och återuppbyggnadsplaner hos systemansvariga för överföringssystem.
 - (e) Samordning och optimering av regional återuppbyggnad.
 - (f) Efterhandsanalys och efterhandsrapportering avseende drift och störningar.

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG av den 16 september 2009 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 48 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (EUT L 258, 1.10.2009, s. 11).

- (g) Regional dimensionering av reservkapacitet.
 - (h) Underlättande av regional upphandling av balanskapacitet.
 - (i) Regionala prognoser, från veckan före till intradag, över systemtillräcklighet och utarbetande av riskreducerande åtgärder.
 - (j) Samordning av avbrottsplanering.
 - (k) Optimering av kompensationsmekanismer mellan systemansvariga för överföringssystem.
 - (l) Utbildning och certifiering.
 - (m) Kartläggning av regionala krisscenarier i enlighet med artikel 6.1 i [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862] om denna uppgift har delegerats av Entso för el.
 - (n) Utarbetande och genomförande av årliga krissimuleringar i samarbete med behöriga myndigheter enligt artikel 12.3 i [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862].
 - (o) Uppgifter som rör kartläggningen av regionala krisscenarier om och i den mån de har delegerats till de regionala operativa centrumen enligt artikel 6.1 i [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862].
 - (p) Uppgifter som rör de säsongsbundna tillräcklighetsprognoserna om och i den mån de har delegerats till de regionala operativa centrumen enligt artikel 9.2 i [förordningen om riskberedskap enligt förslag i COM(2016) 862].
 - (q) Beräkning av den maximala kapacitet kopplad till nya resurser som är tillgänglig för deltagande av utländsk kapacitet i kapacitetsmekanismer enligt artikel 21.6.
2. Kommissionen får lägga till ytterligare funktioner, som inte innebär befogenhet att fatta beslut, för de regionala operativa centrumen, enligt kapitel VII i denna förordning.
 3. Systemansvariga för överföringssystem ska förse sitt regionala operativa centrum med den information som det måste ha för att utföra sina uppgifter.
 4. Regionala operativa centrum ska förse systemansvariga för överföringssystem i systemdriftsregionen med all den information som är nödvändig för att genomföra de beslut och rekommendationer som föreslås av de regionala operativa centrumen.

Artikel 35

Samarbete mellan regionala operativa centrum

1. Den dagliga driften av regionala operativa centrum ska skötas genom gemensamt beslutsfattande. Processen för gemensamt beslutsfattande ska baseras på
 - (a) arbetsformer för att ta hand om planerings- och driftsaspekter som rör funktionerna, i enlighet med artikel 36,
 - (b) ett förfarande för att samråda med de systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen vid utförandet av dess operativa uppdrag och uppgifter, i enlighet med artikel 37.
 - (c) ett förfarande för att anta beslut och rekommendationer, i enlighet med artikel 38,

- (d) ett förfarande för att se över beslut och rekommendationer som antagits av regionala operativa centrum, i enlighet med artikel 39.

Artikel 36

Arbetsformer

1. Regionala operativa centrum ska utarbeta arbetsformer för att ta hand om planerings- och driftsaspekter som rör de uppgifter som ska utföras, med särskild hänsyn tagen till uppgifternas särdrag och krav enligt vad som anges i bilaga I.
2. Regionala operativa centrum ska säkerställa att arbetsformerna innehåller regler för hur berörda parter ska meddelas.

Artikel 37

Samrådsförfarande

Regionala operativa centrum ska utarbeta ett förfarande för att, vid utövandet av sina dagliga operativa uppdrag och uppgifter, organisera lämpliga och regelbundna samråd med de systemansvariga för överföringssystemen och med intressenter. För att säkerställa att tillsynsfrågor kan behandlas ska tillsynsmyndigheterna delta när så krävs.

Artikel 38

Antagande av beslut och rekommendationer

1. Regionala operativa centrum ska utarbeta ett förfarande för att anta beslut och rekommendationer.
2. Regionala operativa centrum ska anta bindande beslut riktade till de systemansvariga för överföringssystemen i fråga om de funktioner som avses i artikel 34.1 a, b, g och q. Systemansvariga för överföringssystem ska tillämpa de bindande beslut som utfärdas av regionala operativa centrum, utom i fall då systemsäkerheten kommer att påverkas negativt.
3. Regionala operativa centrum ska anta rekommendationer riktade till de systemansvariga för överföringssystemen i fråga om de funktioner som avses i artikel 34.1 c–f och h–p.
4. Tillsynsmyndigheterna för en systemdriftsregion får gemensamt besluta att ge befogenheter att fatta bindande beslut till de regionala operativa centrumen i fråga om en eller flera av de funktioner som föreskrivs i artikel 34.1 c–f och h–l.

Artikel 39

Översyn av beslut och rekommendationer

1. Regionala operativa centrum ska utarbeta ett förfarande för att se över beslut och rekommendationer.
2. Förfarandet ska inledas på begäran av en eller flera av de systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen. Efter översynen av beslutet eller

rekommendationen ska de regionala operativa centrumen bekräfta eller ändra åtgärden.

3. Om den åtgärd som är föremål för översyn är ett bindande beslut i enlighet med artikel 38.2 får begäran om översyn inte medföra att beslutet tillfälligt upphävs, utom i fall där systemsäkerheten kommer att påverkas negativt.
4. Om den åtgärd som är föremål för översyn är en rekommendation i enlighet med artikel 38.3 och om en systemansvarig för överföringssystem efter översynen beslutar att frångå rekommendationen ska den systemansvarige för överföringssystemet lämna en detaljerad motivering till det regionala operativa centrumet och till de andra systemansvariga för överföringssystemen i systemdriftsregionen.

Artikel 40

Styrelse för regionala operativa centrum

1. De regionala operativa centrumen ska inrätta en styrelse för att anta åtgärder som rör deras förvaltning och för att övervaka hur de utför sina uppgifter.
2. Styrelsen ska bestå av ledamöter som företräder de systemansvariga för överföringssystemen och av observatörer som representerar tillsynsmyndigheterna i systemdriftsregionen. Företrädarna för tillsynsmyndigheterna ska inte ha någon rösträtt.
3. Styrelsen ska ansvara för att
 - (a) utarbeta och godkänna stadgarna och arbetsordningen för det regionala operativa centrumet,
 - (b) besluta om och införa organisationsstrukturen,
 - (c) utarbeta och godkänna den årliga budgeten,
 - (d) utveckla och godkänna processen för gemensamt beslutsfattande i enlighet med artikel 35.
4. Styrelsens befogenheter får inte omfatta befogenheter som rör de dagliga uppgifterna för de regionala operativa centrumen och hur dessa utförs.

Artikel 41

Organisationsstruktur

1. Organisation för regionala operativa centrum ska upprättas och förvaltas i enlighet med en struktur som stöder säkerheten för deras funktioner. Av organisationsstrukturen ska följande framgå:
 - (a) Bemyndigande, uppdrag och ansvarsområden för personal i ledande ställning.
 - (b) Hierarki och rapporteringsvägar mellan organisationens olika delar och förfaranden.
2. Regionala operativa centrum får inrätta regionala kontor för att ta hand om lokala särdrag eller understödjande operativa centrum för att effektivt och tillförlitligt utföra sina uppgifter.

Artikel 42

Utrustning och personal

Regionala operativa centrum ska utrustas med alla de mänskliga, tekniska, fysiska och ekonomiska resurser som är nödvändiga för att fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning och utföra sina uppgifter.

Artikel 43

Övervakning och rapportering

1. Regionala operativa centrum ska inrätta en process för fortlöpande övervakning av åtminstone
 - (a) arbetsuppgifternas utförande,
 - (b) de beslut och rekommendationer som utfärdas och de resultat som uppnås,
 - (c) ändamålsenligheten och effektiviteten för varje funktion som de ansvarar för.
2. Regionala operativa centrum ska lämna in de data som framkommit genom sin fortlöpande övervakning till byrån och tillsynsmyndigheterna i systemdriftsregionen minst en gång per år.
3. Regionala operativa centrum ska fastställa sina kostnader på ett transparent sätt och rapportera dem till byrån och tillsynsmyndigheterna i systemdriftsregionen.
4. Regionala operativa centrum ska lämna in en årlig rapport om hur de utfört sina uppgifter till Entso för el, byrån, tillsynsmyndigheterna i systemdriftsregionen och den samordningsgrupp som inrättats enligt artikel 1 i kommissionens beslut 2012/C 353/02⁴¹.
5. Regionala operativa centrum ska rapportera brister som fastställs i övervakningsprocessen enligt punkt 1 till Entso för el, tillsynsmyndigheterna i systemdriftsregionen, byrån och medlemsstaternas behöriga myndigheter som ansvarar för förebyggande och hantering av krissituationer.

Artikel 44

Skadeståndsansvar

Regionala operativa centrum ska vidta nödvändiga åtgärder för att kunna täcka skadeståndsansvar som rör utförandet av deras arbetsuppgifter, särskilt när de antar beslut som är bindande för de systemansvariga för överföringssystemen. Den metod som används för att ge detta skydd ska beakta det regionala operativa centrumets rättsliga ställning och det skydd som finns tillgängligt i form av företagsförsäkring.

⁴¹ Kommissionens beslut av den 15 november 2012 om inrättande av gruppen för samordning på elområdet (EUT C 353, 17.11.2012, s. 2).

Artikel ~~45~~8

~~10.~~ ~~Entso för el ska vartannat år anta och offentliggöra en gemenskapsumfattande nätutvecklingsplan.~~ ~~Den~~ ~~☒~~ unionsomfattande ~~☒~~ gemenskapsumfattande ~~☒~~ Tioårig nätutvecklingsplan ~~☒~~ som avses i artikel 27.1 b ~~☒~~ ska omfatta modellbeskrivningar av det integrerade nätet, ett utvecklingsscenario, ~~en europeisk försörjningsprognos~~ samt en bedömning av systemets uthållighet.

1. ~~10. Entso för el ska vartannat år anta och offentliggöra en gemenskapsumfattande nätutvecklingsplan.~~ Den ~~☒~~ unionsomfattande ~~☒~~ gemenskapsumfattande ~~☒~~ nätutvecklingsplan ~~☒~~ som avses i artikel 27.1 b ~~☒~~ ska omfatta modellbeskrivningar av det integrerade nätet, ett utvecklingsscenario, ~~en europeisk försörjningsprognos~~ samt en bedömning av systemets uthållighet.
- Den ~~☒~~ unionsomfattande ~~☒~~ gemenskapsumfattande ~~☒~~ nätutvecklingsplanen ska särskilt

- (a) bygga på nationella investeringsplaner, med beaktande av de regionala investeringsplaner som avses i artikel 12.1 och, i tillämpliga fall, på unionsaspekter av nätplanering, enligt vad som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 ~~av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energinfrastrukturer~~⁴², och bli föremål för en kostnads-nyttoanalys enligt vad som fastställs i artikel 11 i den förordningen,

- (b) när det gäller gränsöverskridande sammanlänkningsplaner, även bygga på rimliga behov hos olika systemanvändare samt integrera de åtaganden på lång sikt från investerare som avses i ~~artikel 8 och artiklarna 4413 och 5122~~ i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] ~~direktiv 2009/72/EG~~, och
- (c) identifiera investeringsluckor, särskilt med avseende på gränsöverskridande kapacitet.

Beträffande led c ~~i andra stycket~~ kan en översyn av de faktorer som på grund av skillnader i godkännandeförfaranden eller godkännandepaxis hindrar en utbyggnad av den gränsöverskridande nätkapaciteten bifogas den ~~☒~~ unionsomfattande ~~☒~~ gemenskapsumfattande ~~☒~~ nätutvecklingsplanen.

~~112.~~ Byrån ska avge ett yttrande över de nationella tioåriga nätutvecklingsplanerna i syfte att bedöma deras överensstämmelse med den ~~☒~~ unionsomfattande ~~☒~~ gemenskapsumfattande ~~☒~~ nätutvecklingsplanen. Om byrån konstaterar att en nationell tioårig nätutvecklingsplan inte stämmer överens med den ~~☒~~ unionsomfattande ~~☒~~ gemenskapsumfattande ~~☒~~ nätutvecklingsplanen ska den rekommendera att den nationella nätutvecklingsplanen eller den ~~☒~~ unionsomfattande ~~☒~~ gemenskapsumfattande ~~☒~~ nätutvecklingsplanen ändras på lämpligt

⁴² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energinfrastrukturer (EUT L 115, 25.4.2013, s. 39).

sätt. Om en sådan nationell tioårig nätutvecklingsplan utarbetas i enlighet med artikel ~~51~~²² i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] ~~direktiv 2009/72/EG~~, ska byrån rekommendera den behöriga nationella tillsynsmyndigheten att ändra den nationella tioåriga nätutvecklingsplanen i enlighet med artikel ~~51~~²²~~7~~ i det direktivet och informera kommissionen om detta.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

Artikel ~~46~~¹³

Kompensationsmekanism mellan systemansvariga för överföringssystem

1. De systemansvariga för överföringssystemen ska få kompensation för kostnader som uppstår till följd av att de överför gränsöverskridande ☒ transitflöden ☒ ~~flöden~~ av el via sina nät.
2. Den kompensation som avses i punkt 1 ska betalas av systemansvariga för de nationella överföringssystem från vilka de gränsöverskridande flödena härstammar och de system för vilka dessa flöden är avsedda.
3. Kompensationsbetalningar ska göras regelbundet för en viss tidigare period. Vid behov ska kompensationsbetalningarna justeras i efterhand för att spegla de faktiska kostnaderna.

Den första tidsperiod för vilken kompensationsbetalningar ska göras ska fastställas enligt de riktlinjer som avses i artikel ~~57~~¹⁸.

4. Kommissionen ska ~~fastställa~~ ⇒ anta delegerade akter i enlighet med artikel 63 när det gäller ⇨ de belopp som ska betalas i kompensation. ~~Denna åtgärd, som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 23.2.~~
5. Omfattningen av gränsöverskridande ☒ transitflöden ☒ ~~flöden~~ som överförs och omfattningen av gränsöverskridande flöden som enligt sin ☒ bestämning börjat och/eller slutat i ☒ ~~beteckning härstammar från och/eller är avsedda för~~ nationella överföringssystem, ska fastställas på grundval av faktiskt uppmätta fysiska flöden av el under en given tidsperiod.
6. De kostnader som uppstår till följd av överföring av gränsöverskridande ☒ transitflöden ☒ ~~flöden~~ ska fastställas på grundval av en långsiktig uppskattning av framtida genomsnittliga faktiska kostnader med beaktande av förluster, investeringar i ny infrastruktur och en lämplig andel av kostnaderna för befintlig infrastruktur, om infrastrukturen används för överföring av gränsöverskridande flöden, varvid särskild hänsyn ska tas till behovet att försörjningstryggheten garanteras. Vid beräkningen av de kostnader som uppkommit ska erkända metoder för kostnadsberäkning användas. De ☒ vinster som uppkommer på grund av överföring i nätet ☒ ~~vinster i nätet som uppkommer på grund av överföring~~ av gränsöverskridande ☒ transitflöden ☒ ~~flöden~~ ska beaktas för att minska den erhållna kompensationen.

7. Endast när det gäller kompensationsmekanismerna mellan systemansvariga för överföringssystem i ~~artikel 13~~ ska, om två eller flera medlemsstaters överföringsnät helt eller

delvis ingår i ☒ ett enda kontrollblock ~~☒ en enda kontrollenhet~~, hela ☒ kontrollblocket ~~☒ kontrollenheten~~ anses ingå i en av de berörda medlemsstaternas överföringsnät, för att undvika att flöden inom ☒ kontrollblock ~~☒ kontrollenheter~~ anses som gränsöverskridande flöden enligt artikel 2.2 b ~~första stycket b i den här punkten~~ och ger anledning till kompensationsbetalning enligt punkt 1 i denna artikel 13. De berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter får avgöra vilken av de berörda medlemsstaterna som kontrollenheten som helhet ska anses tillhöra.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

Artikel ~~4715~~ 4745

Tillhandahållande av information

1. De systemansvariga för överföringssystemen ska upprätta mekanismer för samordning och informationsutbyte i syfte att säkerställa nätens säkerhet i samband med hantering av överbelastning.
2. De normer för säkerhet, drift och planering som tillämpas av de systemansvariga för överföringssystemen ska offentliggöras. De offentliggjorda upplysningarna ska inbegripa en allmän plan för beräkning av den sammanlagda överföringskapaciteten och säkerhetsmarginalen för överföringen, som baseras på nätets elektriska och fysiska egenskaper. Sådana planer ska godkännas av tillsynsmyndigheterna.
3. De systemansvariga för överföringssystemen ska offentliggöra beräkningar av tillgänglig överföringskapacitet för varje dag, och ange om tillgänglig överföringskapacitet redan reserverats. Dessa beräkningar ska offentliggöras på bestämda tidpunkter före själva överföringsdagen, och ska under alla omständigheter omfatta beräkningar av kapaciteten för den kommande veckan och den kommande månaden samt en kvantitativ indikation på den förväntade tillgängliga kapaciteten och dess tillförlitlighet.
4. De systemansvariga för överföringssystemen ska offentliggöra relevanta uppgifter om ☒ aggregerad prognostiserad och faktisk förbrukning, om tillgänglighet och faktiskt utnyttjande avseende produktions- och lasttillgångar, om tillgänglighet och faktiskt utnyttjande avseende näten och sammanlänkningarna och om balanseffekt och reservkapacitet ~~☒ aggregerade förbrukningsprognoser, faktisk elförbrukning, tillgänglig produktionskapacitet och faktisk produktion samt effektbalans, tillgänglig överföringskapacitet och nyttjande av nätet inklusive sammanlänkningarna~~. För tillgänglighet och faktiskt nyttjande av små produktions- och förbrukningsenheter kan sammanlagda skattningar användas.
5. Berörda marknadsaktörer ska tillhandahålla relevanta uppgifter till de systemansvariga för överföringssystemen.
6. Produktionsföretag som äger eller driver produktionstillgångar, av vilken minst en produktionstillgång har en installerad kapacitet på minst 250 MW, ⇒ eller som kontrollerar produktionstillgångar på minst 400 MW ⇐ ska under fem år hålla alla uppgifter per timme per anläggning som är nödvändiga för att det ska gå att följa upp in- och utmatning till nätet samt budgivning vid elhandel, sammanlänkingsauktioner, reservmarknader och OTC-marknader tillgängliga för

den nationella tillsynsmyndigheten. Den information per anläggning och timme som ska lagras ska minst omfatta uppgifter om tillgänglig produktionskapacitet och ☒ reserver som ingår i befintliga åtaganden ~~☒ bokade reserver~~, inklusive tilldelning av dessa reserver per anläggning, vid tidpunkten för budgivningen och för elproduktionen.

↓ ny

7. De systemansvariga ska ha ett regelbundet utbyte av tillräckligt exakta uppgifter om nätet och belastningsflöden för att göra det möjligt för varje systemansvarig att beräkna belastningsflödena i sitt berörda område. Samma uppsättning uppgifter ska på begäran göras tillgängliga för tillsynsmyndigheterna och kommissionen. Tillsynsmyndigheterna och kommissionen ska behandla denna uppsättning uppgifter konfidentiellt, och säkerställa att alla konsulter som på deras begäran utför analysarbete på grundval av dessa uppgifter också behandlar dem konfidentiellt.

↓ 714/2009 (anpassad)

Artikel 48~~3~~

Certifiering av systemansvariga för överföringssystem

1. Om kommissionen har mottagit en anmälan om certifiering av en systemansvarig för överföringssystem i enlighet med artikel ~~52.6~~^{52.10.6} i ~~[omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2]~~ ~~direktiv 2009/72/EG~~, ska den pröva denna anmälan så snart som den mottagits. Inom två månader från mottagandet av en sådan anmälan ska kommissionen till den berörda nationella tillsynsmyndigheten yttra sig om dess förenlighet med artikel ~~52.2~~^{52.10.2} eller artikel ~~53~~^{53.11} och artikel ~~43~~^{43.9} i ~~[omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2]~~ ~~direktiv 2009/72/EG~~.

När det yttrande som avses i första stycket utarbetas ☒ får ~~☒ kan~~ kommissionen begära att byrån ska yttra sig om den nationella tillsynsmyndighetens beslut. I det fallet ska tvåmånadersperioden som avses i första stycket förlängas med ytterligare två månader.

I avsaknad av ett yttrande från kommissionen inom de perioder som avses i första och andra styckena ska kommissionen anses inte göra några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut.

2. Efter mottagandet av ett yttrande från kommissionen ska den nationella tillsynsmyndigheten inom två månader anta sitt slutliga beslut om certifiering av den systemansvarige för överföringssystemet och därvidlag ta största möjliga hänsyn till kommissionens yttrande. Tillsynsmyndighetens beslut och kommissionens yttrande ska offentliggöras tillsammans.
3. Under förfarandet får tillsynsmyndigheterna och/eller kommissionen när som helst begära sådana uppgifter från systemansvariga för överföringssystem och/eller företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet som är relevant för fullgörandet av deras skyldigheter enligt denna artikel.

4. Tillsynsmyndigheterna och kommissionen ska behandla kommersiellt känsliga uppgifter konfidentiellt.

~~5. Kommissionen får anta riktlinjer som beskriver förfarandet för tillämpningen av punkterna 1 och 2. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 23.2.~~

~~5.6.~~ Om kommissionen har mottagit en anmälan om certifiering av en systemansvarig för överföringssystem enligt artikel ~~43.99.10~~ i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] ~~direktiv 2009/72/EG~~ ska den fatta ett beslut angående certifiering. Tillsynsmyndigheten ska följa kommissionens beslut.

↓ ny

Kapitel VI

Drift av distributionssystem

Artikel 49

Den europeiska enheten för systemansvariga för distributionssystem

Systemansvariga för distributionssystem som inte är en del av ett vertikalt integrerat företag eller som är åtskilda enligt bestämmelserna i artikel 35 i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] ska samarbeta på unionsnivå genom en europeisk enhet för systemansvariga för distributionssystem (även kallad *EU DSO-enheten*) för att främja fullbordandet av en fungerande inre marknad för el och för att främja en optimal förvaltning och en samordnad drift av distributions- och överföringssystem. Systemansvariga för distributionssystem som vill delta i EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska bli registrerade medlemmar i enheten.

Artikel 50

Inrättande av EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem

1. Senast den [Publikationsbyrå: *tolv månader efter ikraftträdandet*] ska de systemansvariga för distributionssystemen, med administrativt stöd från byrån, till kommissionen och byrån lämna in ett utkast till stadgar, en förteckning över registrerade medlemmar och ett utkast till arbetsordning, inklusive arbetsordning för samrådet med Entso för el och andra intressenter samt finansieringsregler, för den EU-enhet för systemansvariga för distributionssystem som ska inrättas.
2. Inom två månader från mottagandet ska byrån, efter formellt samråd med organisationer som representerar samtliga berörda parter, särskilt distributionssystemets användare, lämna ett yttrande till kommissionen om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning.

3. Kommissionen ska lämna ett yttrande om utkastet till stadgar, medlemsförteckningen och utkastet till arbetsordning, med beaktande av det yttrande från byrån som föreskrivs i punkt 2, inom tre månader från mottagandet av byråns yttrande.
4. Inom tre månader från mottagandet av kommissionens yttrande ska de systemansvariga för distributionssystemen inrätta EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem och anta och offentliggöra dess stadgar och arbetsordning.
5. De dokument som avses i punkt 1 ska lämnas in till kommissionen och till byrån i händelse av ändringar av dokumenten, eller på kommissionens eller byråns motiverade begäran. Byrån och kommissionen ska avge ett yttrande i enlighet med den process som fastställs i punkterna 2–4.
6. Kostnaderna för den verksamhet som bedrivs av EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska bäras av de systemansvariga för distributionssystem som är registrerade medlemmar och beaktas i beräkningen av tariffer. Tillsynsmyndigheterna får godkänna dessa kostnader endast om de är rimliga och proportionerliga.

Artikel 51

Uppgifter för EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem

1. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska ha följande uppgifter:
 - (a) Samordnad drift och planering avseende överförings- och distributionsnät.
 - (b) Integrering av förnybara energiresurser, decentraliserad produktion och andra resurser som ingår i distributionsnätet, t.ex. energilagring.
 - (c) Utveckling av efterfrågefleksibilitet.
 - (d) Digitalisering av distributionsnät, inklusive smarta nät och intelligenta mätsystem.
 - (e) Datahantering, it-säkerhet och dataskydd.
 - (f) Deltagande i utarbetandet av nätföreskrifter enligt artikel 55.
2. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska dessutom
 - (a) samarbeta med Entso för el när det gäller övervakningen av genomförandet av nätföreskrifter och riktlinjer som är relevanta för drift och planering avseende distributionsnät och en samordnad drift av överförings- och distributionsnät, och som antas enligt denna förordning,
 - (b) samarbeta med Entso för el samt anta bästa praxis för samordnad drift och planering avseende överförings- och distributionsnät, inklusive datautbyte mellan systemansvariga och samordning av decentraliserade energiresurser,
 - (c) arbeta med att fastställa bästa praxis på de områden som anges i punkt 1 och införa energieffektivitetsförbättringar i distributionsnätet,
 - (d) anta ett årligt arbetsprogram och en årlig rapport,
 - (e) verka i full överensstämmelse med konkurrensreglerna.

Artikel 52

Samråd i processen för utarbetande av nätföreskrifter

1. När EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem utarbetar möjliga nätföreskrifter enligt artikel 55 ska den i ett tidigt skede och på ett öppet och transparent sätt ha ett omfattande samråd med alla berörda intressenter, särskilt med de organisationer som företräder alla intressenter, i enlighet med den arbetsordning som avses i artikel 50. Samrådet ska inkludera nationella tillsynsmyndigheter och andra nationella myndigheter, elhandels- och producentföretag, systemanvändare, inklusive kunder, systemansvariga för distributionssystemen, inklusive berörda branschorganisationer, tekniska organ och intressentplattformar. Samrådet ska ha till syfte att identifiera synpunkter och förslag från alla berörda parter i beslutsprocessen.
2. Samtliga dokument och protokoll från sammanträden med anknytning till de samråd som avses i punkt 1 ska offentliggöras.
3. EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ska beakta de synpunkter som lämnats under samrådet. Innan förslag till nätföreskrifter som avses i artikel 55 antas ska EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem redovisa hur de synpunkter som mottagits under samrådet har beaktats. Om synpunkterna inte har beaktats, ska skälen till det anges.

Artikel 53

Samarbete mellan systemansvariga för distributionssystem och systemansvariga för överföringssystem

1. Systemansvariga för distributionssystem ska samarbeta med systemansvariga för överföringssystem i planeringen och driften av sina nät. Framför allt ska systemansvariga för överförings- och distributionssystem utbyta all nödvändig information och data som rör prestanda för produktionstillgångar och efterfrågefleksibilitet, den dagliga driften av sina nät och den långsiktiga planeringen av nätinvesteringar, i syfte att säkerställa en kostnadseffektiv, säker och tillförlitlig utveckling och drift av sina nät.
2. Systemansvariga för överförings- och distributionssystem ska samarbeta för att uppnå en samordnad tillgång till resurser, såsom decentraliserad produktion, energilagring eller efterfrågefleksibilitet, som kan fylla särskilda behov i både distributionssystemet och överföringssystemet.

Kapitel VII

Nätföreskrifter och riktlinjer

Artikel 54

Antagande av nätföreskrifter och riktlinjer

1. Kommissionen får, med beaktande av befogenheterna i artiklarna 55 och 57, anta delegerade akter. Sådana delegerade akter får antingen antas som nätföreskrifter på

grundval av textförslag som utarbetas av Entso för el eller, om så beslutas i prioriteringsförteckningen enligt artikel 55.2, av EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem och byrå enligt förfarandet i artikel 55, eller som riktlinjer enligt förfarandet i artikel 57.

2. Nätföreskrifterna och riktlinjerna
- (a) ska säkerställa att de föreskriver den grad av harmonisering som minst behövs för att uppnå denna förordnings syfte,
 - (b) ska beakta regionala särdrag, om så är lämpligt,
 - (c) får inte gå utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål, och
 - (d) får inte påverka medlemsstaternas rätt att fastställa nationella nätföreskrifter som inte har någon inverkan på gränsöverskridande handel.

↓ 714/2009 (anpassad) ⇒ ny

Artikel ~~55~~6

Utarbetande av nätföreskrifter

~~61.~~ ⇒ Kommissionen har befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 63 när det gäller utarbetande av nätföreskrifter inom ~~⇒ De nätföreskrifter som avses i punkterna 1 och 2 ska omfatta följande områden, med beaktande av regionala särdrag i tillämpliga fall:~~

- (a) Reglerna för nätets driftsäkerhet och tillförlitlighet, inklusive regler för nätreservkapacitet i överföringssystem.
- (b) Regler för nätanslutning.
- (c) Regler för tredjepartstillträde.
- (d) Regler för informationsutbyte och balansavräkning.
- (e) Regler för driftskompatibilitet.
- (f) Rutiner och procedurer för störningssituationer.
- (g) Regler för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning ⇒ , inklusive inskränkning av produktion och omdirigering av produktion och förbrukning ⇐.
- (h) Regler för elhandel avseende tillhandahållande av tjänster för tillträde till nätet på teknisk nivå och på driftsnivå samt systembalans.
- (i) Regler för transparens.
- (j) Balanshantering, inklusive regler för ☒ effektreserv ~~☒ reservkraft~~ för nätet.
- (k) Regler för harmoniserade ☒ tariffstrukturer ~~☒ avgiftsstrukturer~~ för överföring ⇒ och distribution ⇐⇒ och för anslutningsavgifter ⇐, inklusive lokaliseringssignaler och regler för kompensation mellan systemansvariga för överföringssystem.
- (l) Energieffektivitet för elnät.

↓ ny

- (m) Regler för icke-diskriminerande, transparent tillhandahållande av ej frekvensrelaterade stödtjänster, inklusive reglering av stabil spänning, tröghet, snabb reaktiv ströminmatning, förmåga till dödnätsstart.
 - (n) Regler för efterfrågefleksibilitet, inklusive aggregering, energilagring och inskränkning på förbrukningssidan.
 - (o) Regler för it-säkerhet.
 - (p) Regler som rör regionala operativa centrum.
-

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

~~1.2.~~ Kommissionen ska, efter samråd med byrån, Entso för el och de andra berörda intressenterna ~~enligt~~ ⇒ vart tredje år ⇐ upprätta en ☒ prioritetsförteckning ☒ ~~förteckning~~ över de i ~~punkt 1 artikel 8.6~~ angivna områden som ska inbegripas i utarbetandet av ~~prioriterade~~ nätföreskrifter. ⇒ Om sakinnehållet i nätföreskriften direkt berör driften av distributionssystemet och är av mindre betydelse för överföringssystemet får kommissionen begära att EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, i stället för Entso för el, sammankallar en redaktionskommitté och lämnar in ett förslag till nätföreskrift till byrån. ⇐

~~2.3.~~ Kommissionen ska uppmana byrån att, inom en rimlig tidsfrist som inte överstiger sex månader, lämna in en icke-bindande ramriktlinje ☒ (nedan kallad *ramriktlinje*) ☒ (~~ramriktlinje~~), i vilken det anges klara och objektiva principer ~~i enlighet med artikel 8.7~~ för utarbetande av ☒ nätföreskrifter som rör de områden som anges i prioritetsförteckningen ☒ ~~varje allmänt villkor för överföring som har anknytning till de områden som anges i förteckningen över prioriterade nätföreskrifter.~~ ⇒ Kommissionens begäran kan innehålla villkor som ska behandlas inom ramriktlinjen. ⇐ Varje ramriktlinje ska bidra till ⇒ marknadsintegrering, ⇐ icke-diskriminering, effektiv konkurrens och en väl fungerande marknad. Efter en motiverad ansökan från byrån får kommissionen förlänga denna period.

~~3.4.~~ Byrån ska på ett öppet och transparent sätt under en period på minst två månader formellt samråda med Entso för el ⇒ , med EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ⇐ och med de andra berörda intressenterna om ramriktlinjen.

↓ ny

5. Byrån ska lämna in en icke-bindande ramriktlinje till kommissionen, när den åläggs att göra detta enligt punkt 3. Byrån ska granska den icke-bindande ramriktlinjen och återlämna den till kommissionen, när den åläggs att göra detta enligt punkt 6.

↓ 714/2009
⇒ ny

~~4.6.~~ Om kommissionen anser att ramriktlinjen inte medverkar till ⇒ marknadsintegrering ⇐, icke-diskriminering, verklig konkurrens och en väl fungerande marknad, får den begära att byrån ser över ramriktlinjen inom en rimlig tidsfrist och lämnar in den till kommissionen på nytt.

~~5.7.~~ Om byrån underlåter att lämna in en ramriktlinje eller en reviderad ramriktlinje inom den period som kommissionen angett i punkt ~~32~~ eller ~~64~~, ska kommissionen utarbeta ramriktlinjen i fråga.

~~6.8.~~ Kommissionen ska uppmana Entso för el ⇒ eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, om så bestäms i prioritetsförteckningen enligt punkt 2 ⇐, att för byrån lägga fram ⇒ ett förslag till ⇐ nätföreskrifter som överensstämmer med den relevanta ramriktlinjen inom en rimlig period som inte överstiger tolv månader.

~~7. Inom tre månader efter mottagandet av en nätföreskrift, en period under vilken byrån får hålla ett formellt samråd med berörda parter, ska byrån avge ett motiverat yttrande till Entso för el om nätföreskriften.~~

~~8. Entso för el får ändra nätföreskriften efter byråns yttrande och lämna in den på nytt till byrån.~~

↓ 714/2009 (anpassad)
⇒ ny

~~1.9.~~ ⇒ Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, om så bestäms i prioritetsförteckningen enligt punkt 2, ska sammankalla en redaktionskommitté som stöd i utarbetandet av nätföreskrifterna. Redaktionskommittén ska bestå av företrädare för Entso för el, byrån, EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem och, om så är lämpligt, av nominerade elmarknadsoperatörer och ett begränsat antal av de huvudsakliga intressenterna. ⇐ Entso för el ⇒, eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, om så bestäms i prioritetsförteckningen enligt punkt 2, ⇐ ska utarbeta ⇒ förslag till ⇐ nätföreskrifter inom de områden som anges i ~~punkt 6 i den här artikeln~~ punkt 1 på uppmaning av kommissionen i enlighet med ~~punkt 8 artikel 6.6.~~

~~9.10. När~~ Byrån ⇒ ska granska nätföreskriften och säkerställa ⇐ ~~har förvässat sig om~~ att nätföreskriften överensstämmer med den relevanta ramriktlinjen ⇒ och bidrar till marknadsintegrering, icke-diskriminering, effektiv konkurrens och en väl fungerande marknad och ⇐ ska den lämna ⇒ den granskade ⇐ nätföreskriften till kommissionen ~~och får rekommendera att den antas~~ inom ⇒ sex månader från den dag då förslaget togs emot ⇐ ~~en rimlig tidsperiod. Om kommissionen inte antar nätföreskriften ska den ange skälen till detta.~~ ⇒ I det förslag som lämnas in till kommissionen ska byrån ta hänsyn till de synpunkter som tillhandahållits av samtliga inblandade parter under det utarbetande av förslaget som letts av Entso för el eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, och formellt samråda med de berörda intressenterna om den version som ska lämnas in till kommissionen. ⇐

~~10.11.~~ Om Entso för el ⇒ eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem ⇐ har underlåtit att utarbeta en nätföreskrift inom den tidsperiod som kommissionen har fastställt enligt punkt ~~86~~, får kommissionen uppmana byrån att utarbeta ett utkast till nätföreskrift på

grundval av den relevanta ramriktlinjen. Byrån får inleda ytterligare ett samråd under utarbetandet av en nätföreskrift enligt denna punkt. Byrån ska lämna in ett utkast till nätföreskrift som utarbetats enligt denna punkt till kommissionen och får rekommendera att den antas.

~~11.12.~~ Kommissionen får på eget initiativ, om Entso för el $\Rightarrow$ eller EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem $\Leftarrow$ har underlåtit att utarbeta en nätföreskrift eller byrån har underlåtit att utarbeta ett utkast till nätföreskrift enligt punkt ~~11.10~~ i denna artikel, eller efter rekommendation från byrån enligt punkt ~~10.9~~ i denna artikel, anta en eller flera nätföreskrifter på de områden som omfattas av ~~punkt 1~~ artikel 8.6.

13. Om kommissionen på eget initiativ föreslår att en nätföreskrift ska antas ska den under en period som inte understiger två månader samråda med byrån, Entso för el och alla berörda intressenter om ett utkast till nätföreskrift. ~~Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 23.2.~~

~~12.14.~~ Denna artikel påverkar inte kommissionens rätt att anta och ändra riktlinjerna enligt artikel ~~57.18~~. $\Rightarrow$ Den får inte påverka möjligheten för Entso för el att utarbeta icke-bindande riktlinjer inom de områden som fastställs i punkt 1, förutsatt att detta inte rör områden som omfattas av en begäran som kommissionen riktat till Entso för el. Denna vägledning ska föreläggas byrån för yttrande. Entso för el ska ta vederbörlig hänsyn till detta yttrande. $\Leftarrow$

Artikel ~~56~~7

Ändring av nätföreskrifter

$\Downarrow$ ny

1. Kommissionen har befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 63 när det gäller ändring av nätföreskrifter enligt förfarandet i artikel 55. Ändringar får också föreslås av byrån enligt det förfarande som fastställs i punkterna 2–4 i denna artikel.

$\Downarrow$ 714/2009 (anpassad)
 $\Rightarrow$ ny

~~12.~~ Personer som kan ha intresse av en nätföreskrift som har antagits i enlighet med artikel ~~55.6~~, inklusive Entso för el, $\Rightarrow$ EU-enheten för systemansvariga för distributionssystem, $\Leftarrow$ systemansvariga för överföringsnät, nätanvändare och konsumenter, får föreslå byrån utkast till ändringar av denna nätföreskrift. Byrån får också föreslå ändringar på eget initiativ.

~~23. Byrån ska samråda med samtliga aktörer i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) nr 713/2009. Efter detta förfarande får byrån~~ Byrån får lägga fram motiverade förslag till ändringar för kommissionen, med en förklaring av hur förslagen är förenliga med de mål för nätföreskrifterna som anges i artikel ~~6.2~~ 55.2. Byrån ska, $\Rightarrow$ när den bedömer att ett ändringsförslag är tillåtligt och när det gäller ändringar på eget initiativ, $\Leftarrow$ $\boxtimes$ samråda med alla intressenter i enlighet med artikel 15 i [omarbetning av förordning (EG) 713/2009 enligt förslag i COM(2016) 863/2]. $\boxtimes$

~~3.4. Kommissionen har befogenhet att, får~~ med beaktande av byråns förslag, anta ändringar av alla nätföreskrifter som har antagits enligt artikel ~~55~~ 6. ~~Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, ska antas~~ ⇨ som delegerade akter ⇐ i enlighet med artikel 63. ~~det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 23.2~~

~~4.5.~~ Överväganden rörande föreslagna ändringar enligt förfarandet i artikel ~~63~~ 23.2 ska begränsas till övervägande av aspekter i samband med den föreslagna ändringen. Sådana förslag till ändringar påverkar inte andra ändringar som kommissionen kan komma att föreslå.

Artikel ~~57~~48

Riktlinjer

↓ ny

1. Kommissionen får anta bindande riktlinjer på de områden som anges nedan.
2. Kommissionen får anta en delegerad akt som en riktlinje på områden där sådana akter får utarbetas även enligt förfarandet för nätföreskrifter enligt artikel 55.1.

↓ 714/2009 (anpassad)
⇨ ny

~~1.3. I enlighet med principerna i artiklarna 13 och 14 ska vid behov riktlinjerna~~
☒ Riktlinjer ☒ ⇨ får antas ⇐ för kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystem☒. De ska ☒ ☒, i enlighet med principerna i artiklarna ☒ 46 och 16, innehålla följande:

- (a) Uppgifter avseende förfarandet för att fastställa vilka systemansvariga för överföringssystem som är skyldiga att betala kompensation för gränsöverskridande flöden, inklusive när det gäller uppdelning mellan systemansvariga för nationella överföringssystem från vilka de gränsöverskridande flödena härstammar och de system som dessa flöden är avsedda för, i enlighet med artikel ~~46.2~~46.2.
- (b) Uppgifter avseende det betalningsförfarande som ska tillämpas, inklusive fastställande av den första tidsperioden för vilken kompensation ska betalas, i enlighet med artikel ~~46.3~~46.3 andra stycket.
- (c) Uppgifter avseende de metoder som ska användas för att bestämma de överförda gränsöverskridande ☒ transitflöden ☒ ~~flöden~~, för vilka ersättning ska betalas enligt artikel ~~46.4~~46.4, vad avser både kvantitet och typ av flöden, och ☒ bestämningen av ☒ ~~beteckningen på~~ omfattningen av sådana flöden som ☒ börjar ☒ ~~härstammar från~~ och/eller slutar i enskilda medlemsstaters överföringssystem, i enlighet med artikel ~~46.5~~46.5.
- (d) Uppgifter avseende de metoder som ska användas för att fastställa vilka kostnader och vinster som uppkommit till följd av överföring av gränsöverskridande ☒ transitflöden ☒ ~~flöden~~, i enlighet med artikel ~~46.6~~46.6.

- (e) Uppgifter avseende behandlingen i samband med kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för elflöden som har sitt ursprung i eller slutar i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
- (f) De nationella systemens delaktighet, när dessa är sammanlänkade genom likströmsledning, i enlighet med artikel ~~46~~⁴³.

~~2.4.~~ I riktlinjerna kan det också fastställas ~~hur de bakomliggande principerna för fastställande av~~ ⇒ lämpliga regler när det gäller ⇐ avgifter för producenter, ⇒ energilagring ⇐ och ☒ kunder ☒ ~~konsumenter~~ (efter belastning) som tillämpas i de nationella tariffsystemen ~~stegvis ska harmoniseras,~~ ⇒ för distribution och överföring ⇐ ⇒ samt när det gäller anslutning ⇐, inklusive beaktandet av kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för avgifterna i de nationella näten och tillhandahållande av lämpliga och effektiva lokaliseringssignaler i enlighet med principerna i artikel ~~16~~¹⁴.

Riktlinjerna ⇒ kan ⇐ ~~ska~~ sörja för lämpliga och effektiva harmoniserade ☒ lokaliseringssignaler ☒ ~~platsindikerande signaler~~ på ☒ unionsnivå ☒ ~~gemenskapsnivå~~.

En eventuell harmonisering i detta avseende ska inte hindra att medlemsstaterna tillämpar mekanismer för att säkerställa att avgifter för tillträde till nät som betalas av ☒ kunder ☒ ~~konsumenter~~ (belastning) är jämförbara inom hela deras territorium.

~~3.5.~~ Vid behov ⇒ får ⇐ ~~ska det utarbetas~~ riktlinjer för vilken lägsta harmoniseringsgrad som behövs för att uppnå denna förordnings syfte ☒ ange ☒ ~~, med närmare uppgifter om~~ följande:

- ~~(a) Uppgifter om tillhandahållande av information i enlighet med principerna i artikel 15.~~

~~a)b)~~ Uppgifter avseende bestämmelser om elhandel.

~~b)e)~~ Uppgifter avseende bestämmelser om investeringsstöd för sammanlänkningskapacitet inklusive lokaliseringssignaler.

- ~~(b) De områden som anges i artikel 8.6.~~

~~I detta syfte ska kommissionen samråda med byrån och Entso för el.~~

~~4. Riktlinjer för hantering och tilldelning av tillgänglig överföringskapacitet i sammanlänkningar mellan nationella system fastställs i bilaga I.~~

↓ 347/2013 (anpassad)

~~4a.6.~~ Kommissionen får anta riktlinjer för hur driften ska samordnas på unionsnivå mellan de systemansvariga för överföringssystemen. Dessa riktlinjer ska överensstämja med och bygga på de nätföreskrifter som avses i artikel ~~55~~⁵⁶ i denna förordning och bygga på de antagna specifikationerna ~~och byråns yttrande~~, vilka avses i artikel ~~27.1 g.3 a~~^{27.1 g.3 a} i denna förordning. Vid antagandet av dessa riktlinjer ska kommissionen ta hänsyn till de olika krav som ställs på driften på regional och nationell nivå.

Dessa riktlinjer ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel ~~23.3~~^{23.2}.

~~75. Kommissionen får anta riktlinjer för de frågor som behandlas i punkterna 1, 2 och 3 i denna artikel. Den får ändra de riktlinjer som avses i punkt 4 i den här artikeln, i enlighet med principerna i artiklarna 15 och 16, framför allt för att de ska omfatta detaljerade riktlinjer om samtliga metoder för kapacitetstilldelning som används och för att se till att mekanismerna för hantering av överbelastning utvecklas på ett sätt som överensstämmer med målen för den inre marknaden. I samband med sådana ändringar ska man vid behov fastställa sådana allmänna regler om minimikrav på säkerhet och driftsnormer för användning och drift av nätet som avses i artikel 15.2. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 23.2.~~

När kommissionen antar eller ändrar riktlinjer, ska den ⇒ samråda med byrån, Entso för el och andra intressenter när detta är relevant. ⇐

~~a) säkerställa att riktlinjerna tillhandahåller den lägsta harmoniseringsgrad som krävs för att målen i denna förordning ska uppnås och att de inte går utöver vad som är nödvändigt för detta syfte, och~~

~~b) ange vilka åtgärder den har vidtagit för att bestämmelserna i de tredje länder som ingår i gemenskapens elsystem ska överensstämma med riktlinjerna i fråga.~~

~~När kommissionen antar riktlinjer enligt denna artikel för första gången, ska kommissionen säkerställa att de i ett enda utkast till åtgärd täcker åtminstone de frågor som avses i punkt 1 a och d samt punkt 2.~~

Artikel 58~~21~~

Medlemsstaternas rätt att besluta om mer detaljerade åtgärder

Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas rätt att behålla eller införa åtgärder som innehåller mer ingående bestämmelser än dem som anges i denna förordning, ~~och~~ i de riktlinjer som avses i artikel ~~57~~⁴⁸ ⇒ eller i de nätföreskrifter som avses i artikel 55, förutsatt att dessa åtgärder inte äventyrar unionslagstiftningens ändamålsenlighet ⇐.

Kapitel VIII

☒ Slutbestämmelser ☒

Artikel 59~~17~~

Nya sammanlänknings

1. ☒ Nya likströmssammanlänknings ☒ Tillsynsmyndigheterna får, på begäran och för en begränsad tidsperiod, ☒ beviljas undantag ☒ bevilja undantag för nya ~~likströmslänkar~~ från bestämmelserna i artikel ~~17.2~~^{16.6} i denna förordning och artiklarna ~~69, 43~~³² och artikel ~~59.6~~^{37.6} och ~~60.13~~^{7.10} i [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2] ~~direktiv 2009/72/EG~~ ☒ om samtliga följande villkor är uppfyllda ☒ ~~på följande samtliga villkor:~~

- (a) Investeringen stärker konkurrensen på elförsörjningsområdet.
 - (b) Den risknivå som är förenad med investeringen är sådan att ett undantag är en förutsättning för att investeringen ska bli av.
 - (c) Sammanlänkningen måste ägas av en fysisk eller juridisk person som åtminstone till den juridiska formen är skild från de systemansvariga inom vilkas system sammanlänkningen kommer att byggas upp.
 - (d) Debitering sker av sammanlänkningens användare.
 - (e) Sedan det partiella öppnandet av marknaden i enlighet med artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG ~~av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el~~⁴³ har ingen del av kapital- eller driftskostnaderna för sammanlänkningen kunnat återvinnas som del av avgifterna för användningen av de överförings- eller distributionssystem som sammanbinds av sammanlänkningen.
 - (f) Undantaget får inte skada konkurrensen eller en effektivt fungerande inre marknad för el, eller hindra att det reglerade system till vilket sammanlänkningen är kopplad fungerar effektivt.
2. Punkt 1 ska i undantagsfall även tillämpas på ☒ växelströmssammanlänkningar ~~☒ växelströmslänkar~~, förutsatt att kostnaderna och riskerna för investeringarna i fråga är särskilt höga i jämförelse med de kostnader och risker som normalt är förknippade med en ☒ växelströmssammanlänkning ~~☒ sammanlänkning, via en växelströmslänk~~, mellan de nationella överföringssystemen i två grannländer.
 3. Punkt 1 ska även tillämpas på väsentliga kapacitetsökningar i befintliga sammanlänkningar.
 4. Tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna ska, från fall till fall, besluta om det undantag som avses i punkterna 1, 2 och 3. Ett undantag får gälla hela eller delar av den nya sammanlänkningens kapacitet, eller den befintliga sammanlänkningen med en väsentligt ökad kapacitet.

Inom två månader från det datum då en begäran om undantag mottogs av den sista av de berörda tillsynsmyndigheterna får byrån avge ett rådgivande yttrande till dessa tillsynsmyndigheter, vilket kan ligga till grund för deras beslut.

När beslut fattas om att bevilja undantag, ska det i varje enskilt fall övervägas om villkor måste anges för undantagets varaktighet och för icke-diskriminerande tillträde till sammanlänkningen. När dessa villkor fastställs ska särskild hänsyn tas till den ökade kapacitet som ska byggas upp eller till ändringen av befintlig kapacitet, till projektets tidsplan och till nationella förhållanden.

Innan ett undantag beviljas ska tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna fatta beslut om de regler och mekanismer som ska gälla för hantering och tilldelning av kapacitet. Regler för hantering av överbelastning ska inkludera en skyldighet att erbjuda outnyttjad kapacitet på marknaden, och att användare av anläggningen ska ges rätt att handla med sina avtalade kapaciteter på andrahandsmarknaden. Vid

⁴³ Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EGT L 27, 30.1.1997, s. 20).

bedömningen av de kriterier som anges i punkt 1 a, b och f, ska resultaten av kapacitetstilldelningen beaktas.

Om samtliga berörda tillsynsmyndigheter har enats om beslutet om undantag inom sex månader ska de underrätta byrån om sitt beslut.

Beslut om undantag, inklusive eventuella villkor enligt andra stycket, ska motiveras och offentliggöras i vederbörlig ordning.

5. Byrån ska fatta det beslut som avses i punkt 4
 - (a) om inte samtliga berörda tillsynsmyndigheter har kunnat nå någon överenskommelse inom sex månader från den dag då en begäran om undantag lades fram för den sista av dessa tillsynsmyndigheter, eller
 - (b) på gemensam begäran av de berörda tillsynsmyndigheterna.Innan byrån fattar ett sådant beslut ska den samråda med de berörda tillsynsmyndigheterna och sökandena.
6. Medlemsstaterna får, utan hinder av punkterna 4 och 5, föreskriva att tillsynsmyndigheten eller byrån, alltefter omständigheterna, ska avge sitt yttrande om förfrågan om undantag till det relevanta organet i medlemsstaten inför det formella beslutet. Detta yttrande ska offentliggöras tillsammans med beslutet.
7. Tillsynsmyndigheten ska efter mottagandet utan dröjsmål översända en kopia av varje begäran om undantag till byrån och till kommissionen för information. De berörda tillsynsmyndigheterna eller byrån (de anmälade organen) ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om beslutet tillsammans med alla relevanta uppgifter som rör beslutet. Dessa uppgifter får överlämnas till kommissionen i samlad form med möjlighet för kommissionen att fatta ett välgrundat beslut. Uppgifterna ska särskilt innehålla följande:
 - (a) Detaljerad motivering som utgör grunden för att undantaget beviljades eller nekades, inklusive de ekonomiska uppgifter som motiverade behovet av ett undantag.
 - (b) Den analys som har gjorts om hur beviljandet av undantaget påverkar konkurrensen och den inre elmarknadens sätt att fungera.
 - (c) Skälen till tidsperioden och den del av den totala kapaciteten i den ifrågavarande sammanlänkningen för vilken undantaget har beviljats.
 - (d) Resultatet av samrådet med de berörda tillsynsmyndigheterna.
8. Kommissionen får, inom $\Rightarrow$ 50 arbetsdagar $\Leftarrow$ ~~två månader~~ från mottagandet av en anmälan enligt punkt 7, besluta om att begära att de anmälade organen ska ändra eller återkalla beslutet om beviljande av ett undantag. Den ~~tvåmånaders~~ $\Rightarrow$ på 50 arbetsdagar $\Leftarrow$ kan förlängas med ytterligare $\Rightarrow$ 50 arbetsdagar $\Leftarrow$ ~~två månader~~ om kommissionen önskar ytterligare uppgifter. Denna ytterligare period ska inledas dagen efter det att fullständiga uppgifter mottagits. Den inledande ~~tvåmånaders~~ perioden kan också förlängas efter godkännande av både kommissionen och de anmälade organen.

Om de begärda uppgifterna inte lämnas inom den period som anges i begäran, ska anmälan anses vara återkallad om inte perioden innan den löpte ut har förlängts efter godkännande av både kommissionen och de anmälade organen, eller om de anmälade organen i ett vederbörligen motiverat meddelande har informerat kommissionen om att de anser att anmälan innehåller fullständiga uppgifter.

De anmälande organen ska följa ett kommissionsbeslut om ändring eller återkallande av beslutet om undantag inom en månad från dess antagande och de ska informera kommissionen därom.

Kommissionen ska behandla kommersiellt känslig information konfidentiellt.

Kommissionens godkännande av ett beslut om undantag ska upphöra att gälla efter två år från antagandet, om byggandet av sammanlänkningen ännu inte har påbörjats, och efter fem år från antagandet om sammanlänkningen inte har kunnat tas i drift, om inte kommissionen fastslår ⇨, på grundval av en motiverad ansökan från de anmälande organen, ⇨ att de eventuella förseningarna beror på omfattande hinder som den person som beviljats undantaget inte kan påverka.

⇩ ny

9. Om de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter beslutar att ändra ett beslut enligt punkt 1 ska de utan dröjsmål anmäla detta beslut till kommissionen, tillsammans med all relevant information beträffande beslutet. Punkterna 1–8 ska tillämpas på detta anmälda beslut, med hänsyn tagen till särdragen i det befintliga undantaget.
10. Kommissionen får på begäran eller på eget initiativ ta upp förfarandet på nytt
- (a) om det har skett en väsentlig förändring av omständigheterna på vilka beslutet baserades, med vederbörlig hänsyn tagen till parternas berättigade förväntningar och till den ekonomiska jämvikten som uppnåtts i det ursprungliga beslutet om undantag,
 - (b) om de berörda företagen åsidosätter sina åtaganden, eller
 - (c) om beslutet grundar sig på ofullständiga, oriktiga eller vilseledande uppgifter som parterna har lämnat.

⇩ 714/2009 (anpassad)
⇨ ny

~~11.9. Kommissionen ☒ har befogenhet att ☒ få anta riktlinjer ⇨ delegerade akter in enlighet med artikel 63 när det gäller antagande av riktlinjer ⇨ för tillämpningen av de villkor som avses i punkt 1 och att och fastställa det förfarande som ska följas vid tillämpningen av punkterna 4, 7 och 8 ⇨, 9 och 10 ⇨. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 23.2.~~

~~Artikel 19~~

~~Tillsynsmyndigheter~~

~~När tillsynsmyndigheterna genomför sina åligganden ska de säkerställa att denna förordning och de riktlinjer som antagits enligt artikel 18 följs. För att uppfylla syftena med denna förordning ska tillsynsmyndigheterna vid behov samarbeta med varandra, med kommissionen och med byrån i enlighet med kapitel IX i direktiv 2009/72/EG.]~~

Tillhandahållande av information och konfidentialitet

1. Medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna ska på begäran förse kommissionen med all information som behövs för $\Rightarrow$ att verkställa bestämmelserna i denna förordning $\Leftarrow$ ~~de ändamål som avses i artiklarna 13.4 och 18.~~

~~Tillsynsmyndigheterna ska, särskilt för ändamål som avses i artikel 13.4 och 13.6, regelbundet lämna information om de kostnader som faktiskt uppkommit genom nationella systemansvariga för överföringssystemen samt lämna uppgifter och all relevant information som hör samman med fysiska flöden i näten hos de systemansvariga för överföringssystemen och kostnaderna för nätet.~~

Kommissionen ska fastställa en rimlig tid inom vilken informationen ska lämnas, med hänsyn till hur komplex och brådskande den begärda informationen är.

2. Om den berörda medlemsstaten eller tillsynsmyndigheten inte lämnar den information som avses i punkt 1 inom den givna tidsfrist som fastställts i enlighet med punkt 1 ~~i denna artikel~~ får kommissionen begära all information som behövs för $\Rightarrow$ att verkställa bestämmelserna i denna förordning $\Leftarrow$ ~~de ändamål som avses i artiklarna 13.4 och 18~~ direkt från de berörda företagen.

När kommissionen skickar en begäran om information till ett företag, ska den samtidigt skicka en kopia av begäran till tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat där företaget har sitt säte.

3. I sin begäran om information enligt punkt 1 ska kommissionen ange den rättsliga grunden för begäran, den tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas, syftet med begäran samt de sanktioner som är tillämpliga enligt artikel ~~61.222.2~~ om felaktig, ofullständig eller vilseledande information lämnas. Kommissionen ska fastställa en rimlig tidsfrist med hänsyn till hur komplex och brådskande den begärda informationen är.
4. Ägarna till företagen eller deras företrädare eller, om det rör sig om juridiska personer, de personer som är bemyndigade att företräda dem enligt lag eller enligt deras bolagsordning, ska lämna den information som begärs. När jurister som är vederbörligen bemyndigade att agera tillhandahåller informationen på sina klienters vägnar, ska klienten bära det fulla ansvaret om informationen är felaktig, ofullständig eller vilseledande.

5. Om ett företag inte tillhandahåller den begärda informationen inom den tidsfrist som kommissionen fastställt, eller tillhandahåller ofullständig information, får kommissionen genom ett beslut kräva att informationen tillhandahålls. I detta beslut ska anges vilken information som krävs och en lämplig tidsfrist fastställas inom vilken den ska tillhandahållas. I beslutet ska anges de sanktioner, som det stadgas om i artikel ~~61.222.2~~. I beslutet ska även anges rätten att få beslutet prövat av Europeiska ☒ unionens ☐ gemenskapernas domstol.

Kommissionen ska samtidigt skicka en kopia av sitt beslut till tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där den berörda personen har sin hemvist eller det berörda företaget sitt säte.

6. Den information som avses i punkterna 1 och 2 får endast användas för ~~de ändamål som avses i artiklarna 13.4 och 18~~ $\Rightarrow$ att verkställa bestämmelserna i denna förordning $\Leftarrow$.

Kommissionen får inte röja information ~~som den erhållit i enlighet med denna förordning och~~ som omfattas av tystnadsplikt och som erhållits i enlighet med denna förordning.

Artikel 61~~22~~

Sanktioner

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna i denna förordning ⇒ , de nätföreskrifter som antas enligt artikel 55 och de riktlinjer som antas enligt artikel 57 ⇐, och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att dessa bestämmelser ☒ genomförs ☒ följs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. ~~Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de regler som motsvarar bestämmelserna i förordning (EG) nr 1228/2003, senast den 1 juli 2004 och ska utan dröjsmål meddela kommissionen eventuella ändringar som påverkar dem. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de bestämmelser som inte motsvarar bestämmelserna i förordning (EG) nr 1228/2003 senast den 3 mars 2011 och ska utan dröjsmål meddela kommissionen eventuella ändringar som påverkar dem.~~
2. Kommissionen får genom beslut ålägga företag böter upp till högst 1 % av företagets totala omsättning under det föregående verksamhetsåret, om företaget uppsåtligen eller av vårdslöshet har lämnat felaktig, ofullständig eller vilseledande information som svar på en begäran som gjorts enligt artikel ~~60.320.3~~ eller om företaget inte lämnar information inom den tidsfrist som fastställts genom ett beslut som antagits med stöd av artikel ~~60.520.5~~ första stycket. När kommissionen fastställer bötesbeloppets storlek ska den ta hänsyn till allvaret i underlåtelsen att uppfylla kraven i första stycket.
3. Sanktioner enligt punkt 1 och beslut som fattas med stöd av punkt 2 ska inte vara straffrättsliga.

↓ 714/2009

Artikel 62~~23~~

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträddas av den kommitté som inrättas genom artikel ~~6846~~ i ~~direktiv 2009/72/EG~~ [omarbetning av direktiv 2009/72/EG enligt förslag i COM(2016) 864/2].
- ~~2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5a.1–5a.4 och artikel 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.~~

↓ 347/2013

~~23. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁴⁴ av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter~~ tillämpas.

↓ 714/2009

~~Artikel 24~~

~~Kommissionens rapport~~

~~Kommissionen ska övervaka genomförandet av denna förordning. Kommissionen ska i sin rapport enligt artikel 47.6 i direktiv 2009/72/EG även rapportera om de erfarenheter som gjorts vid tillämpningen av denna förordning. I rapporten ska särskilt undersökas i vilken utsträckning man genom förordningen lyckats se till att villkoren för tillträde till nät för gränsöverskridande utbyte av el är icke diskriminerande och återspeglar kostnaderna i syfte att bidra till kundernas valfrihet på en väl fungerande inre marknad för el och till en långsiktig försörjningstrygghet, samt även i vilken mån effektiva lokaliseringssignaler har införts. Vid behov ska rapporten åtföljas av lämpliga förslag och/eller rekommendationer.~~

↓ ny

Artikel 63

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 31.3, 46.4, 55.1, 56.1, 56.4 och 59.11 ska ges till kommissionen på obestämd tid från och med den [Publikationsbyrån: för in dagen för ikraftträdande].
3. Den delegering av befogenheter som avses i artiklarna 31.3, 46.4, 55.1, 56.1, 56.4 och 59.11 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare datum som anges i beslutet. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

⁴⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 31.3, 46.4, 55.1, 56.1, 56.4 och 59.11 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

↓ 714/2009 (anpassad) ⇒ ny

Artikel ~~64~~²⁵

Upphävande

Förordning (EG) nr ~~714/2009~~ ^{1228/2003} ska upphöra ^{714/2009} upphör ~~att gälla den 3 mars 2011~~. Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till den här förordningen och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

↓ 714/2009 (anpassad)

Artikel ~~65~~²⁶

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den ~~3 mars 2011~~ ^{1 januari 2020}.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande